

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

Չախող Քննութիւն Սը Եւս

Դեկտեմբեր 6-ին Հայաստանի մէջ տեղի ունեցած հանրաքուէին շուրջ քարտեզագծած աղմուկի արձագանգները կը շարունակուին: Սահմանադրական փոփոխութիւններուն դէմ եղողները կը խօսին լայնածաւալ խախտումներու մասին: Ինքնուրույն կայքէջերը որոշուած են կրկնակի փուլարկութեան, կաշառքաժնեւոր, փուլարկութեան լեգիւններ, դիտորդներու եւ լրագրողներու դէմ նշումներ գործադրելու մասին պատմող դրուագներով:

Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութիւնը, որ սկզբունքայնօրէն կողմակից էր առաջարկուող փոփոխութիւններուն, յայտարարեց, որ փուլարկութեան գործընթացը եկաւ ստուերելու հանրաքուէի ամբողջ իմաստն ու էութիւնը:

Տեղական դիտորդական կազմակերպութիւններու կարծիքով, այս ընտրութիւնները կրնան նկատուիլ ամենէն խոցելիներէն մէկը՝ վերջին տարիներուն: Միջազգային դիտորդական առաջնութիւնները եւս, իրենց յատուկ դիւանագիտական լեզուով եկան հասկնելու իշխանութիւններուն, որ գործընթացին նկատմամբ ժողովուրդի վստահութիւնը վերականգնելու հարց ունին լուծելիք: Միացեալ Նահանգներու դեսպանատան կողմէ հրապարակուած յայտարարութիւն մը կը խօսի կեղծարարներու դէմ պատժամիջոցներ ի գործ դնելու մասին:

Այս բոլորին դիմաց, իշխող Հանրապետական կուսակցութեան ներկայացուցիչներու պատասխանները կը մնան անբարար եւ ոչ համոզիչ: Դարձեալ կրկնելով, որ տեղի ունեցած խախտումները չեն կրնար ազդել ընտրութիւններու արդիւնքներուն վրայ, ժողովուրդի տեսակէտը արհամարհելու դրսեւորումներու շարքին կը պատկանին:

Սահմանադրական փոփոխութիւններու գլխաւոր նպատակը կը ներկայացուի որպէս կուսակցութիւններու դերի բարձրացումը՝ խորհրդարանական վարչաձեւին անցում կատարելով: Սակայն, այդ նպատակին հասնելու նամբուն վրայ Հայաստանի իշխանութիւնը կարեւոր քայլ մը ունին կատարելիք: Անոնք պէտք է ունենան քաղաքական կամք՝ ազատ, արդար եւ ժողովրդավարական ընտրութիւններ կազմակերպելու ուղղութեամբ, այլապէս, համակարգը վարչապետական ըլլալ թէ խորհրդարանական, մեծ նշանակութիւն պիտի չունի երկրի դիմագրաւած քաղաքութիւններուն փոփոխութիւնները:

Իշխանութիւնը պահպանելու համար ամէն ինչ ընդունուած է սկզբունքով գործողները, անգամ մը եւս ձախողեցան իրենց փնտրութեան մէջ: «ՄԱՍԻՍ»

Միացեալ Նահանգները Կրնայ Պատժամիջոցներ Կիրառել Ընտրախախտումներուն Մասնակցած Պաշտօնեաներուն Դէմ

Դեկտեմբեր 14-ին հրապարակուած պաշտօնական յայտարարութեամբ մը Հայաստանի մօտ Միացեալ Նահանգներու դեսպանատունը զգուշացուց որ, Ուաշինկթըն իրաւասութիւն տուած է դեսպանատան՝ հանրաքուէի արդար ընթացքին միջամտած անձերու մասին տեղեկութիւնները օգտագործելու նպատակով:

«Ամբողջ աշխարհի տարածքին կողմակցելու դէմ պայքարելու Միացեալ Նահանգներու պարտաւորութեան համահունչ, ԱՄՆ դեսպանատունը կրնայ նաեւ հիմք ընդունել ընտրախախտումներու վերաբերեալ հաղորդումները եւ գնահատելու, թէ արդեօք անձինք, որոնք ուղղակիօրէն միջամտած են Դեկտեմբեր 6-ի հանրաքուէի անաչառ ընթացքին, կրնա՞ն մասնակցել դեսպանատան ծրագիրներուն եւ միջոցառումներուն», - ըսուած է յայտարարութեան մէջ:

Դեսպանատունը կը յայտնէ որ, իրենք կը շարունակեն հետեւել քուէներու վերահաշուարկի ընթացքին, եւ ողջունելով գլխաւոր

դատախազի եւ մարդու իրաւունքներու պաշտպանի հրապարակային յանձնառութիւնը՝ հնչեցուած արժանահատ հաղորդումներով լիարժէք քննութիւնները ապահովելու վերաբերեալ, դեսպանատունը կ'ընդգծէ. - «Մենք կը վերահաստատենք, որ խախտումներու համար պատասխանատուներու նկատմամբ քննութիւններն ու դատական կարգով հետապնդումները պէտք է ըլլան թափանցիկ ու հրապարակային, որպէսզի Հայաստանի ժողովուրդի մօտ ըլլայ վստահութիւն՝ ընտրական գործընթացի անաչառութեան վերաբերեալ»:

Տարածաշրջանային հետազոտութիւններու կեդրոնի ղեկավար Ռիչըրտ Կիրակոսեանի կարծիքով, այս յայտարարութիւնը յստակ ուղերձ է Հայաստանի իշխանութիւններուն, որ ընտրակեղծիքները այլեւս հանդուրժելի չեն: «Սա նշանակալի եւ հաւանաբար առաջին քայլն է՝ Հայաստանի իշխանութիւններու նկատմամբ պատժամիջոցներու կիրառման ուղղութեամբ, պատժամիջոցներ, որոնք

նման կրնան ըլլալ Ռուսաստանի դէմ սահմանուած պատժամիջոցներուն եւ կը կիրառուին ամբարտաւան կառավարութեան արարքները պատժելու համար: Կը կարծուի որ, Հայաստանի կառավարութիւնը կը թերագնահատէ այս յայտարարութիւնը», - ըսաւ ան՝ շարունակելով. - «Հաւանական է որ, Հայաստանի պարագային եւս գործ կ'ունենանք «Մագնիտսկիի ցանկ»-ին հետ»:

2012-ին, Միացեալ Նահանգները պատժամիջոցներ սահմանեց Ռուսաստանի այն իրաւապահներու նկատմամբ, որոնք առնչութիւն ունեցած էին գործարար Սերգէյ Մագնիտսկիի սպանութեան հետ: Արդիւրեցաւ այդ անձերուն

Շարք էջ 5

Էտ Ռոյս Եւ Ատամ Շիֆ Կոչ Կ'ընեն Ամերիկեան Կառավարութեան Այլ Չփակել Պաքուի Գործողութիւններն

Միացեալ Նահանգներու կառավարութիւնը պէտք է խուսափի հայ-ատրպէյճանական սահմանին եւ շիման գծին մարտեր հրահրելու համար Ատրպէյճանի հասցէին մեղադրանքներէն, որոնք կը հանգեցնեն անհատներու մահուան: Այս մասին յայտարարած է ԱՄՆ Գոնկրէսի Ներկայացուցիչներու Տան արտաքին յարաբերութիւններու յանձնաժողովի նախագահ Էտ Ռոյս՝ ելոյթ ունենալով ԼՂՀ անկախութեան 24-ամեակին նուիրուած միջոցառման ժամանակ:

Գոնկրէսականը կոչ ըրած է նաեւ ԵԱՀԿ Մինսկի խումբի ամերիկացի, Ռուս ու Ֆրանսացի համանախագահներուն, ճնշում գործադրել Ատրպէյճանի նկատմամբ, որու նպատակը Լեւոնային Ղարաբաղի հակամարտութեան գոտիէն ներս հրադադարի ռեժիմի խախտումներու դէմ երաշխիքներու ապահովումն է:

Իր կարգին, Գոնկրէսական Ատամ Շիֆ, նոյն միջոցառման ընթացքին, անհանգստութիւն յայտնած է կապուած Ատրպէյճանի ակրեսիւ ու վստահաւոր ռազմական գործողութիւններու, ինչպէս նաեւ ԱՄՆ-ի ներկայի քաղաքականութեան կապակցութեամբ «Ես նաեւ իմ անհանգստութիւնը կը յայտնեմ, որ ԱՄՆ-ի պատասխանը այդ գործողութիւններուն կեղծ հաւասարութեան նշան կը դնէ ատրպէյճանական ու հայկական գործողութիւններուն միջեւ: Եթէ մենք կը ձգտինք հակամարտութեան խաղաղ կարգաւորման, մենք չենք կրնար անտեսել Ատրպէյճանի ռազմատեսչ հետադարձութիւնը եւ սաղ-րիչ գործողութիւնները: Մեր լուծութիւնը միայն կը խրախուսէ անոնց», - շեշտած է Ատամ Շիֆ:

Ընթացքի Սեչ Է Ամերիկահայութեան Թանգարանի Շինութեան Գործարքը

Հայ համայնքի ներկայացուցիչները, որոնք ներկայ եղան Կլէմտէյի Քաղաքապետական խորհուրդի նիստին

Արևմտեան Միացեալ Նահանգներու Համահայկական Մարմնի նախաձեռնութեամբ ընթացք առած ամերիկահայութեան թանգարանի շինութեան ծրագրի մշակումը ընթացքին մէջ է:

Այս առթիւ, կարեւոր քայլ մը առնուեցաւ երբ համայնքի ներկայացուցիչները ներկայ գտնուեցան Կլէմտէյի Քաղաքի Քաղաքապետական խորհուրդի շաբաթական ժողովին, ուր պարզեցին ցարդ մշակուած ծրագիրը:

Ծանօթանալով ծրագրի մանրամասնութիւններուն, Քաղաքապետական խորհուրդի բոլոր անդամները գնահատեցին ներկայացուած ծրագիրը:

Համահայկական սոյն թանգարան-յուշարձանի որպէս վայր քաղաքին կողմէ տրամադրուած է 1.7 արտավար (էքքըր) հողամաս:

Յատակագիծը պատրաստուած է «Ալաճաճեան-Մարգուսի ճարտարապետներ» հիմնարկին կողմէ:

Թանգարանը կը նախատեսուի ըլլալ մշակութային կեդրոն մը: Նպատակ ունենալով հանրութեան ծանօթացնել ամերիկահայութեան պատմութիւնը եւ լուսարձակի տակ առնելու ԱՄՆի ցեղային ու մշակութային բազմազանութիւնը:

Թանգարանը պիտի ունենայ ցուցադրութեան յատուկ տարածքներ, գրադարան, դասարաններ եւ ուսումնասիրութեան կեդրոն մը: Պիտի կառուցուի նաեւ ցեղասպանութեան նուիրուած յուշարձան մը:

Յաւելեալ տեղեկութեանց համար այցելել՝ Armenian American Museum.org կայքը կամ դիմել (818) 586-4626 թիւին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Ամեն ինչ նոր է սկսում

ՀԱՅԿԱԶՆ ՂԱՀՐԻՑԵԱՆ

Սահմանադրութեան հանրաքուէի կենտրոնական յանձնաժողովը ամփոփեց հանրաքուէի արդիւնքները՝ հանրաքուէն համարուում է կայացած, Սահմանադրութեան փոփոխութիւնները՝ ընդունուած: Իհարկէ, այլ որոշում պէտք էլ չէր սպասել, եւ ոչ ոք չէր էլ սպասում:

Եւ այսպէս, Հայաստանում տեղի է ունեցել յեղափոխութիւն, եւ այդ յեղափոխութիւնը կատարուել է «վերելից»: Յեղափոխութիւն նշանակում է կարգի փոփոխութիւն: Իշխանութիւնը փոխեց կառավարման կարգը, այն յարմարեցնելով իր կարիքներին եւ նոր մարտահրաւէրներին, որոնց առաջ կանգնել է իշխող համակարգը իշխանութեան «փոխանցման» հերթական փուլում: Այս տեսակէտից, իրականութիւնից հեռու չեն այն պնդումները, որ սա յեղաշրջում էր:

Յեղափոխութիւնը Հայաստանում հասունացել էր վաղուց: Ստեղծուել էր դասական յեղափոխական իրավիճակ՝ ներքեւներն

եւ այն: Բացի այդ, կիրառուեց նաեւ իշխանական ու ընդդիմադիր կուսակցական համակարգի դերաբաշխումը, որը պէտք է ապահովեր գործընթացի «լեզու-տիմութիւնը»: Սահմանադրութիւնն ընդունուեց այդ-ու ոչ-ի կատարեալ թուաբանական ճշգրտութեամբ՝ առաջինն ապահովեց անհրաժեշտ քանակը, երկրորդը՝ «քուրուումը»:

Հանրաքուէի արդիւնքները փաստացի ճանաչել են շահագրգիռ աշխարհաքաղաքական կեդրոնները՝ Ռուսաստանը, ԱՄՆ-ն ու Եւրամիութիւնը:

Հանրութիւնը հերթական անգամ միայնակ մնաց իշխանական կուսակցական համակարգի դիմաց, սակայն նրան յաջողուեց մի բան, որը նախորդ համապետական քուէարկութիւններին տեղի չէր ունենում՝ հանրութիւնը իր եւ իշխանութեան արանքից հեռացրեց կուսակցութիւններին: Սա կարելու հանգամանք է հանրային հետազայ պ այքարի համար, երբ «միջնորդներն» այլեւս չեն կարողանալու նրան մոլորեցնել ու շեղել

Եւ այսպէս, Հայաստանում տեղի է ունեցել յեղափոխութիւն, եւ այդ յեղափոխութիւնը կատարուել է «վերելից»: Յեղափոխութիւնը նշանակում է կարգի փոփոխութիւն: Իշխանութիւնը փոխեց կառավարման կարգը, այն յարմարեցնելով իր կարիքներին

այլեւս չէին կարող եւ չէին ուզում ապրել նախկին ձեւով, վերաներն այլեւս չէին կարող կառավարել հին ձեւով: Երկիրը կանգնած է սոցիալ-տնտեսական փլուզման եզրին, լրջագոյն մարտահրաւէրներ են առաջացել անվտանգութեան եւ այլ ոլորտներում: Փլուզման եզրին էր իշխող համակարգը, քանի որ համակարգային «պայմանագիրը» դադարել էր գործել վերը թուարկուած գործօնների ազդեցութեան տակ:

Սակայն իշխանութիւնն այս հանգամանքը տեսնում եւ զգում էր բոլորից լաւ, բացի այդ, լաւ էր պատկերացնում այդ ուղղութեամբ իր անելիքը: Այդ պատճառով էլ ձեռնամուխ եղաւ կառավարման նոր կարգի՝ համակարգային նոր պայմանագրի ու խաղի նոր կանոնների ընդունմանը:

Սակայն, ի տարբերութիւն նախորդ փուլերի, երբ գուզահեռ գործում էր երկու պայմանագիր՝ հանրային-պետական՝ ձեւականօրէն, ու համակարգայինը, իշխանութիւնն այս անգամ գնաց արմատական քայլի՝ «սինթեզեց» այս երկու պայմանագիրը, փորձելով բոլորին բերել լայն պայմանաւորվածութեան դաշտ: Այդ նոր պայմանագիրն էլ այսօր վաւերացրեց կեդրոնական յանձնաժողովը, որը կոչուում է նոր Սահմանադրութիւն:

Իշխանութիւնն այս գործընթացում կիրառեց թէ՛ աւանդական, թէ՛ նոր մեթոդներ, որոնց թուում էին «նպատակային» ընտրակաշառքը, լրացուցիչ ցուցակները, այսպէս կոչուած ինքնութեան քարտերով քուէարկութիւնը

ճիշտ ճանապարհից: Այս անգամ որոշ չափով դա ստացուեց՝ հանրային տարբեր շրջանակների կողմից առաջարկուող բոլորտի ու ապալեզիտմացման կոչերն ընկալուեցին մասամբ:

Հայաստանում տեղի ունեցած «վերելից» յեղափոխութիւնը չունի հանրային-պետական բովանդակութիւն եւ ուղղուած է իշխող համակարգի «վերափորձատաւորմանը» եւ նոր պայմաններում նրա «լեզուփոխմանը»: Միեւնոյն ժամանակ, այս գործընթացում ի յայտ եկած որոշ երեւոյթներ ու հանգամանքներ, որքան էլ տարօրինակ չնչեն, նպաստաւոր են ապագայում այս յեղափոխութեանը հանրային բովանդակութիւն հաղորդելու տեսակէտից: Բանն այն է, որ նոր Սահմանադրութեան ընդունմամբ իշխող համակարգն, այնուամենայնիւ, չի լուծել իր բոլոր ինդիւրները, աւելի ճիշտ՝ չկախ որեւէ երաշխիք, որ նրա ծրագրերն անխափան իրականացուելու են:

Հայաստանը ենթակայ է ներքին ու արտաքին դինամիկ զարգացումների ազդեցութեանը, որոնք պարբերաբար ճգնաժամերի պատճառ են դառնալու, եթէ համակարգը չգնայ արմատական փոփոխութիւնների ճանապարհով: Միւս ճանապարհը երկրում բռնութեան մակարդակի բարձրացումն է, որը սակայն նոր պայմաններում իրատեսական է եւ ունենալու է լիովին այլ էֆեկտ:

Այսպիսով, իրական յեղափոխութիւնն առջեւում է: Ո՞վ է այն իրականացնելու:

«ԼՐԱԳԻՐ»

Կեցցե՛ այն ընդդիմութիւնը, որ վաղն է գալու

ԱՆԻ ՍԱՀԱԿԵԱՆ

Ամենասարսափելին այս օրերին այն է, որ հանդերձեալ աշխարհ գնացած ընդդիմութիւնը շարունակում է պնդել իր գոյութեան մասին եւ ժողովրդի առաջ «հերոս» երեւալ: Կիրակի օրը կայացած սահմանադրական հանրաքուէի արդիւնքում, ըստ պատճառական տուեալների, մօտ կէս միլիոն քաղաքացիներ «Ոչ» քուէարկեցին: Այդքան քաղաքացի իրականում «Ոչ» էր ասել ոչ թէ՛ Սահմանադրութեանը, այլ՝ այն ներկայացրած իշխանութեանը: Այսինքն՝ Հայաստանում, ամենանուագագոյն հաշուարկով, այդքան քաղաքացի դէմ է իշխանութեանը, կամ որ նոյնն է՝ ընդդիմադիր է: Փողոցում այս օրերին ծաւալուած բողոքի ակցիաների ժամանակ այդ ցուցանիշը մէկ տոկոսի արտացոլում չի գտնում՝ փաստելով՝ հրապարակը գաւթած ընդդիմադիր կուսակցութիւնների՝ ՀԱԿ, Ժառանգութիւն, նկատմամբ անվտանգութիւնը, աւելորդ է խօսել «ֆէյք» ընդդիմադիրների մասին, որոնք աջակիցն էին սահմանադրական փոփոխութիւնների: Բայց այս ամէնը չի խանգարում քաղաքական խմբակների ներկայացուցիչներին ճռուտ-ճռուտ յայտարարութիւններ անելու ու ժողովրդի անունից տեսակէտ յայտնելու համար:

Ամենայամառն, ինչ խօսք, ՀԱԿն է, ով իրեն համարում է երկրում գոյութիւն ունեցող ընդդիմադիր զանգուածի տէր ու տնօրէնը ու շարունակում է նոյնպիսի ինքնավստահութեամբ յայտարարութիւններ անել մի դէպքում, երբ հանրաքուէն վերջնականապէս ապացուցեց, որ նման ուժ առհասարակ գոյութիւն չունի «Հայաստանի պատմութեան մէջ աւելի խայտառակ քուէարկութիւն չի եղել, եւ օրինախախտումների տեսակէտից աւելին արձանագրուած հանրաքուէ մենք նոյնպէս չենք ունեցել»,- յայտարարել է Լեւոն Զուրաբեանը՝ կեղծիքների յատակ թիւ մատնանշելով 485 հազարը:

Մինչեւ հանրաքուէն Զուրաբեանն ու նրա թիմակիցները պնդում էին, որ ՀԱԿ-ն ունի բաւարար ռեսուրսներ ընտրական յանձնաժողովներում ներկայանալու եւ ընդդիմութեան ձայները պահելու համար: Իհարկէ, բոլորը, նախ եւ առաջ այս յայտարարութեան հեղինակները հասկանում էին, որ դա այդպէս չէ, այլայպէս միւնչեւ հանրաքուէն զուգահեռ յայտարարութիւններ չէին անի հակառակի մասին, որ իշխանութիւնը կեղծելու է կէս միլիոնից աւելի քուէ: ՀԱԿ-ից կը հակադարձեն, որ ունեցել են, բայց իշխանութեան դէմ ոչինչ անել հնարաւոր չէ, այդ դէպքում ինչ նպատակ է հետապնդում հանրաքուէից յետոյ՝ երէկ արուած յայտարարութիւնն այն մասին, որ ՀԱԿ-ը յայտարարում է «արդարութեան բանակի» ստեղծման գործընթաց, բոլոր նրանք, ովքեր ցանկանում են ազատագրուել ռեժիմից, պէտք է կամաւոր գրուեն այդ բանակին ու յաջորդ ընտրութիւններին պայքարել ընտրակեղծարարների դէմ:

Բաժնի Յովհաննիսեանի քաղաքական վախճանը կայացել է դեռ 2013-ին եւ ինչպէս նա է իշխանութիւններին մեղադրում

հանգուցեալ աշխարհի օգնութեամբ հանրաքուէն կեղծելու մէջ, այնպէս էլ իշխանութիւններն են յայտարարում, որ այդ աշխարհի ներկայացուցիչների յայտարարութիւններն իրենք լուրջ չեն ընդունում:

Ընդդիմադիր կոչուող ՀՅԴ-ն նոյնպէս վաղուց իր երգը երգել է ու հիմա անհամբերութեամբ սպասում է ծափերի ու ծաղիկների: Դէ, իսկ ԲՀԿ-ին այսուհետ կարելի է դուրս հանել կուսակցութիւնների շարքերից եւ տեղաւորել Հասարակական կազմակերպութիւններ, աւելի ճիշդ՝ բարեգործական ընկերութիւնների շարքերում: Աժ ԲՀԿ խմբակցութեան պատգամաւոր Միքայէլ Մեղքումեանը Աժ ձեպագրուցների ժամանակ յայտարարել է, որ ԲՀԿ-ն ինքնաբաւ կուսակցութիւն է եւ Այո-ի աջակցութեան դիմաց ոչինչ չի սպասում իշխանութիւններից:

Նա ասել է նաեւ, որ ԲՀԿ-ն երբեւիցէ քաղաքական առեւտուր չի անում եւ սա եղել է նրանց ծրագրային դրոյթը. «ԲՀԿ-ն եղել է կոալիցիա եւ դուրս է եկել, որովհետեւ եթէ քաղաքական որոշումների վրայ ազդեցութիւն չունես, իմաստ չունի մնալ կոալիցիայում: Որեւէ պարզեւատրում չենք ակնկալում, քանի որ թէ՛ ինքը, եւ թէ՛ ԲՀԿ-ն ինքնաբաւ են: Ի՞նչ պարզեւատրում, մենք մեր գործն ենք անում»:

Այնպէս որ ժամանակն է թերթել ընդդիմութեան պատմութեան այս էջը ակնկալելով. «Կեցցե՛ այն ընդդիմութիւնը, որ վաղն է գալու»:

«ՀԱՅԵԼԻ»

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՏՆԱԹԵՐԹ
ՄՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏԻԿԱՆ ՀՆՁՄԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Մրջանի
ԽՍԲԱԳԻՐ՝
SOPH. UNCUY GUMUSALL
MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

Հրատարակելով հայաստանեան մամուլին մէջ լոյս տեսնող տարբեր յօդուածներ «ՄԱՍԻՍ» անպայմանօրէն չի բաժնէր հոն արտայայտուող բոլոր միտքերը

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Շարժազանովն Անլուրջ Է Համարում 480 Հազար Կեղծուած Քուէներու Պնդումները

«Հանրութիւնը հանրաքուէի արդիւնքներէ հետ կապուած լուրջ կասկածներ չունի», - պնդեց իշխող Հանրապետականի խօսնակ, Ազգային ժողովի փոխնախագահ Էդուարդ Շարժազանովը՝ ընդգծելով, թէ 480 հազար կեղծուած քուէներէ մասին ընդդիմութեան պնդումները պարզապէս անլուրջ են:

Ազգային ժողովի փոխնախագահ Էդուարդ Շարժազանով

«Ազատութեան» հարցին՝ ինչո՞ւ իշխանութեանը չյաջողուեց ընտրական այնպիսի գործընթաց կազմակերպել, որի նկատմամբ հասարակութեան վստահութիւնը մի փոքր գոնէ կը բարձրանայ, ՀՀԿ խօսնակը պատասխանեց. - «Հարցը թարս տեղից էք տալիս: Դուք պէտք է ասէք՝ իսկ ինչո՞ւ ընդդիմութեանը չյաջողուեց փաստարկներ ներկայացնել: Ասելով չի՛ չի կարելի այդքան անլրջացնել ամէն ինչ: Հայաստանի Հանրապետութիւնում նոյնիսկ Տէր-Պետրոսեանի կառավարման տարիներին, երբ որ ասում էին՝ պոլի փայտ լինի, բայց ՀՀԾ-ից լինի, երբ որ կարեւոր էր ոչ թէ ով է ընտրուած, այլ ինչպէս են հաշուում, նոյնիսկ այն ժամանակ չեմ կարծում, որ 500 հազար քուէ է կեղծուել: Հանրութեան մօտ լուրջ կասկածներ չկան արդիւնքի հետ կապուած: Բոլոր խախտումներով հանդերձ՝ մենք պէտք է նշենք, որ այս հանրաքուէն համապատասխանում էր Հայաստանի ստանձնած պարտաւորութիւններին»:

Մեր դիտարկմանը, թէ ընդդիմադիրները պնդումներ քվեաթերթիկներով պարկեր են փոխուել, Շարժազանովը հակադարձեց. - «Ես էլ կարող եմ պնդել, որ իրենք են փոխել: Ախր պնդելով չի: Ո՞վ է պնդում: Այդ պնդողը 6

ամսուայ մէջ 9 անգամ կարծիք է փոխել: Այսօր հաճախորդ են հանում մի կուսակցութեան, որի դեկավարի հետեւից հերթ էին կանգնել, որ գնան: Հիմա ասում են՝ «Բարգաւաճ Հայաստան»-ը եւ Դաշնակցութիւնը հաճախորդ են: Բա էթէ հաճախորդ էր, ինչո՞ւ էիք Ծառուկեան Գազիկի հետեւից հերթ կանգնել, որ գնաք բարեւեք: Մի մասը էլ Դաշնակցութեան հետ հրաշալի ետեակ կամ քառեակ էիք ասում: Իրենք էին ասում, չէ՞, իրենց շեֆն էր ասում՝ հրաշալի քառեակ: Բա էդ հրաշալի քառեակի հետ ի՞նչ եղաւ, հիմա արդէն դառան հաճախորդական երկեակ:

Չի կարելի սեփական ձախողումները փաթաթել ուրիշի վզին: Ես նորմալ, ռացիոնալ մտածող մարդ եմ: Ես չեմ ասում՝ եղել է իրեալական հանրաքուէ: Ասում եմ՝ այո, միգուցէ եղել են խախտումներ, ես չեմ բացառում, բայց այդ խախտումների քանակը չի կարող ազդել հանրաքուէի արդիւնքների վրա»:

Հրապարակ. «Ձիւնուած Խմբի Անդամները Ասել Են, Թէ Ով Է Իրենց «Թիկունքը» Եղել

«Հրապարակ» թերթը գրում է. «Մեր տեղեկութիւններով՝ Նորք Մարաշում վնասագործուած խմբի գործով նոր զարգացումներ են ապաստում: Այժմ կալանաւորուածների թիւը 26 է, առաջիկայում հնարաւոր է մի քանի հոգու խափանման միջոցը փոխուել, բայց չեն բացառում նոր ձերբակալութիւններ:

Խմբի անդամներն իրենց ցուցմունքներում բազմաթիւ անուններ են տուել, նաեւ ասել են, թէ ով է իրենց «թիկունքը» եղել: Ուշագորաւ անուններ են նշել:

ԱԱԾ-ի մօտ կանգնած աղբիւրը յայտնեց, որ խմբի անդամների մեծ մասը չի իմացել, որ այդտեղ

այդքան գէնք կայ: Նրանք տեւական ժամանակ հաւաքուել, «հայրենասիրական» հողի վրայ ժողովներ են արել, թէ ինչպէս փրկել երկիրը, սակայն մի մասն անտեղեակ է եղել գէնքի մասով: Բուն անելիքներին եւ մեխանիզմներին տիրապետել են քչերը, միայն գիտեն, որ պէտք է Դեկտեմբերի 1-ին «գրոհէին» մի քանի պետական կառուցների վրայ, սպաննէին երկրի առաջին դէմքերին, անմիջապէս էթեր հեռարձակուէր պատրաստած տեսանիւթը, որում պարզուէր Արթուր Վարդանեանն իրեն հռչակելու էր նախագահ եւ նշէր անելիքները»:

ՀՀ-ում Քննարկում Են, Թէ Ինչպէս Են Կիսելու Պաշտօնները 2017-ից Յետոյ

«Ժողովուրդ» օրաթերթը գրում է. «Ժողովուրդ»-ի տեղեկութիւններով՝ ՀՀ-ում արդէն սկսել են քննարկել, թէ Սահմանադրութեան փոփոխութիւնները ուժի մէջ մտնելուց յետոյ ինչպէս պէտք է կիսեն պաշտօնները, եւ որ ամենակարեւորն է՝ 17 թուականի խորհրդարանական ընտրութիւններից յետոյ ով ինչ ակնկալիքներ կարող է ունենալ:

ՀՀ-ում այս քննարկումների հիմնական պատճառը Սերժ Սարգսեանի այն յայտարարութիւնն է, ըստ որի՝ նա ծրագրում է դառնալ վարչապետ: Այս հանգամանքը յատկապէս մտահոգել է

ՀՀ վարչապետ Յովիկ Աբրահամեանի թիմակիցներին: Ուստի բոլոր փորձում են իրենց համար պարզել, թէ 2017-ի ԱԺ ընտրութիւններից յետոյ իրենք ինչ կարգավիճակ են ունենալու:

ԱԺ փոխնախագահ Էդուարդ Շարժազանովը «Ժողովուրդ»-ի հետ զրոյցում այս առնչութեամբ ասաց. «Մենք մեր ներսում իրականացնում ենք նախագահի ծրագրերը, պէտք է մեր կուսակցութեան ներսում սեւ կատուներ փնտռել, սեւ կատուներ չկան, սեւ կատուներ այն մարդկանց ուսերին են, ովքեր ուզում են ՀՀ-ում ինչ-որ մուծ բաներ փնտռել»:

Իրաւապաշտպանները Իմիտացիոն Պրոցես Են Համարում Ընտրախախտումների Քննութիւնը

Իրաւապաշտպաններին ու փաստաբաններին արդէն չի զարմացնում, որ չնայած բազմաթիւ անազաններին՝ հանրաքուէից մէկ շաբաթ անց ընդամէնը մէկ կասկածեալ կայ: Ասում են՝ գրեթէ նոյն պատկերն է համապետական իւրաքանչիւր քուէարկութիւնից յետոյ:

Ընտրութիւններու օրը քաղաքացի մը ցուցակի վրայ կը փնտռէ իր անունը

«Այս ամէն ինչը աւելի շատ նման է իմիտացիոն պրոցեսի, քան ինչ-որ իրաւական գործընթացի: Լաւագոյն դէպքում աւարտուելու է մէկ կամ երկամսեայ կալանքներով, կամ, էթէ ասենք շատ մարդ պատժելու լինեն, համայնքում էր աւարտուելու», - ասում է փաստաբան Երուանդ Վարդանեանը:

Այնուամենայնիւ, այս հանրաքուէն առանձնանում էր, աւելացնում է իրաւապաշտպան ժաննա Ալեքսանեանը. ընտրակեղծիքները անթաքոյց էին, թէեւ իշխող կուսակցութիւնը յայտարարում էր, թէ իրենց կեղծուած հանրաքուէ պէտք է. - «Այնքան վստահ են իրենք՝ միշտ կեղծել են եւ կը կեղծեն: Այս տեսագրութիւնները, ձայնագրութիւնները... դա ոչ մի նշանակութիւն չի կարող ունենալ: Այսինքն՝ այդ թողտուութեան աստիճանը այնքան մեծ է՝ հանրութեան հետ բացարձակապէս հաշուի չեն տեւել, որ այդպէս փնթի են իրենք կեղծել, ջանքեր չէին ներդրել, որ գնային, ասենք, տանք այդ գումարը բաժանէին եւ այլն»:

Երուանդ Վարդանեանը եւս վստահ է, որ իրաւական գործընթացի արդիւնքում ազատագրկամ մարդկանց չեն լինելու, ինչպէս չեն եղել նախորդ ընտրութիւնների ժամանակ. - «Սա ոչ մի

հետեւանք չի ունենալու այն առումով, որ երբ գա յաջորդ ընտրական փուլը, չի լինելու իրավիճակ, որ ընտրութիւնները կեղծելու նպատակ ունեցող անձինք վախենան, ասեն՝ տեսէք՝ նախորդ անգամ այսպէս բոլոր կեղծարարները կամ նրանց մի մասը պատժուեցին»:

Ժաննա Ալեքսանեանը յիշեցնում է հանրաքուէին յաջորդած Սերժ Սարգսեանի ելույթը, երբ նախագահն ասել էր, որ իրաւասու մարմինները պէտք է օրէնքի տառին եւ ոգուն համապատասխան գնահատականներ տան խախտումների վերաբերեալ բոլոր անազաններին:

«Ձեւական բնոյթ է կրում այդ յայտարարութիւնը, իսկ իրաւապահ մարմիններն էլ արդէն այդ ցուցումը գիտեն՝ արդէն այնքան ընտրութիւններ են կեղծուել», - ասում է նա:

Այսօր էլ հրաւիրուած ասուլիսին Քննչական կոմիտէի նախագահի տեղակալն է շեշտել՝ տեղամասերի 92 տոկոսից ընդհանրապէս որեւէ ահազանգ չեն ստացել:

Փաստաբան Երուանդ Վարդանեանի կարծիքով՝ միայն այս յայտարարութիւնը կասկածի հիմքեր է տալիս, որ Քննչական կոմիտէն ստանձնել է ոչ թէ իրաւապահ, այլ քաղաքական գործառույթ:

«Նոր Հայաստան» Մտադիր Է Ուղղել Իր Միալները

«Նոր Հայաստան» հանրային փրկութեան ճակատը մտադիր է վերանայել մարտավարութիւնը, գտնել սխալները, որոնց պատճառով տեղի չունեցաւ հանրութեան մոբիլիզացիա, եւ ուղղել դրանք: Ազատութեան հրապարակում տեղի ունեցած բացթեւայ ասուլիսի ժամանակ յայտարարեց «Նոր Հայաստանի» առաջնորդ Ժիրայր Սեֆիրեանը:

«Մենք, ի տարբերութիւն 20-ամեայ աւանդական ընդդիմութեան մարտավարութեանը, չենք եզրափակելու մեր հանրահաւաքային պայքարը յայտնի տեքստով, որ մենք արեցինք, ժողովուրդը չեկաւ, եւ ինչ անենք՝ էլ բան չենք կարող անել: Մենք երբեք մեղքը մեր ժողովրդի վրայ չենք գցելու», - յայտարարեց նա:

Առանց յաւելեալ մանրամասների՝ Սեֆիրեանը պնդեց, թէ առաջիկայում, պայքարը գուցէ ժամանակաւոր ընդմիջեն, բայց դա դադար չի լինելու: Վստահեցրեց, թէ ժողովրդին իրենց շուրջը հաւաքագրելու տարբեր մարտավարութիւններ փորձելով՝ հասնելու են իրենց նպատակին. - «Եթէ մեզ այսօր պէտք եղած չափով չի յաջողում մոբիլիզացիա իրականաց-

նել, դա նշանակում է՝ մեր մարտավարութիւնում առկայ են սխալներ, խուժեր, ուղղումներ, եւ օր առաջ, ես համոզուած եմ, որ մենք գտնելու ենք այդ ուղղումները եւ վերջում գտնելու ենք այն բանալին, որ մոբիլիզացնելու է մեր ժողովրդին»:

Պատասխանելով «Ազատութեան» հարցին, Սեֆիրեանը նշեց՝ էթէ իրենց չյաջողուեց կասեցնել հանրաքուէն կամ դրան չյաջորդեցին մարդաշատ հանրահաւաքներ, չի նշանակում, որ իրենց պայքարն անիմաստ էր: Պնդեց՝ «Նոր Հայաստանը» նոր իրավիճակ է ստեղծել քաղաքական դաշտում:

«Այսօր Հայաստանում ձեւավորուել է ընդդիմադիր մի բեւեռ, որը հակառակորդը՝ նկատի ունեմ իշխանութիւններին, չունի որեւէ լծակ՝ ազդելու այս ուժին: Երկար ժամանակ է՝ բացակայում էր այսպիսի բեւեռը երկրի ներսում: Իմ կարծիքն է: Եւ երբ երկրի ներսում լինում է անվերահսկելի, նաեւ անկանխատեսելի բեւեռ, մեր երկրում իրացող աշխարհաքաղաքական ուժերը չեն կարող այդ փաստի հետ հաշուի չնստել», - նշեց Սեֆիրեանը:

ԼՈՒՐԵՐ

11 Ամսում Կողմերն Ունեցել ԵՆ 53
Զինուորական Եւ 3 Քաղաքացիական Կորուստ

Հայ-ատրպէյճանական սահմանին Դեկտեմբերի 4-ից ի վեր լարուածութիւնը մեծացել է, սակայն իրավիճակը հեռու է պատերազմականից: Ատրպէյճանը վստահ չէ որ կը յաղթի հայկական կողմին, բացի այդ՝ նրան չի յաջողուի միջազգային հանրութեանը համոզել պատերազմի լեգիտիմութիւնը:

«Ատրպէյճանը զսպուած է խոշոր մասշտաբի ռազմական գործողութիւններ իրականացնելու հնարաւորութեամբ, բայց եւ միւս կողմից ակնյայտօրէն Ատրպէյճանը չի հրաժարուել մէկ այլ ռազմավարութիւնից, դա Հայաստանին մեծ կորուստներ պատճառելն է: Կարծէք թէ Ալիեւի հիմնական անելիքը դարձել է ուղղակի հասարակութեանը շատ մեծ ցաւ պատճառել», - «Ա1+»-ի հետ զրոյցում նշում է քաղաքագէտ Ստեփան Սաֆարեանը:

Վերջին 10 օրերին հայ-ատրպէյճանական սահմանագոտում իրավիճակի լարման հետեւանքով կողմերն ունեցել են 6 զոհ:

2015-ը սահմանում ամենալարուածներէից է հրադադարի հաստատումից ի վեր: Տարածաշրջանային հետազոտութիւնների կենտրոնի տուեալներով՝ եթէ 2003 թուականին հակամարտութեան կողմերն ունեցել են 19 զինուորի կորուստ, 2014-ին այդ թիւը եղել է 64 զինուոր եւ 8 քաղաքացիական անձ: Այս տարուայ 11 ամսուայ ընթացքում հայ-ատրպէյճանական կողմերն ունեցել են առնուազն 53 զինուորականի եւ եւս 3 քաղաքացիականի կորուստ:

Լարելով իրավիճակը շփման

զծում՝ իշամ Ալիեւն ուզում է Սերժ Սարգսեանի հետ հանդիպումից առաջ աւելի ամուր դիրք ստանալ: Քաղաքագէտ Շուշան Խաթիւնյանը խօսքերով՝ Ատրպէյճանը շատ է որդեկորուել նրանից, ինչ տիրում է թուրքիայում: «Նա համարում է, որ հիմա աւելի մեծ քաղաքական կապիտալով է ներկայանում միջազգային ասպարէզում»:

Սակայն քիչ հաւանական է, որ թուրքիան փորձի ակտիւ ռազմական գործողութիւններ հրահրել Ռուսաստանի ազդեցութեան գոտի համարուող Անդրկովկասում: Ռուսաստանը դա թոյլ չի տայ: Այս համատեքստում պարոն Սաֆարեանը նշում է.

«Ռուսաստանը ապակաշունչ ման գանկացած գործողութիւն դիտելու է որպէս իր շահերին ուղղուած քայլ եւ դա մենք լսում ենք ռուս փորձագէտների շուրթերից»: Առաջիկայում Ղարաբաղեան կոնֆլիկտի լուծում քիչ հաւանական է: Արտակարգ եւ լիազօր դեսպան Արման Նաւասարդեանը յոյս չունի նախագահների առաջիկայ հանդիպումից:

«Դա բացարձակապէս ոչինչ չի տալու ինդրի լուծման վերաբերեալ, միզուցէ ծանր սպառազինութիւնների հետքաշում լինի», - շեշտեց Արման Նաւասարդեանը:

Ստեփան Սաֆարեանի համոզմամբ՝ լաւագոյնը, ինչ կարող է լինել Հայաստանի համար առաջիկայ հանդիպման արդիւնքում՝ Ատրպէյճանին բանակցութիւնների սեղանի շուրջ բերելն է, ինչը փորձելու են անել նաեւ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահները:

Հասանովը Սպառնում Է
«Աւելի Կործանարար Հարուածներով»

«Մեր առջեւ կանգնած է զլիաւոր եւ սուրբ նպատակ՝ ազատագրել օկուպացուած տարածքները», - յայտարարել է Ատրպէյճանի պաշտպանութեան նախարար Զաքիր Հասանովը:

Ելույթ ունենալով զօրամասի բացման ժամանակ՝ նա վստահացրել է, թէ ատրպէյճանական զինուած ուժերը «կործանարար հարուածներ են հասցնում թշնամուն», ապա շարունակել՝ «հետագայում աւելի կործանարար հարուածներ» են հասցնելու:

«Մեր նպատակն է թշնամուն կործանարար հարուածներ հասցնել եւ քշել նրան մեր հողերից: Մենք այժմ դա անելու ենք աւելի կոշտ: Որքան արագ օկուպանտները հասկանան, որ պէտք է կարճ ժամկէտներում լքեն մեր հողերը, այնքան քիչ կորուստներ կ'ունենան: Մեր թշնամիները պէտք է իմանան եւ հասկանան դա», - APA լրատուական գործակալութեան փոխանցմամբ՝ ասել է Հասանովը:

Հայկական կողմը շեշտում է, որ լարուածութիւն առաջացնելով հայկական զօրքերի հետ շփման զծում՝ Ատրպէյճանը իր նպատակին չի հասնում, իր մարտական

Ատրպէյճանի պաշտպանութեան նախարար Զաքիր Հասանով

խնդիրը չի կատարում: «Աւելին՝ ամէն մի հերթական փուլից յետոյ ինքը վատ դրութեան մէջ է յայտնուել, կորուստներ է կրել, ինդիրներ է ունեցել սեփական հանրութեան հետ, իր նպատակադրած թիրախային խմբերի վրայ համապատասխան ազդեցութիւնը չի երեւացել, հետեւաբար՝ փորձել է երեւի աւելի մեծ սանձազերծումներ անել, որ ի վերջոյ իր նպատակին հասնի», - օրերս «Ազատութեան» հետ զրոյցում մասնաւորապէս յայտարարել է Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարի խօսնակ Արծրուն Յովհաննիսեանը:

Դինքի Սպանութեան Գործով
Նախկին Պաշտօնեաների Դէմ Հայցը
Ուղարկուեց Դատարան

Հրանդ Դինքի սպանութեան գործով նախկին պետական պաշտօնեաների, նախկին բարձրաստիճան ոստիկանների դէմ մեղադրանքների հայցը ուղարկուել է Ստամբուլի քրէական բարձր դատարան: Այդ մասին տեղեկացնում է «Ակօս» թերթը:

Այս միջնորդութիւնը երկու անգամ Ստամբուլի դատախազութիւնը չէր ընդունել, հետ էր ուղարկել, բայց Դեկտեմբերի 9-ին հայցը հաստատուել է, եւ հիմա 15 օրուայ ընթացքում Ստամբուլի 14-րդ քրէական ծանր յանցագործութիւնների դատարանը պէտք է որոշում կայացնի՝ գործը վարոյթ ընդունել կամ ոչ:

Today's Zaman-ը յստակեցնում է, որ այս դատարանը լսում է ահաբեկչական մեղադրանքներով ծանր յանցագործութիւնների գործերը:

Դատախազ Գյոքալի Բյոքչուրի պատրաստած միջնորդութեամբ պահանջում է քրէական պատասխանատուութեան ենթարկել 26 անձանց, որոնք Դինքի սպանութեան ժամանակ բարձր պաշտօններ են զբաղեցրել ոստիկանութեան համակարգում, այդ թւում՝ Տրապիզոնի քրէական հետախուզութեան

Տրապիզոնի նահանգի նախկին ոստիկանապետ Ռամազան Աճուբէֆ

նախկին պետ էնզին Դինչին, Տրապիզոնի նահանգի նախկին ոստիկանապետ Ռամազան Աճուբէֆին, Ստամբուլի ոստիկանութեան քրէական հետախուզութեան նախկին ղեկավար Աճմէթ Իլհան Գիւլերին: Եթէ դատարանը ընդունի հայցը, յանցաւոր անփութութեան մեղադրանքով նրանց 20-25 տարուայ ազատազրկում կը սպառնայ:

Եւս մի քանի նախկին բարձրաստիճան ոստիկաններ կարող են դատապարտուել պաշտօնեական դիրքը չարաչահելու մեղադրանքներով:

Ռուսաստանցիները Ալիեւին աւելի են
վստահում, քան Սարգսեանին

Ռուսաստանցիների շրջանում Սերժ Սարգսեանի վարկանիշն աւելի ցածր է, քան իշամ Ալիեւինը: Սա են վկայում օրերս Ռուսաստանի առաջատար սոցիոլոգիական ծառայութիւններից մէկի՝ «Հանրային կարծիքի ուսումնասիրութեան համառուսաստանեան կենտրոնի» հրապարակած տուեալները:

«ԱՊՀ-ի պետութիւնների ղեկավարներից ո՞ւմ էք վստահում», - այս հարցին պատասխանելով՝ ռուսաստանցիների միայն 5 տոկոսն է նշել Հայաստանի նախագահ

հի անունը: Ատրպէյճաի նախագահի վարկանիշը հարցուած ռուսաստանցիների շրջանում փոքր-ինչ աւելի բարձր է՝ 6 տոկոս: Միանձնեայ առաջատարները Բեյառուսի եւ Ղազախստանի նախագահներն են. Ալեքսանդր Լուկաշենկոյին, օրինակ, վստահում է հարցուած ռուսաստանցիների 63 տոկոսը: Ինչպէս եւ կարելի էր ակնկալել, ռուսաստանցիները ամենաքիչը վստահում են Ուկրաինայի նախագահ Պետրո Պորոշենկոյին՝ նրա վարկանիշը 1 տոկոսից էլ ցածր է:

Զեխիայի Նախագահը՝ Ընդդէմ ԵՄ-ին
Թուրքիայի Անդամակցութեան

Զեխիայի նախագահ Միլոշ Զեման կտրականապէս դէմ է թուրքիայի՝ Եւրամիութեանն անդամակցելուն: Այս մասին նա յայտարարեց երկրի հիւսիսային շրջաններ կատարած այցի ընթացքում:

Զեխիայի նախագահը, սակայն, խոստովանում էր, որ մի քանի տարի առաջ Եւրամիութեան անդամ պետութիւնների ղեկավարների շրջանում թուրքիայի անդամակցութեանը հակադրողների թիւն աւելի մեծ էր:

«Եւրամիութեանը թուրքիայի անդամակցութեան հարցի շուրջ ոչ վաղ անցնելու որոշակի հաւասարակշռութիւն կար: Ֆրանսիայի նախկին նախագահ Սարկոյին ոգեւորուած չէր այդ հեռանկարով: Գերմանիայի դաշնային կանցլեր Անգելա Մերկելը ընդամէնը մի քանի տարի առաջ խօսում էր թուրքիայի հետ «ռազմավարական գործընկերութեան» մասին՝ այդ արտայայտութիւնը թուրքիայի լիբրալ անդամակցութիւնը մերժելու իւրատեսակ ձեւ էր», - նշում էր Զեմանը, նկատելով, սակայն, որ փախստականների ճգնաժամը փոխեց նաեւ եւրոպացի ղեկավարների զգալի մասի վերաբերմունքն Անկարայի նկատմամբ:

«Թուրքիային Եւրամիութեան կողմից առաջարկուեց աւելի քան երեք միլիարդ եւրօ՝ իր տարածքում գտնուող փախստականներին

Զեխիայի նախագահ Միլոշ Զեման

տեղաւորելու համար: Այդ գումարի զգալի մասը՝ մօտ 700 միլիոն չեխական կրօն, մուծելու է մեր երկիրը: Սա ինձ չի շեցրեց Հոնոմէական կայսրութեան անկմանը նախորդած ժամանակաշրջանը, երբ հոնոմէացիները վճարում էին բարբարոսներին, որպէսզի նրանք գերծ մնան իրենց տարածք մուտք գործելուց», - յայտարարում էր Զեխիայի նախագահը՝ խորհուրդ տալով հայրենակիցներին. - «Թուրքիայի հարցում հարկաւոր է զգուշաւոր մօտեցում որդեգրել»:

«Ենթադրում եմ, որ իմ արտաբերած այս մի քանի նախադասութեան համար առաջիկայ օրերին թուրքիայի դեսպանը բողոքի նոտա կ'ուղարկի նախագահական պալատ», - եզրափակելով իր ելույթը՝ ասաց Միլոշ Զեմանը:

ԶՈՐՐԱՊ ՄԱՑԱԿԱՆԵԱՆ.

ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԺԻՏՈՒՄՆ ՈՒ ԱՏԵԼՈՒԹԻՒՆ ՍԵՐՄԱՆՈՂ ՔԱՐՈՋՉՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ԱՆՅԱՊԱՂ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆ ՊԱՅԱՆՁՈՂ ՆՇԱՆՆԵՐ ԵՆ

Դեկտեմբերի 9-ին ՄԱԿ-ի կեղ-րոնակայանում տեղի ունեցավ Յեղասպանության յանցագործության գոհների չիշատակի եւ արժանապատուության եւ այլ յանցագործության կանխարգելման միջազգային օրուան նուիրուած բարձրաստիճան հանդիպում, որը կազմակերպուել էր ՄԱԿ-ում ՀՀ մշտական ներկայացուցչութեան, Գլխաւոր Ասամբլիայի նախագահի եւ Յեղասպանութեան կանխարգելման ու պաշտպանելու պատասխանատուութեան գրասենեակի կողմից:

Յարգանքի տուրք մատուցելով Յեղասպանութեան գոհների չիշատակին: Բացման խօսքով հանդէս եկան ՄԱԿ-ի ԳԱ նախագահ Մոգենս Լիկեթթի, Գլխաւոր քարտուղարի տեղակալ Յան Էլիասոնը եւ ՀՀ Մշտական ներկայացուցիչ: Զոհրայ Մնացականեանը, որպէս հիմնական բանախօս հանդէս եկաւ

Միջոցառումը, որին ներկայ էին ՄԱԿ անդամ-պետութիւնների, դիտորդ կազմակերպութիւնների, վերլուծական կեդրոնների, քաղաքացիական հասարակութեան, կրթական հաստատութիւնների, ինչպէս նաեւ հայ համայնքի բազմաթիւ ներկայացուցիչներ, մեկնարկեց մէկ ըոպէ լուծեամբ՝

ԱՍԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅ ԱԻԵՏԱՐԱՆՉԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԿՈՉ ԿՈՒՂՈՒ ՔԵՍԲ ԱՐՄԵՆ-Ի ԱՍԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԵՐԱԴԱՐՁԻՆ

Հոկտեմբեր 27, 2015-ին մասնակի արդարութիւն մը իրականացուցաւ երբ Իսթանպուլի թուզա շրջանին մէջ գտնուող Պոլսոյ Պատանեկան Տան Քէմբ Արմէն ամառնային ճամբարի կալուածին մէկ մասը վերադարձուցաւ իր օրինական տիրոջ՝ Կէտիկ Փաշայի Հայ Աւետարանական Եկեղեցիին:

Քէմբ Արմէն-ը տունն էր 1500-է աւելի որբերու, որոնց «տուն-դարձ»ը Անատոլիի խորերէն եւ հայեցի ու Քրիստոնէական դաստիարակութիւնը կը պարտինք Հրանդ Կիւզէյեան անուն հայ աւետարանական հերոսին: Հոն էր որ նահատակ թղթակից Հրանդ Տինք եւ իր կինը Ռաքէլ հանդիպած եւ ամուսնացած էին: Քէմբը Մայիս

2015ին քանդուելու իրավիճակին մէջ կը գտնուէր:

Ամերիկայի Հայ Աւետարանական Ընկերակցութեան Տնօրէն՝ Զաւէն Խանճեան, վերջերս յատուկ նամակով մը, ուղղուած Թուրքիոյ Հանրապետութեան Վարչապետ Տիար Ահմէդ Տաւիթոլուի, շնորհակալութիւն յայտնեց Կառավարութեան դրական միջամտութեան եւ դերին՝ Քէմբ Արմէն-ի մասնակի վերադարձին համար: Ապա Խանճեան կոչ ըրաւ Վարչապետին, կալուածի հողերու ամբողջական վերադարձին համար իր իրաւատիրոջ, գոր օրինաւոր կերպով գնած եւ ձեռք բերած էր Հայ Աւետարանական Եկեղեցին, եւ կառուցած զայն ճամբարի մանուկներու քրտնաջան աշխատանքով:

Յեղասպանութեան կանխարգելման հարցով ՄԱԿ-ի Գ-Ք յատուկ խորհրդական Ադամա Դիենզը: Քննարկման բանախօսներն էին Անցումային արդարադատութեան միջազգային կեդրոնի նախագահ Դեւիթ Թոլբերտը, ճշմարտութեան, արդարադատութեան, փոխհատուցման իթանման եւ յանցանքի չկրկնման հարցերով յատուկ զեկուցող Պաբլո դէ Գրեֆը, ինչպէս նաեւ Յեղասպանագէտների միջազգային ասոցիացիայի աւաջին փոխնախագահ Էլիզա ֆոն Հոյդեն-Ֆորտին: Ելոյթներով հանդէս եկան նաեւ տարածաշրջանային խմբերում նախագահող անդամ-երկրները մշտական ներկայացուցիչները:

ՀՀ մշտական ներկայացուցիչ, դեսպան Զոհրայ Մնացականեանն իր ելոյթում նշեց, որ ԳԱ 69/323 բանաձեւով հռչակուած միջազգային օրը կոչ է անում հաւաքական պատասխանատուութիւն դրսեւորել ցեղասպանութեան ոճրագործութեան գոհների աւջեւ: Նա վերահաստատեց Հայաստանի յանձնառութիւնը՝ ջակցելու 1948թ. Յեղասպանութեան յանցագործութեան կանխարգելման ու պատժի մասին ՄԱԿ-ի կոնուենցիայի նշանակութեան ամրապնդմանն ու կանխարգելման համակարգի համար կուհիմբեր կառուցելուն ուղղուած միջազգային ջանքերին: Այս կապակցութեամբ դեսպանի կողմից չիշատակուեց 2015թ. Հայաստանի կողմից նախաձեռնուած եւ կոնսենսուսով ընդունուած ԳԱ եւ ՄԻՍ համապատասխան բնանաձեւերը՝ երախտագիտութիւն յայտնելով բոլոր գործընկերներին ցուցաբերուած աջակցութեան համար: ՀՀ դեսպանն իր ելոյթում անդրադարձաւ նաեւ 2015թ. Ապրիլին Երեւանում անցկացուած «Ընդդէմ Յեղասպանութեան յանցագործութեան» խորագրով գլոպալ ֆորումին:

Լորութիւն է տալիս յարգանքի տուրք մատուցել անցեալում մարդկութեան կողմից ցուցաբերուած անգործութեան գոհների արժանապատուութեան չիշատակին: ՀՀ դեսպանը յաւելեց, որ օրուայ խորհուրդը նշանաւորում է ոչ միայն միջազգային իրաւունքի տեսակէտից կարեւորագոյն փաստաթղթի ընդունման պատմական իրադարձութեամբ, այլ նաեւ յանցագործութեանը մարտահրաւէր նետելու եւ ի վերջոյ այն կասեցնելու քաղաքական, իրաւական ու բարոյական համընդհանուր պատասխանատուութեան պատգամով՝ որպէս «բարոյական եւ քաղաքական հրամայական»:

«Նրանք, ովքեր դասեր չեն քաղում պատմութիւնից, դատապարտուած են այն կրկնելուն», - չիշեցրեց Զոհրայ Մնացականեանը՝ ընդգծելով ցեղասպանական միտումները արմատախիլ անելու համար անցեալի ոճրագործութիւնների խորքային պատճառներն ուսումնասիրելու կարեւորութիւնը: Ըստ դեսպանի, «խտրականութեան իւրաքանչիւր դրսեւորում, իրաւունքի ամէն մի խախտում վտանգի տակ է դնում խոցելի խմբերին, իսկ բացառողական գաղափարախօսութիւնը, անպատժելիութեան միթոլոգիան, Յեղասպանութեան ժխտումն ու ատելութիւն սերմանող քարոզչութիւնը, ինչպէս նաեւ բռնութեան հրահրումը վաղ նախագրուշացման հենց այն նշաններն են, որոնք կանխարգելման անյապող գործողութիւններ են պահանջում»:

Օրուայ բանախօսներն անդրադարձան Յեղասպանութեան պատճառներին ու հետեւանքներին, ցեղասպանական դրսեւումներին վերլուծութեանն ու երկարաժամկէտ կանխարգելման հետ դրանց առնչութեանը, Յեղասպանութեան գոհների չիշատակի եւ արժանապատուութեան կարեւորութեանը, գոհների իրաւունքի պաշտպանութեան միջոցներին ու փոխհատուցմանը, չկրկնուելու երաշխիքներին ու հաշուետուողականութեանը, ցեղասպանութեան եւ մարդու իրաւունքների կոպտագոյն այլ խախտումների փոխկապակցուածութեանը, ոճրագործութեան կանխարգելմանն ու պատժին:

Սիացեալ Նահանգները Կրնայ Պատժամիջոցներ Կիրառել

Շարունակուած էջ 1-էն

տրամադրել ամերիկեան մուտքի վիզա, սառեցուցեցան անոնց դրամատնային հաշիւները եւ այլն:

«Այս կրնայ կոչտ, բայց անհատական պատժամիջոցներու սկիզբը ըլլալ եւ կրնայ վերաբերիլ հայաստանեան օլիգարխներուն եւ իշխանութեան ներկայացուցիչներուն: Կը խորհիմ՝ գլխաւոր դատախազը պէտք է յատկապէս զգոյշ ըլլայ, եթէ պարզուի, որ բողոքները պատշաճ ընթացք չեն ունեցած: Ի վերջոյ, ժամանակն է վճարել նման՝ անընդունելի վար-

քագծի համար», - ըսած է Կիրաւկոսեան:

Հանրաքուէն յետոյ կատարուած այս արդէն երրորդ յայտարարութիւնն է, որ կոչ կ'ընէ Հայաստանի իշխանութիւններուն թափանցիկ հետաքննութիւն կատարել ընտրախախտումներուն վերաբերող արժանահաւատ հաղորդումներուն առնչութեամբ:

Նոյն բովանդակութեամբ երկու յայտարարութիւն տարածած էին Հայաստանի մօտ Եւրամիութեան պատուիրակութիւնը ու Եւրամիութեան անդամ երկիրներու դեսպանատուները:

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէ՛ք «Մասիս» Շաբաթաթերթին
T: (626) 797-7680 F: (626) 797-6863

ՀԱՅԵԼՈՒ ՄԵՋ ՆԱՅԵԼՈՒ ՎԱԽԸ

ԲԱՐԳԷՆ ԹՈՒՆԵԱՆ

Սահմանադրական փոփոխութիւնների վերջին հանրաքուէի պաշտօնական արդիւնքները մի հետաքրքիր ու նոր իրավիճակ են ստեղծել: Գնալով շատանում են ընդդիմադիր հայեացքներ ունեցող այն մարդիկ, որոնք իշխանութեանը հայտնուեցրել էին փորձում են նաեւ ընդդիմութեան սխալները տեսնել ու վերլուծել:

Հասարակութիւնը հերթական անգամ գնաց տեղամասեր ու «ոչ» ասաց նոր Սահմանադրութեանը, այսինքն՝ գործող իշխանութեանը: Ու հերթական անգամ այդ «ոչ»-ը դարձաւ «այո», ընդդիմութիւնը հերթական անգամ չկարողացաւ տէր կանգնել ձայներին: Իսկ փողոցի գործուն գրեթէ զրոյական է, որովհետեւ մարդիկ չեն գնում ընդդիմութեան հանրահաւաքներին:

Ինչո՞ւ է միշտ այդպէս ստացւում: Աւելի ճիշտ՝ ինչո՞ւ ոչինչ չի ստացւում:

Այս հարցերը շատ են նիարդայնացնում ընդդիմադիր կուսակցութիւնների ներկայացուցիչներին: Նրանք ասում են՝ իշխանութեանը թողած՝ ընդդիմութեանն էք քննադատում: Նրանք ասում են՝ մենք մինչեւ վերջ պայքարել ենք, իսկ դուք իրաւունք չունէք նման կարծիք յայտնել, որովհետեւ տանը նստած էք եղել: Մի խօսքով, ոչ ոք իրաւունք չունի թիթու խօսք ասել ընդդիմութեանը:

Ամէն դէպքում, մենք էլ փորձենք այդ հարցին պատասխանել: Ինչո՞ւ իշխանութիւնը կարողացաւ հերթական անգամ կեղծել ժողովրդի քուէն ու մարսել: Մանաւանդ, եթէ ընդդիմութիւնը յայտարարում է, որ բոլոր տեղամասերում կուր են տուել խախտումների դէմ:

Մենք սա փորձեցինք պարզել պարզ թուաբանութեան օգնութեամբ՝ կոնկրետ օրինակով:

Սակայն մինչ այդ միասին մի հարցի շուրջ համաձայնութեան գանք: Համաձայն էք, որ բոլոր այն տեղամասերում, որտեղ «այո»-ն չաղթել է աւելի քան 70%-ով՝ ինչոր բան այն չէ: Իսկ եթէ 80%-ով է չաղթել՝ գրեթէ համոզուած կարելի է ասել, որ սա չի կարող իրական արդիւնք լինել, այնպէս չէ: Լաւ, իսկ եթէ «այո»-ները 90%-ից աւելի են՝ այդ դէպքում գրեթէ կասկած չկայ, որ կամ թիւ է նկարուել, կամ նախնադարեան բռնի մեթոդներ են կիրառուել:

Սակայն մենք վերցնենք աւելի դաժան դէպք՝ երբ «այո»-ները գերազանցում են քուէների 95%-ը:

Սա արդէն սարսափելի ու աչք ծակող «նկարչութիւն է»: Համաձայն էք: Ահա այսպիսի սարսափելի նկարչութիւն կատարուել է հանրապետութեան 60 ընտրական տեղամասերում:

Դրանց մեծ մասում յանձնաժողովների անդամներ են ունեցել եւ՝ ՀԱԿ-ը, եւ՝ «Ժառանգութիւնը»: Սակայն այդ տեղամասերից շատերի անունները չեն շրջանառուել՝ ոչ մի դիմում-բողոք կամ յատուկ կարծիք չի եղել:

Որպէսզի աւելի կոնկրետ լինի ասելիքը, վերցնենք Արագածոտնի մարզը (14 եւ 15 ընտրատարածքներ), որովհետեւ այդ 60 աչք ծակող տեղամասերից 13-ը բաժին է ընկնում հենց այս մարզին: Աղիւսակում մենք առանձնացրել ենք «հերոս» տեղամասերը: Այստեղ «այո»-ն հաւաքել է 95%-ից աւելի ձայն: Որոշ տեղերում՝ 100%:

Բոլոր այս տեղամասերում յանձնաժողովներում ներկայացուած են եղել եւ՝ ՀԱԿ-ը, եւ՝ «Ժառանգութիւնը»: Ընդ որում, կան տեղամասեր, որտեղ ընդդիմադիր կուսակցութիւնների անդամները եղել են յանձնաժողովի նախագահ: Օրինակ՝ 14/56 տեղամասում (Ճարճակիս) յանձնաժողովի նախագահը ՀԱԿ-ից է, եւ այստեղ «այո»-ն հաւաքել է 98% քուէ:

Ի՞նչ կերպ սա կարող է բացատրուել: Առաջին տարբերակն այն է, որ այս բնակավայրերում իրօք բնակչութիւնը շուրջ 100%-ով հաւանութեան է արժանացրել Սահմանադրական փոփոխութիւնների նախագիծը:

Միւս տարբերակն այն է, որ տեղի են ունեցել այլանդակ կեղծիքներ: Սա էլ նշանակում է, որ այս տեղամասերում պէտք է անհանգիստ վիճակ լինէր, անդամները յատուկ կարծիք գրած լինէին, բողոքարկէին, դիմէին վերահաշուարկի համար:

Սակայն համացանցում ընտրանքային տարբերակով փորձեցինք գտնել այս տեղամասերից մի քանիսի հետ կապուած հաղորդագրութիւններ: Ոչ մի «չէպէ» չկար:

Մերկապարանոց չլինելու համար մենք կը փորձենք ԿԸՀ-ից ստանալ մանրամասն տեղեկատուութիւն՝ որ կուսակցութիւնը որ տեղամասերից է դիմումներ ներկայացրել: Յետոյ կը համեմատենք դրանք առաւել աչքի ընկած տեղամասերի հետ եւ կը ներկայացնենք ձեզ: Ու այդ ժամանակ իրօք հասկանալի կը լինի, թէ ընդդիմութեան անդամները տեղերում ինչպէս են պայքարել: Խօսքը վե-

րաբերում է յատկապէս մարզերին, որովհետեւ մայրաքաղաքի այն տեղամասերում, որտեղ յանձնաժողովի նախագահը եղել է ընդդիմութիւնից, «ոչ»-ը չաղթել է 60-80%-ով:

Սա միայն Արագածոտնի մարզի օրինակն էր: Հիմա եկէք մի քանի ընդհանրացումներ անենք՝ մի քանի ամփոփ թիւ ներկայացնելով:

1173 տեղամասերում Այո-ն

Մարզ	Հանրապետական մասերի ընդամենը	Թվայնայնական մասերի ընդամենը	100	97	94-96	91-93	Միջինը	Հանձնաժողովի փոփոխութեան կառ. տեսքով	Հանձնաժողովի ՀՅԴ կառ. տեսքով	Հանձնաժողովի նախագահ
14/45	551	263	252	7	4	95.8	Այոքոյ	+	+	20%
14/46	324	127	125	1	1	98.4	Այոյն	+	+	22%
14/56	504	253	248	4	1	98.0	Ճարճակիս	+	+	20%
14/59	101	43	43	0	0	100.0	Միջաք	+	+	22%
14/61	212	103	99	3	1	96.1	Ընկածի	+	+	20%
14/64	226	143	143	0	0	100.0	Սարգիս	+	+	22%
14/66	431	307	293	14	0	95.4	Վարդգէս	+	+	22%
15/13	784	610	597	13	0	97.9	Երեւան	+	+	22%
15/22	171	111	106	5	0	95.5	Տեղի	+	+	22%
15/28	346	306	291	12	3	95.1	Օրսի	+	+	22%
15/46	87	67	67	0	0	100.0	Պոստ	+	+	22%
15/70	95	32	32	0	0	100.0	Սպիտ	+	+	22%
15/75	106	23	23	0	0	100.0	Օրսի	+	+	20%

հաւաքել է աւելի քան 60%,

868 տեղամասերում Այո-ն հաւաքել է աւելի քան 70%,

506 տեղամասերում Այո-ն հաւաքել է աւելի քան 80%,

177 տեղամասերում Այո-ն հաւաքել է աւելի քան 90%:

Համաձայն էք, որ, եթէ մենք ասում ենք՝ հանրաքուէի արդիւնքները կեղծուել են, ու «ոչ»-ն իրականում չաղթել է, ապա 60%-ից աւելի «այո» հաւաքած տեղամասերը բոլորը իսկապէս կապուած չեն: Այդպիսիք 1173-ն են: Լաւ, դրանցից մի 300-ում էլ ընդդիմութիւնը ներկայացուած չի եղել: Մնացած 800-850 տեղամասերում պէտք է անազաններ լինէին, եթէ տեղերում ձայներին տէր կանգնելու համար լուրջ պայքար լինէր:

Կա՞ն այդ չափի անազաններ: Ոչ: Իսկ սա նշանակում է մի բան՝ ընդդիմադիր կուսակցութիւնները չունեն բաւարար ռեսուրս, այնքան մարդ, որ 1997 տեղամասերում կարողանան գոնէ մէկական հաւատարիմ, սկզբունքային ու անկաշառ անդամներ ունենալ:

Խօսքը, իհարկէ, բոլորին չի վերաբերում՝ կան շատերը, ովքեր սեփական առողջութեան գնով պատ-

րաստ են պայքարել յանուն արդարութեան: Բայց այս թուերը ցոյց են տալիս, որ նման մարդիկ շատ չեն:

Այն, որ իշխանութիւնը պատրաստ է ամէն տեսակ կեղծիքների, նորութիւն չէ: Բայց որ ընդդիմութիւնը նոյնպէս անելիքներ ունի՝ ինքն իր ներսում, սա նոյնպէս փաստ է: Ամենացաւալին այն է, որ, երբ ընդդիմութեանն ասում են՝

փորձէք նաեւ ձեր սխալները գտնել, ձեր անզօրութեան պատճառները, նրանք դա ընդունում են՝ որպէս վիրաւորանք, ու նման կարծիք ունեցողներին տեղում պիտակաւորում՝ որպէս պատուէր կատարող:

Երբ սոցիալական ցանցում հարց ես բարձրացնում ինչպէ՞ս է ստացւում, որ պաշտօնապէս 421 հազար հոգի «ոչ» են ասում,

սակայն ընդդիմութեան հանրահաւաքին մասնակցում են 500-1000 հոգի, սա մարդկանց դուր չի գալիս: Ու երբ հարցն աւելի դաժան է ձեւակերպուած՝ ինչո՞ւ մարդիկ ընդդիմութեանը չեն վստահում, դա արդէն անթոյլատրելի է եւ նման հարց հնչեցնողը կը յայտնուի ընդդիմադիր (կուսակցական) ֆէյսբուքային թիւիւրում:

Մի խօսքով, մեր ընդդիմադիր կուսակցութիւններն առանձին-առանձին համոզուած են, որ իրենք ամէն ինչ ճիշտ են արել եւ անում: Ու այդպէս էլ անպատասխան է մնում մի շատ կարեւոր հարց՝ եթէ ամէն ինչ ճիշտ է, ինչո՞ւ ունենք այն, ինչ ունենք: Կամ՝ եթէ ամէն ինչ այդքան լաւ է, ինչո՞ւ է ամէն ինչ այդքան վատ:

« 168 JAM »

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱԸ

ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԵՋ (200 ԵՈԳԻ ԸԱՄԱՐ)
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
ԸՆՈԱԶԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

Bedros S. Maronian
818/500-9585

Siamanto B. Maronian
818/269-0909

SERVING THE COMMUNITY SINCE 1975
More locations and more ways to service your insurance and financial needs

6300 Wilshire Blvd. Suite 1900
Los Angeles, CA 90048

- Life Insurance
- Health Insurance
- Group & Individual
- Long Term Care
- Disability

805 East Broadway
Glendale, CA 91205

- Estate Planning
- Will & Living Trust
- Full Annual Review
- Mortgage Protection
- College Planning

300 N. Lake Ave. Suite 500
Pasadena, CA 91101

- Workman's Compensation
- Employee Benefits
- Annuity
- IRA
- 401K & 403B

A.B.A. INSURANCE SERVICES

Insurance coverage can help you financially!
Ապահովագրութիւնը Անհրաժեշտ է

Coverage & Protection should be on the top of your priority list.

Seniors 65 & Up Medicare Supplements • Insurance • Prescriptions Drugs RX • Benefits

ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ ՊԼԱՆՆԵՐԸ՝ ՍԱՅՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՔՈՒԻԻՑ ՅԵՏՈՅ

ԱՐՄԷՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ

Դեկտեմբերի 2-ին մի քանի հեռուստալրագրողների տուած հարցազրույցում ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսեանը յայտարարեց, որ թէեւ չի հրաժարուում նոր Սահմանադրութեան ընդունումից յետոյ ՀՀ նախագահի, ԱԺ նախագահի եւ վարչապետի պաշտօններին չհաւակնելու մասին նախկինում արած յայտարարութիւններից, սակայն իր պլանների մասին կը խօսի 2017թ. կայանալիք խորհրդարանական ընտրութիւններից յետոյ: «Ես ինչու եմ ասում 2017թ.-ից յետոյ, որովհետեւ լրջօրէն խօսել վարչապետ դառնալու կամ կառավարութիւն ձեւաւորելու մասին կարելի է այն ժամանակ, երբ դու խորհրդարանում մեծամասնութիւն ունես: Իսկ եթէ խորհրդարանում մեծամասնութիւն չունես, Սահմանադրութիւնը փոխուած է, փոխուած է՝ ինչպէ՞ս պէտք է վարչապետ աշխատես, ինչպէ՞ս պէտք է վարչապետ դառնաս: Չկայ այդ հնարաւորութիւնը», - ասել էր նա՝ հասկանալի դարձնելով, որ իր՝ վարչապետ, այսինքն՝ խորհրդարանական կառավարման համակարգի պայմաններում երկրի ղեկավար դառնալու հարցը թողնում է օրակարգում:

Հանրաքուէի նախօրէին նման շրջադարձային յայտարարութիւն անելը ռիսկի էր ենթարկում նոր Սահմանադրութեան նախագծի ընդունումը: Ակնյայտ էր, որ մեծ կարող էր լինել այն ընտրողների թիւը, ովքեր տրամադրուած էին նախագծին «Այո» ասել՝ կամովին իշխանութիւնից հեռանալու հարցում Սերժ Սարգսեանին «օգնելու» նկատառումով: Վարչապետի պաշտօնը ստանձնելով երկրի ղեկին իր ձեռքում պահելու հնարաւորութեան մասին անգամ թեթեւակնարկ կարող էր փոխել այդ մարդկանց մտադրութիւնը եւ դրդել նրանց՝ կողմնորոշուելու դէպի «Ոչ»-ը, որն առանց այն էլ տիրապետող էր հանրութեան մեծամասնութեան տրամադրութիւններում: Այսինքն՝ պարզ էր, որ Սահմանադրութեան նախագծի ընդունման համար նոր խոչընդոտ ստեղծելուն միտուած այս յայտարարութիւնն անելու համար Սերժ Սարգսեանը պէտք է շատ աւելի լուրջ ու ծանրակշիռ պատճառներ ունենար:

Նման ռիսկի գնալը կարող էր արդարացուել երկու դէպքում: Առաջին՝ եթէ իսկապէս նա ցանկանար տապալել իր իսկ նախաձեռնած Սահմանադրութեան փոփոխութիւնների գործընթացը: Այս տարբերակը, սակայն, բացառեց Սերժ Սարգսեանն ինքը՝ նոյն հարցազրույցում յայտարարելով. «Եթէ ես 100 տոկոսով վստահ չլինէի առաջարկուող համակարգի ֆունկցիոնալութեան վրայ, չէի գնայ այսպիսի փոփոխութիւնների, որովհետեւ, ի վերջոյ, պատասխանատուութիւնը շատ մեծ է...»:

Երկրորդ տարբերակն այն է, որ նախագահն այդպիսով փորձեց կանխել թէ՛ անձամբ իր եւ թէ՛ իշխանութեան համար առաջացած աւելի լուրջ ռիսկերի խորացման միտումները: Այդ հնարաւոր ռիսկերի մասին ակնարկեց Սերժ Սարգսեանն ինքը՝ յայտարարելով, թէ իրենք ունեն նախագահի առնուազն երեք թեկնածու: Մի կողմից դրանով Սերժ Սարգսեանը փորձեց

ցոյց տալ, թէ որքան մեծ է ՀՀ-ի «կադրային ռեզերվը»: Սակայն, միւս կողմից, սա ակամայ բացառապէս նախագահացու այդ երեք պոտենցեալ «ժառանգների» հարցում վերջնական որոշում չունենալու, չկողմնորոշուելու փաստը եւ դրանով պայմանաւորուած՝ իշխանութեան ներսում ներքին խմբաւորումների առկայութիւնը եւ իշխանութեան «ժառանգորդի» կարգավիճակը ստանալու համար այդ խմբաւորումների լիդերների միջեւ ընթացող դիրքային պայքարը: Այդ պայքարը կարող էր ու, թերեւս, պէտք է սանձազերուեր հենց իշխանութիւնից հեռանալու՝ Սերժ Սարգսեանի՝ հրապարակայնօրէն արուած յայտարարութեան պատճառով: Ամենայն հաւանականութեամբ, Սերժ Սարգսեանը որոնացել էր ՀՀ-ի ներսում սկսուած այդ պայքարը, որը յղի է իշխանութեան մոնոլիտը ներսից քայքայելու, իշխանութեան ռեսուրսները փոշիացնելու, այդպիսով՝ գալիք ընտրութիւններից առաջ քաղաքական իշխանութեան դիրքերը թուլացնելու եւ պարտութեան տանելու հեռանկարով:

Օրակարգում թողնելով իր՝ վարչապետի պաշտօնը զբաղեցնելու հնարաւորութիւնը՝ Սերժ Սարգսեանն այսպիսով լուծում է մի քանի կարճաժամկէտ եւ երկարաժամկէտ խնդիրներ:

Նպատակ առաջին

Այս քայլն ուղղուած էր բուն սահմանադրական հանրաքուէով ցանկալի ու անհրաժեշտ արդիւնքների ապահովման հարցում իշխանութեան ներքին այդ բոլոր բեւեռների կոնսոլիդացմանը: Ակնարկը շատ պարզ էր. ես դեռ խաղի մէջ եմ, հեռանալու մտադրութիւն չունեմ, հետեւաբար, մի կողմ թողնելով անձնական ներքին ամբիցաները եւ դիրքային պայքարը, կեդրոնացէք «Այո»-ի յաղթանակն ապահովելու այդ պահին գերխնդրի վրայ, ինչը եւ, ի վերջոյ, տեղի ունեցաւ:

Նպատակ երկրորդ

Այս քայլն ուղղուած էր 2017թ. խորհրդարանական ընտրութիւններին ՀՀ-ի փառահեղ յաղթանակն ապահովելուն: Եթէ Սերժ Սարգսեանը վարչապետի պաշտօնին իր հաւակնութեան մասին անուղղակի ակնարկները հնչեցնէր հանրաքուէից յետոյ, նրան մեղադրելու էին ոչ միայն անսկզբունքային գոնուելու, այլեւ նոր Սահմանադրութեան ընդունումը ցանկացած գնով ապահովելու՝ հանրութեանը, քաղաքական ուժերին եւ սեփական թիմին միտումնաւոր մոտրութեան մէջ զցելու, մանիպուլեացիայի ենթարկելու մէջ: Սա ահուելի հարուած էր լինելու ներկայիս քաղաքական մեծամասնութեան հեղինակութեանը՝ խորհրդարանական գալիք ընտրութիւններում զգալիօրէն բարդացնելով ՀՀ-ի վիճակը: Բաց ամենակարեւորը, իհարկէ, սա չէ:

Փաստացի, հանրաքուէի արդիւնքում նոր Սահմանադրութեան ընդունումը հնարաւոր եղաւ հենց Սերժ Սարգսեանի շուրջ իշխանական կոնիւնկտուրայի եւ ռեսուրսների մոբիլիզացման արդիւնքում: Նոր Սահմանադրութեան անցկացման համար 63 տոկոս քուէ ապահովելը պարզորոշ ցոյց տուեց, որ

միմիայն այս գործօնը կարող է հասարակական ուժեղ վերահսկողութեան պայմաններում ԱԺ ընտրութիւններում ՀՀ-ի համար ապահովել խորհրդարանական բացարձակ մեծամասնութիւն ստանալու շանսը: Իսկ դա հական է, որովհետեւ միայն խորհրդարանական միակուսակցական մեծամասնութիւն կազմելու դէպքում ՀՀ-ն կարող է երկարաժամկէտ հեռանկարի կտրուածքով պահպանել իշխանութիւնը եւ ապագայ վարչապետի կենսունակութիւնը: Այսինքն, անկախ նրանից՝ վարչապետ կը դառնայ Սերժ Սարգսեանը, թէ՛ նրա ակնարկած թեկնածուներից որեւէ մէկը, ՀՀ-ն իշխանութիւնը կարող է պահել, եթէ քաղաքական մեծամասնութիւնը լինի միայն ՀՀ-ական, այլ ոչ թէ կոալիցիոն:

Միակ քաղաքականութիւնը ներկայիս քաղաքական կոնիւնկտուրայի պայմաններում այն է, որ ՀՀ-ի կցորդը դարձած ԲՀ-ն անցնի խորհրդարան գալիք մանրատնային: Միայն նրա հետ կոալիցիան է, որ ոչնչով չի տարբերուելու միակուսակցական մեծամասնութիւն ունենալուց: Հենց սրանով կարելի է բացատրել, թէ ինչու է Սերժ Սարգսեանն իր իսկ կողմից բարոյագրուած ԲՀ-ին դեռեւս պահում խաղի մէջ եւ արհեստականօրէն նրա համար «ֆորա» ապահովում: Մինչդեռ, եթէ իշխանութիւնը ԱԺ խորհրդարանական ընտրութիւններին գնայ իշխանութեան ժառանգման հարցում ակնյայտ անորոշութիւններով, նրա մոտիւացուածութիւնը լինելու է չափազանց թույլ: Յայտարարելով, որ կարող է դառնալ վարչապետ, Սերժ Սարգսեանն առաջին հերթին հենց իշխանութեան ներսի կեդրոնախոյս ուժե-

րին վերահսկողութեան տակ պահելու խնդիր է լուծում, եւ այդ յայտարարութեան հասցէատէրը գլխաւորապէս հենց իր թիմն էր:

Նպատակ երրորդ

Պէտք է ենթադրել, որ այս յայտարարութեան իրական հասցէատէրերից առաջինը գործող վարչապետ Յովիկ Աբրահամեանն է: Նախագահը հասկացնում է, թէ նրան միանգամից «գահընկեց անելու» նպատակ չի հետապնդում եւ հանգիստ կարող է դեռ աշխատել: Խնդիրն այն է, որ յայտարարելով, թէ ինքը երկրի ղեկավարի առնուազն երեք թեկնածու ունի, Սերժ Սարգսեանն առաջին հերթին հարուած է հասցնում հենց Յովիկ Աբրահամեանի դիրքերին՝ վերջինիս հասկանալի դարձնելով, որ նա իր համար ֆաւորիտ չէ իշխանութեան ժառանգորդը դառնալու առումով, ինչպէս կարող է հենց ինքը՝ Աբրահամեանը մտածել: Սա երկրնտրանքի առաջ կարող է կանգնեցնել գործող վարչապետին՝ կողմնորոշուելու՝ գնում է Սերժ Սարգսեանի գծած՝ իր համար բազմաթիւ անորոշութիւններով լի ճանապարհով՝ ապասելով, թէ ինչ ճակատագրի իրեն կ'արժանացնի, թէ՛ յանուն իշխանութեան գրաւման պէտք է առանձին խաղ սկսի՝ յենուելով առաջին հերթին իր կողմից հովանաւորուող եւ հիմնականում հենց իր շնորհիւ կենդանի պահուող տարբերակն ընտրելը նշանակում է գնալ ինքնաբացալայտման ճանապարհով, կամ որ նոյնն է՝ դառնալ Սերժ Սարգսեանի մրցակիցը: Իսկ դա, ինչպէս յայտնի է, այնքան էլ լաւ աւարտ չի ունենում հենց

Շարք էջ 18

ՅՈՎԱՄԷ ՌՕՔԱԹԻ «ԱԷՆՐԱԿ ՔՂԻ» ՀԱՏՈՐԻ ՇՆՈՐՀԱՆԴԵՍ

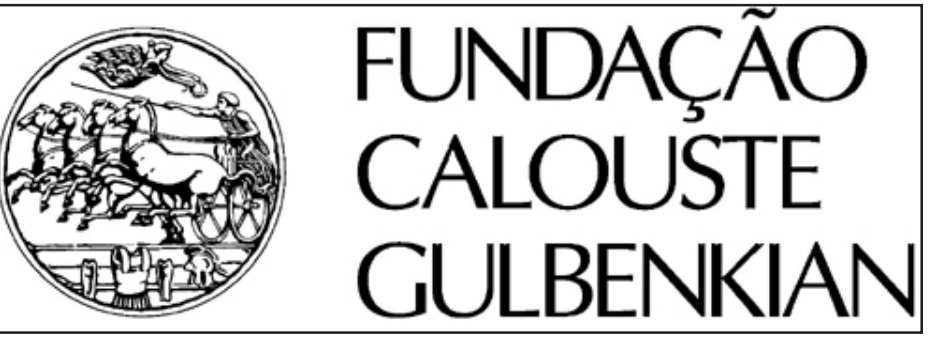
Շատ քիչեր տեղեակ են արեւմտեան Հայաստանի երբեմնի հայատրոփ Քղի կամ այլ անունով Քղի ու Կեղի գիւղաքաղաքի մասին: Այդ շրջանի բնակչութեան շառավիղներէն է Յովսէփ Թօքաթ, որ գեղեցիկ գաղափարը յղացած էր խորիմաստ ուսումնասիրութեամբ մը պատմավաւերագրական հատոր մը հրատարակել իր ծննդավայրի մասին: Կազմակերպութեամբ Պոլսահայ եւ Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան, Արարատ Տան Էսքիճեան թանգարանի եւ Պոլսոյ Կեդրոնական Սանուց յանձնախումբի Չորեքշաբթի, Դեկտեմբեր 9, 2015ի տեղի ունեցաւ Յ. Թօքաթի «Աւերակ Քղի» հատորի շնորհանդէսը, Պոլսահայ Միութեան Կեդրոնին մէջ: Գաղութի հայկական տարբեր կազմակերպութիւններ ներկայացնող ընտրանի հասարակութեան մը առջեւ սոյն միջոցառումի կազմակերպիչ միութիւններու անունով բացման խօսքով հանդէս եկաւ Պոլսահայ Միութեան Մշակութային Յանձնախումբի ատենապետ Տօքթ. Յովհաննէս Գուլակ Աւետիքեան: Ան առանձնապէս անդրադարձաւ «Աւերակ Քղի» եւ նման ազգագրական եւ պատմական կարեւորութիւն ունեցող յոյժ կարեւոր հրատարակութիւններու արժէքին մասին:

Յովսէփ Թօքաթի «Աւերակ Քղի» հատորի ծանօթացման նպատակով խօսք առաւ Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան ատենապետ՝ Յարութ Տէր Դաւիթեան: Ան գնահատանքով արտայայտուեցաւ բծանինդրի սոյն աշխատասիրութեան մասին: Արդարեւ գիրքը լոյս տեսած է երեք լեզուներով՝ հայերէն, անգլերէն եւ թրքերէն: Ընթերցողը հոն պիտի ծանօթանայ Քղիի պատմական, մշակութային եւ կենցաղային սովորութիւններուն: Այլ խօսքով՝ համայնագիտարանային տեղեկութիւններով հարուստ աշխատասիրութիւն մըն է, որ մնացուն արժէք կը ներկայացնէ: Սոյն հրատարակութեան մէջ տեղ գտած են նաեւ յատուկ ծանօթագրութիւններ, քարտէսներ, լուսանկարներ, ինչպէս նաեւ տեղաբնակ հայերու սովորութիւններն ու ազգային իւրայատուկ ավանդութիւնները, որոնք փոխանցուած են սերունդէ սերունդ: Հեղինակը գիրքի յառաջաբանին մէջ Քղին կը նկատէ աւերակ, քանի որ բնիկ ազգաբնակչութիւնը հեռացած է իր հողէն...: Իսկ վերջաբանին մէջ կը շեշտէ «Երանի կառուցելն ալ քանդելու չափ դիւրին ըլլար...»: Իսկ Յարութ Տէր Դաւիթեան իր կողմէ կ'աւելցնէ «...Արդեօք վերադարձի ճամբան ալ դիւրին չահեկան տեղեկութիւններ տուաւ երբեմնի ծննդավայր Քղիի մասին: Էրզրումի նահանգին պատկանող Քղի գաւառը կը գտնուի Արածանի գետի աջ ափը: 20րդ դարու սկիզբը երկարկանի բարեկարգ տուններով քաղաք մըն էր, 3500 բնակչութեամբ (2,450ը հայ): Քաղաքի վերի չորս թաղերուն մէջ իւրաքանչիւր թաղ ունէր իր եկեղեցին (Ս. Յակոբ, Ս. Սարգիս, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ, Ս. Աստուածածին): Քսաներորդ դարու սկիզբը հոն կը գործէին մանչերու եւ աղջկանց վարժարաններ եւ երկսեռ մանկապարտէզ մը: Քղին եղած է գրչութեան կեդրոն: Յայտնի են Երեմիա սարկաւազի 1464ին ընդօրինակած «Մաշտոց» ն ու «Գանձարան» ը: 1915ին Մեծ Եղեռնի ժամանակ, թուրք ջարդարարները Քղիի հայ բնակչութիւնը տեղափոխելով գանոնք կոտորած են Կամախի ձորին մէջ: Իսկ փրկուածները գաղթած են արեւելեան Հայաստան կամ տարագրուած այլ երկիրներ: 1919ի տուեաններով Քղիի մէջ հաւաքուած են 500 նախկին գղիհայեր: Ներկայիս Քղիի շատ մը եկեղեցիները կամ կիսաաւերակ վիճակի մէջ են կամ մզկիթի վերածուած: Գործադրուեցաւ գեղարուեստական պատշաճ յայտագիր մը:

պիտի ըլլայ, որքան մեկնումի ճամբան...»: «Աւերակ Քղի» հատորի հեղինակը Յովսէփ Թօքաթ գաղութի մէջ ծանօթ անձնաւորութիւն մըն է իր ազգային, հասարակական եւ բարեսիրական գործունէութիւններով: Արժանացած է բազմաթիւ գնահատագրերու, ինչպէս նաեւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսութեան սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ մետալին: Իր սրտի խօսքին մէջ Յովսէփ Թօքաթ, նաեւ սահիկներու ցուցադրութեամբ,

«ԳԱԼՈՒՄՏ ԿԻԼՊԵՆԿԵԱՆ» ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԹԱՐԳՄԱՆԱԿԱՆ ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ

«Գալուստ Կիւլպենկեան» Հիմնարկութեան Հայկական Համայնքներու բաժանմունքը ձեռնարկած է թարգմանական մատենաշարի մը, որուն նպատակն է մարդկային ու ընկերային գիտութիւններու հիմնական բնագիտներ տրամադրելի դարձնել հայերէնով, ինչպէս եւ հայերէն կարեւոր բնագիտներ մատչելի դարձնել այլ լեզուներով: «Գալուստ Կիւլպենկեան թարգմանական մատենաշար»ը պիտի կեդրոնանայ 19-րդ դարու վերջերէն մինչեւ մեր օրերը ստեղծուած բնագիտներու վրայ: Ան պիտի ընդգրկէ թարգմանական չորս բնագաւառներ. -Օտար լեզուներէ հայերէնի թարգմանութիւններ: Այս բաժնին թիրախը պիտի հանդիսանան ընկերային/մարդկային գիտութիւններու հիմնարար բնագիտներ, գլխաւորաբար՝ երոպական լեզուներէ, որոնք հայերէնի թարգմանուած չեն: Կալուածներու լայն շարք մը նկատի պիտի առնուի՝ ըստ անոնց (միջ)ճիւղային (interdisciplinary) ներգործութեան: -Հայերէնէ օտար լեզուներու թարգմանութիւններ: Հայ իրակա-

նութեան մէջ այժմէական նշանակալից բանավէճերու բնագիտներ թարգմանական ծրագրի կիզակէտը պիտի ըլլան, դարձեալ՝ գլխաւորաբար եւրոպական լեզուներէ: -Թրքերէնէ հայերէն թարգմանութիւններ: Ծրագիրը պիտի կեդրոնանայ թուրք ժամանակակից ընկերային եւ քաղաքական մտածողութեան ընտրանիի մը վրայ. թարգմանութեան կիզակէտը պիտի ըլլայ՝ իմբացրուած ծաղկաքաղերու կերպարանքով: -Հայերէնէ թրքերէն թարգմանութիւններ: Վերոյիշեալ մօտեցումը պիտի կիրարկուի՝ Հայաստանի եւ Սփիւռքի մէջ առկայ կարեւոր բանավէճերու թարգմանութիւններու մատուցումով: Ըստ թարգմանիչներու առկայութեան, թարգմանութիւնները արեւելահայերէն կամ արեւմտահայերէն կրնան ըլլալ: Այս նախաձեռնութեամբ, մեր նպատակն է ստեղծել բնագիտները տրամադրելի դարձնել գիտնականներու եւ ուսանողներու՝ գլխաւորաբար Հայաստանի մէջ, մտաւորական խօսակցի

Մար.ը էջ 19

AGBU SATAMIAN THEATRE GROUP
Կը ներկայացնէ՝

Դրամը Ինչե՛ր Կ'ընէ

ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ՄԵԿ ԱՐԱՐՈՎ
Հեղինակ՝ ՌԵՅ ԳՈՒՆԻ   Բեմադրիչ՝ ԳՐԻԳՈՐ ՍԱԹԱՄԵԱՆ

Յունուար 9 - 10 - 16 - 17, 2016
Հ.Բ.Ը.Մ. Վաչէ եւ Թամար Մանուկեան Կեդրոն
2495 E. Mountain Street, Pasadena, CA 91104

Յունուար 24 - 30 - 31, 2016
Հ.Բ.Ը.Մ. Մանուկեան-Տեմիրճեան Վարժարան
6844 Oakdale Avenue, Canoga Park, CA 91306

Շարք օրերը ժամը 8.00-ին / Կիրակի օրերը ժամը 6.00-ին

Տոմսերը կարելի է ապահովել՝
Հ.Բ.Ը.Մ. ԳՐԱՍԵՆՆԱԿԸ (626) 794-7942
ՊԵՐԵ ԳՐԱՏՈՒՆ (818) 244-3830
ԱՊՐԻԼ ԳՐԱՏՈՒՆ (818) 243-4112
ITSMYSEAT.COM/FUNNYMONEY

Մուտքի Լուրջ \$25

Massis Weekly

Volume 35, No. 47

Saturday, December 19, 2015

U.S. Warns Of Armenian Vote Rigging Blacklist

YEREVAN (RFE/RL) -- In an unprecedented warning, the United States said on Monday that it could blacklist individuals who committed serious irregularities reported during Armenia's recent constitutional referendum.

In a fresh statement on the December 6 vote, the U.S. Embassy in Yerevan also renewed its calls for the Armenian authorities to investigate in earnest "credible allegations" of fraud that have been voiced by opposition activists and non-partisan monitors.

"We reiterate that the results of the investigations and prosecutions of those responsible for any irregularities must be transparent and public in order for the Armenian people to have confidence in the integrity of the electoral process," it said. "Full and transparent investigations, as well as the resulting public reports, even if they do not lead to criminal prosecutions, can help the Electoral Commission, the National Assembly, and civil society identify possible improvements to current electoral procedures."

"In accordance with the U.S. commitment to fight corruption worldwide, the U.S. Embassy can also draw upon the information contained in such reports to help assess whether any individuals who directly interfered in the integrity of the December 6 electoral process can participate in Embassy programs or activities," added the statement.

The embassy did not specify whether those individuals could be

banned from entering U.S. or have their possible assets frozen.

The U.S. has repeatedly criticized disputed elections and referendums held in Armenia in the past. But it is the first time that Washington is openly threatening to shun or sanction local election officials accused of vote rigging.

Richard Giragosian, a U.S.-born analyst based in Yerevan, suggested that the embassy warning is "the first step towards sanctions" against Armenian officials. He compared it to U.S. visa bans and asset freezes imposed on Russian officials involved in the alleged cover-up of the death of Sergei Magnitsky, a lawyer who died in prison in 2009 after exposing large-scale corruption in Russia.

"This may be the opening round for such harsh but individual-targeted sanctions," Giragosian told RFE/RL's Armenian service (Azatutyun.am).

The U.S. mission issued the statement three days after Prosecutor-General Gevorg Kostanian briefed reporters on ongoing investigations into referendum-related fraud claims investigated by Armenian law-enforcement authorities. Kostanian said that while they have opened 14 criminal cases in connection with the allegations, nobody has been arrested or charged yet.

Kostanian said the Armenian police and other law-enforcement bodies received over 460 complaints relating to the conduct of the referendum. "A fraud report does not necessarily mean a fact of a crime," he stressed.

Ankara's Statements on Karabakh are Destructive

MOSCOW (News.am) -- Turkey's statements on Nagorno-Karabakh are destructive and can have no continuation, Alexander Lukashevich, Russia's permanent representative to the OSCE, said during an interview on "Russia 24" channel, RIA Novosti reports.

Earlier Ankara announced that it would do its best to return the Karabakh territories to Azerbaijan.

"This position isn't supported by the OSCE. There is a strict understanding that the three co-chairs – Russia, France and U.S. – bear the main burden, as do the Minsk Group members themselves. By the way, Turkey is also included here. But the leading role is fixed, and it is acknowledged by the three co-chairs. That's why the attempts to defend one of the

parties to the Nagorno-Karabakh conflict are absolutely destructive and cannot have any continuation," Lukashevich said, referring to the statements of the Turkish leadership.

Armenian American Museum Design Unveiled

GLENDALE -- The Armenian American Museum unveiled its conceptual design at the Glendale City Council meeting on Tuesday, December 8, 2015. The Project Development Committee presented the developments of the first phase of the master planning process and shared the concept design for the new museum.

The Armenian American Museum concept designed by Alajajian Marcoosi Architects will include exhibitions space, resource center, a performing arts theater, and classrooms. The museum building will be surrounded by an outdoor plaza and peace garden on the City owned property next to the Glendale Civic Auditorium. The 1.7 acre property on the corner of Verdugo Road and Mountain Street will also serve as the location for a memorial to the victims of the Armenian Genocide.

The Museum's vision is a cultural campus that enriches the community, educates the public on the Armenian American story, and empowers individuals to embrace cultural diversity while speaking out against prejudice.

The next stage for the Museum

project will be to secure a Ground Lease Agreement with the City of Glendale and commission a master plan that will provide operation direction on programming, business strategy, facility development, and governance.

The Museum will launch a wide-range of outreach programs in the coming months with City of Glendale government, businesses, homeowner associations, and community members to ensure collaboration, feedback, and community-driven opportunities to raise awareness about Armenian American Museum.

The mission of the Armenian American Museum is to promote understanding and appreciation of America's ethnic and cultural diversity by sharing the Armenian American experiences.

For more information about the Armenian American Museum please visit ArmenianAmericanMuseum.org or call (844) 586-4626

###

The governing board of the Armenian American Museum consists of

Bako Sahakyan: Artsakh Deserves Place in International Community

STEPANAKERT -- On 10 December President of Nagorno Karabakh (Artsakh) Republic Bako Sahakyan sent a congratulatory address on the NKR State Independence Referendum and Constitution Day, according to the press service of the president.

The address runs as follows:

"Dear Artsakh people,

On behalf of the republic's authorities and myself personally I would like to convey cordial congratulations on the NKR State Independence Referendum and Constitution Day.

Our people cherish this holiday as it symbolizes their strive towards building a free and independent, democratic and legal state marked with supremacy of law, where human rights and freedoms, legal interests and security of the citizens and the state are protected.

Following proclaiming its independence in 1991 Artsakh went through the imposed war, overcame numerous difficulties and challenges, registering glorious victories and achievements on its path.

Among the most important achievements of the state building process has been the adoption of the Constitution, our country's basic law. The referendum held in 2006 once again witnessed the fact that the path chosen by our people was right and steady, with nobody and nothing being able to disrupt it. Our rival, who never

Continued on page 4

Continued on page 4

Azeri Tank Shelling Reported Near Karabakh

YEREVAN (RFE/RL) -- Azerbaijani forces have used a battle tank in fighting around Nagorno-Karabakh for the first time since a Russian-brokered truce stopped the Armenian-Azerbaijani war in 1994, the Armenian military said on Wednesday.

The Karabakh Defense Army said an Azerbaijani tank fired live rounds on its frontline positions southeast of the territory.

Armenian Defense Minister Seyran Ohanian condemned the reported incident as a further escalation of fighting along "the line of contact" in an emergency phone call with Andrzej Kasprzyk, the chief OSCE official monitoring the ceasefire regime in the Karabakh conflict.

Ohanian was quoted by his press office as saying that the Armenian side is responding by "forcibly restraining" the Azerbaijani army. He said international mediators acting under aegis of the OSCE Minsk Group should openly hold Baku responsible for the latest truce violations in order to help ease tensions on the Karabakh frontline and the Armenian-Azerbaijani border.

A senior Karabakh Armenian official, Davit Babayan, also condemned the alleged tank shelling. "There is no logical explanation for such actions because they don't change the military balance in any way," Babayan told RFE/RL's Armenian service (Azatutyun.am).

The Azerbaijani Defense Minis-

try did not respond to the Armenian claims as of Wednesday evening. In a statement cited by Azerbaijani news agencies, it said its troops have carried out massive "mortar strikes" over the past day in response to "Armenia's deliberate escalation of the situation."

The Karabakh Defense Army said the Azerbaijani side fired more than 300 mortar shells and 27 rockets towards its frontline positions on the night from Tuesday to Wednesday. It also said that one of its soldiers, Garik Avanesian, was killed by an Azerbaijani sniper on Tuesday evening.

"The enemy's destabilizing actions will not go unpunished, and the consequences of this situation will be severe and irreversible," it added in a statement.

Fighting in the conflict zone appears to have again escalated last week after several weeks of relative calm on the frontlines. Another Armenian soldier was shot dead in Karabakh on December 4 just hours after United States, Russia and France urged the conflicting parties "in the strongest possible terms" to observe the ceasefire. An Azerbaijani army officer was killed and two Azerbaijani soldiers wounded in the following days.

Karen Mirzoyan, the foreign minister of Nagorno-Karabakh Republic, discussed on Tuesday the latest upsurge in fighting with James Warlick, the U.S. co-chair of the OSCE Minsk Group, during a visit to the United States.

Turkish MP Expelled from Belgian Party for Refusing to Recognize Armenian Genocide

BRUSSELS -- Belgian Humanist Democratic Centre party (CDH) has expelled Deputy Mahinur Özdemir from the party for refusing to recognize the Armenian Genocide. The final decision to expel the Turkish member was made by CDH ethics committee.

Leader of CDH party Benoit Lutgen welcomed the ethics committee decision stating, "Political commitment requires clarity and full faithfulness towards the values embraced by us".

Earlier he had said that, "Should there be any genocide denier in our party, then he or she will be immediately discarded."

Mahinur Özdemir, who was the first to enter the Belgian parliament with a head-scarf, boycotted the minute of silence dedicated to the memory of the Armenian Genocide victims in spring of 2015, announcing that "The resolution adopted by European Parliament is not mandatory. Later she re-

fused to sign the communiqué submitted by the head of her party which recognized 1915 as genocide.

Özdemir appealed the decision of the party and demanded CDH party to renounce her dismissal explaining it as an illegal measure and discrimination.

Retired Armenian Officer Arrested for Espionage

YEREVAN -- The Armenian National Security Service has arrested a retired military officer on charges of spying for Azerbaijan.

The Security Service said on December 9 that retired Major Garik Marutian, 38-year-old Armavir resident, is suspected of passing classified information to Azerbaijani secret service agents during his tenure as an intelligence officer in Armenia's armed

forces.

Marutian "contacted Azerbaijani special services based in Turkey through social media and handed them over data including state secrets for certain remuneration". According to National Security Service press release.

Marutian faces a charge of high treason and could be sentenced to up to 15 years in jail if found guilty.

ACA Glendale Branch Hosts Holiday Open House

GLENDALE -- To celebrate the holiday season and wrap up a year full of advocacy for Armenian American issues, including the reaffirmation of the Armenian Genocide, and organizing various Armenian Genocide Centennial events, the Armenian Council of America Glendale branch hosted a holiday open house on Saturday, December 12 at the ACA office in Glendale.

Among the many guests, dignitaries and community leaders who enjoyed the festivities were Glendale City Council Members Paula Devine, Laura Friedman, Zareh Sinanyan, and Vartan Gharpetian, along with Glendale City Clerk Ardashes "Ardy" Kassakhian, and Mary Hovagimian representing Congressman Adam Schiff's office.

"This past year was particularly significant due to numerous Armenian Genocide Centennial events our organization took part in organizing and supporting in addition to the day to day activities advocating Armenian American issues in local, state and federal legislatures," said ACA Chairman Sevak Khatchadorian. "Although our mission is not complete, I am proud of our membership, and the Armenian Community in general for ensuring a successful year of advocacy. We should utilize this opportunity to work even harder in the upcoming years to not only advance Armenian causes, but to also invigorate the future generations of Armenian Americans who will carry the baton of advocacy into the future."

Three Armenian Churches in Syria Destroyed by ISIS

Armradio -- The Assyrian International News Agency (AINA) has released the list of Christian churches and monasteries in Syria that have been destroyed by ISIS and other Muslim groups.

Attacks on Christians in Syria began almost immediately after the Syrian civil war began. The attacks have targeted villages, churches monasteries and the clergy, and have been perpetrated by Al-Qaeda, the Al-Nusra Front, ISIS and other Muslim groups.

On February 23 ISIS attacked the 35 Assyrian villages on the Khabur river in Hasaka, Syria, capturing 253

Assyrians. In the subsequent months it destroyed 11 churches and villages, rendering some villages uninhabitable.

According to the agency, three Armenian Churches have also been destroyed by terrorists. The St. Rita Tilel Armenian Church in Aleppo was bombed by ISIS on April 28. The Armenian Genocide Memorial Church in Der Zor was destroyed by ISIS in September, 2014. The Armenian Catholic Church of the Martyrs in Al-Raqqah was torched by ISIS and its cross atop its clock tower removed.

#ElectricYerevan Photo Among Reuters' 2015 Pictures of the Year

YEREVAN -- Reuters has included Armenian photographer Vahram Baghdasaryan's photo in its 2015 Pictures of the Year.

The pictured was captured during the #ElectricYerevan protests against the power price hike in Armenia.

Thousands of protesters hit the streets in Yerevan on June 20-21 to protest a 7 dram (1.5 US cent) hike in electricity rates in Armenia. After being dispersed with water cannons, protesters returned to Baghramyan Avenue with even greater numbers, setting up camp behind a line of barricades improvised from dumpsters.

On July 6, in a quick pre-dawn operation, riot police dispersed youth activists from Baghramyan Avenue.

AMAA Calls for the Return of the Total Grounds of Camp Armen

PARAMUS, NJ - On October 27, 2015 partial justice was realized in Turkey with the return of part of the grounds of "The Youth Home of Istanbul's" Camp Armen, a summer camp in the Tuzla District of Istanbul to its rightful owner, The Armenian Evangelical Church of Gedik Pasa.

Camp Armen was home to over 1,500 Armenian orphans, gathered from the depths of Anatolia and introduced to their faith and national origin by Hrant Guzelian. It was also where Armenian-Turkish journalist Hrant Dink and his wife Rakel met, grew up and were married. The Camp was being demolished.

AMAA Executive Director/CEO

Zaven Khanjian recently wrote to Mr. Ahmet Davutoglu, the Prime Minister of the Republic of Turkey thanking him and the Turkish government for their role in the partial resolution of the seizure of Camp Armen. Mr. Khanjian urged the Prime Minister to attain total justice with the return of the whole camp grounds, legally acquired and paid for by the Protestant Church and built by the sweat of its campers.

Hrant Dink Case: Indictment Against Public Officials Sent to Court

ISTANBUL (Agos) -- The indictment against public officials that was prepared as a part of Hrant Dink case is sent to Istanbul 14th High Penal Court. In the indictment, which is prepared by the investigating prosecutor Gökçalp Kökçü, it is demanded that 26 suspects, including Engin Dinç, Ahmet İlhan Güler, Celalettin Cerrah and Resat Altay, stand trial. Kökçü made no change on the evidences and claims about Engin Dinç, Ahmet İlhan Güler and Resat Altay.

In 15 days, Istanbul 14th High Penal Court should accept or decline the indictment.

The indictment was returned by Public Prosecutor of Istanbul twice. It was stated that the indictment is returned because there is no sufficient evidence about Engin Dinç, Ahmet İlhan

Güler and Resat Altay. However, the investigating prosecutor Kökçü resent the indictment to Public Prosecutor on December 4.

It is demanded that former Trabzon Intelligence Branch Director Engin Dinç, former Trabzon Provincial Police Chief Resat Altay and former Istanbul Police Directorate Intelligence Branch Chief Ahmet İlhan Güler, who were in office at the time of the assassination, stand trial for murder by omission.

If the indictment is approved, they will be tried with a request of 20 to 25 years of prison sentence and also, former Istanbul Provincial Police Chief Celalettin Cerrah and Istanbul Intelligence Branch Chief Sabri Uzun, who were in office at the time of the assassination, will stand trial for official misconduct.

Armenia UN Ambassador: Those Who do not Learn from History Doomed to Repeat it

NEW YORK -- On 9 December 2015, the Permanent Mission of Armenia to the United Nations, in partnership with the President of the UN General Assembly and the UN Office on Genocide Prevention and the Responsibility to Protect, co-hosted the first annual observance of the International Day of Commemoration and Dignity of the Victims of the Crime of Genocide and of the Prevention of This Crime at the Trusteeship Council Chamber of the United Nations Headquarters.

Attended by a large number of representatives of UN member states and observers, international organizations, think-tanks, civil society organizations and media, as well as members of Armenian-American community and school students, the meeting in observance of the International Day began with a minute of silence in remembrance of the victims of genocide. Opening remarks were delivered by the President of the 70th Session of the UN General Assembly Mr. Mogens Lyketoft, the Deputy Secretary-General of the UN Mr. Jan Eliasson and the Ambassador and Permanent Representative of Armenia to the UN Mr. Zohrab Mnatsakanyan. The panel featured the UN Special Adviser on the Prevention of Genocide Mr. Adama Dieng, the Special Rapporteur on the promotion of truth, justice, reparation and guarantees of non-recurrence Mr. Pablo de Greiff, President of the International Center for Transitional Justice Mr. David Tolbert and First Vice President of the International Association of Genocide Scholars, Assistant Professor of Holocaust and Genocide Studies at Stockton University Prof. Elisa von-Joeden-Forgey. Statements on behalf of the UN member states were delivered by Chairpersons of regional groups.

Genocide-UN In his remarks, Ambassador Zohrab Mnatsakanyan noted that the International Day, established pursuant to the UNGA Resolution 69/323 of September 11, 2015, calls for a manifestation of a collective sense of a duty before all victims of the crime of genocide. He reconfirmed Armenia's commitment to promote and support international efforts to underpin the significance of the 1948 Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide and to consistently and resolutely construct rigid foundations for prevention. In this regard, the Ambassador of Armenia recalled the unanimous adoption of the respective resolutions initiated by Armenia and adopted by the General

Assembly and the Human Rights Council earlier this year, expressing appreciation to all the partners for their unwavering support. He recalled that in April 2015 Armenia hosted a Global Forum Against the Crime of Genocide.

Referring to the remarks by the President of the General Assembly and the Deputy Secretary General, who said, earlier, that, by honoring the memory of the victims of the Genocide, the international community reaffirmed its commitment to prevent this horrendous crime, Zohrab Mnatsakanyan noted that the International Day would render dignity to the victims of past inaction and would help reclaim justice. Mr. Mnatsakanyan further remarked that 9 December would not merely mark the adoption of a landmark international legal instrument, but also send a powerful message to ignite political, legal and moral responsibility "for defying and ultimately halting the repetitive nature of this crime", as a "moral and political imperative" to consistently elaborate a rigid system of prevention.

"Those who do not learn from history are condemned to repeat it", stressed the Ambassador of Armenia, suggesting that, to eliminate genocidal tendencies, it will be imperative to analyze the causation of past cases, and that "every pattern of discrimination, every violation of rights affecting vulnerable groups, every exclusionary ideology, climate of impunity, denial of genocide and hate speech, as well as incitement to violence" are exactly compelling early signs, which beg early action.

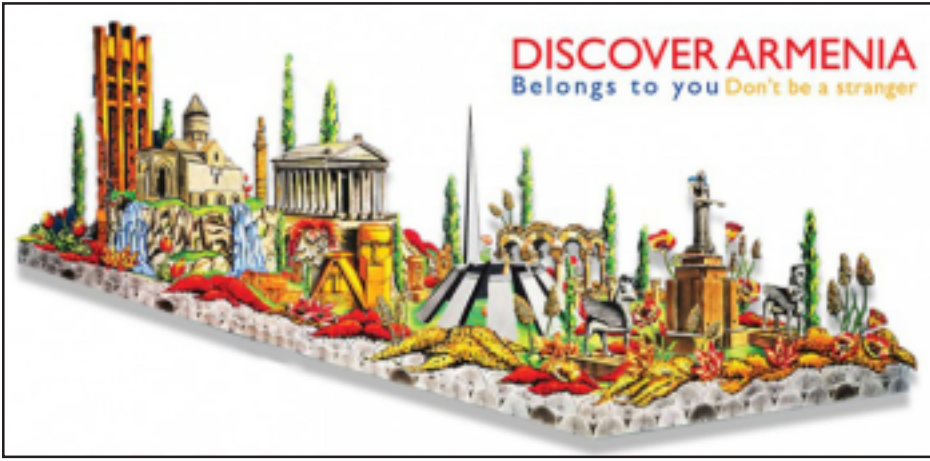
The panelists elaborated on the nature, causes, and consequences of genocide, empirical analysis of genocidal patterns, and their relationship to long-term prevention, the importance of memorialization and dignity of genocide victims, their right to remedies and reparations, guarantees of non-recurrence and accountability, the links between genocide and other human rights violations, and prevention and punishment of genocide.

The UN Secretary-General issued a message on the first observance of this International Day, calling upon the international community "to recognize the need to work more concertedly to protect individuals from gross human rights violations and uphold our common humanity".

The event, which also featured musical performance by the UN Symphony Orchestra, was widely publicized in the UN, as well as in local and international media. The UN Department of Public Information launched a social media campaign "#GenocideVictimsDay" and "#PreventGenocide", a special slogan ("Remember the Victims Prevent Genocide") and logo for the International Day.

The event was webcast and the archived video is available online. For more information on the International Day please visit -<http://www.un.org/en/events/genocidepreventionday/index.shtml>

\$115,000 Raised for “Discover Armenia” Rose Float

LOS ANGELES -- During a fundraising dinner on the night of December 6, the American Armenian Rose Float Association (AARFA) raised \$115,000 toward the construction of the second Armenian rose float and its participation in the 127th Pasadena Tournament of Roses, which will be held on January 1, 2016.

Close to 150 supporters attended the fundraising event, which was held at the Phoenix Decorating Company, in Pasadena. Throughout the evening, guests had the opportunity to take a first-hand look at the newest Armenian rose float, which is kept and being worked on inside the Rose Palace of the Phoenix Decorating Company. To date, the construction of the framework and architectural components of the float have been completed. The dry decoration of the float will be implemented in the next few weeks, and the culminating flower decorations will be carried out during the five days leading up to the Pasadena Tournament of Roses.

The first Armenian rose float, which carried the theme “Cradle of Civilization,” went on to earn the Pasadena Tournament of Roses’ prestigious President’s Award for “most effective floral use and presentation.”

“On New Year’s Day, 2015, as the first Armenian rose float in history rolled down Colorado Boulevard, it promoted Armenian culture and identity in Los Angeles and across the world,” AARFA President Stepan Partamian said as he addressed the guests. “The float was seen by about 700,000 spectators in Pasadena and a global audience of 1.5 billion in 115 countries. The forthcoming Tournament of Roses will be seen by an even greater number of people.”

The theme of the upcoming Tournament of Roses is “Find your Adventure,” the newest Armenian rose float will be called “Discover Armenia.” The design of the float will encompass major Armenian landmarks as well as references to Armenian history — including the Sardarapat and Tsitsernakaberd memorials, the Tatev Monastery, Artsakh’s “We Are Our Mountains” monument, the Ughtasar Petroglyphs, the khachkar cemetery

of Old Jugha, and the Urartian Sphinx, among others. Both the first and the newest Armenian rose floats were designed by AARFA Board member Johnny Kanounji.

In the course of his remarks, Partamian announced a string of donations that were made by guests. They included Antranig Baghdassarian of Karoun Dairies, a major benefactor of the first Armenian rose float who once again contributed \$50,000; and Dr. Albert Karamanoukian, Mark and Paulette Geragos, Flora Dunaians, and an anonymous donor, each of whom contributed \$10,000.

This year, the AARFA has launched the Armenian Rose Float Ambassador Program, whereby volunteers can become city-specific ambassadors of the rose float to raise at least \$3,000 from their respective communities. During the December 6 event, Partamian recognized the dedication and work of six ambassadors by presenting them with the first-ever AARFA Ambassadorship pins. The honored ambassadors were Garbis Der-Yeghiayan (representing La Verne, California), Carmen Libaridian (Hollywood Hills, California), Flora Dunaians (Pasadena, California – south of 210 Freeway), Margaret Mgrubian (Pasadena, California – north of 210 Freeway), Tony Melconian (La Crescenta, California), and Hratch Kozibeyokian (Shadow Hills, California). Currently the AARFA is seeking to enlist additional ambassadors to represent cities across the US. Those who are interested can email the association at info@aarfa.org.

To date, the AARFA has raised \$180,000 of the \$300,000 needed for the construction of the second Armenian rose float and its participation in the Pasadena Tournament of Roses. The AARFA, whose sole mission is to raise funds to be spent annually on the Armenian float, continues to accept donations and is seeking corporate sponsors to help fund the project. Tax-deductible contributions can be made securely through the AARFA site (at aarfa.org) or by mailing a check to: AARFA, P. O. Box 60005, Pasadena, CA 91116.

Armenian American Museum Design Unveiled

Continued from page 1

representatives from the following nine regional Armenian American institutions and organizations: Armenian Catholic Eparchy, Armenian Cultural Foundation, Armenian Evangelical Union of North America, Armenian

General Benevolent Union – Western District, Armenian Relief Society – Western USA, Nor Or Charitable Foundation, Nor Serount Cultural Association, Western Diocese of the Armenian Church of North America, and Western Prelacy of the Armenian Apostolic Church.

Land and Culture Organization Restores 7th Century Lori Monastery

PASADENA -- Summer 2015 marked another successful campaign for the Land and Culture Organization (LCO)/Organisation Terre et Culture (OTC). LCO/OTC completed another project with the consecration of a 7th century monastery in the Shirakamut village in the northern Lori region, near the 1988 earthquake epicenter of Spitak. LCO/OTC celebrated the completion and consecration of Tchkhanavank, a historical site that was discovered hidden under a hillside. LCO/OTC launched this project in 2008 and completed the

final phase with ten volunteers from OTC-France this August. The reconstructed church, now renamed Sourp Khatch (Holy Cross) was blessed on August 22nd by Archbishop Sebouh Chouldjian of the Gougak Diocese. Present at the ceremonies were Board Members from Europe and America, Kegham Kevonian and Aram Gazarian of OTC-France, Haig and Hilda Manjikian LCO-USA, Nazaret Kevonian of LCO-USA, project architect Stepan Nalbandian of LCO/OTC Armenia “Yergeer Yev Meshagiut”, along with LCO/OTC volunteers and members. Also present were Lucine Kassarian and Arthur Harutyunian of the Armenian Tree Project (ATP) Armenia Office. ATP participated in the ceremony by planting decorative trees near the church site. Over two hundred guests, including Governor of Lori Region Artur Nalbandyan, mayors from surrounding villages, and local Shirakamut villagers attended the ceremonies. It was an emotional moment for all present following the culmination of years of hard work by volunteers and local craftsmen.

Tchkhanavank Project Completed (1) In addition to the consecration of Sourp Khatch church in the north, LCO-USA continued work on another project in southern Armenia. This year’s campaign brought eleven motivated volunteers from the United States and Australia to spend three-weeks in the Syunik region, rebuilding a 17th century historical site. This was LCO/OTC’s third year working on Sourp Stepanos Church in

Shikahogh village, which is located adjacent to the Shikahogh Forest Reserve 20 miles south of Kapan. “It was incredibly exciting and rewarding to work on this site” said one of the volunteers. “We did a little bit of everything from making a clear path around the entrance, fixing the roof, rebuilding the altar and more.”

The five-hour workday packed with physical labor participating in the renovation of this Armenian church is just one part of the LCO/OTC experience. Volunteers live in a very modest village home and spend non-working hours bonding with village residents, while enjoying local activities and their surroundings. “We played soccer and hung out at swimming holes with local kids, visited family homes for tea, and befriended veterans who showed us their battle wounds and told us (Karabagh) war stories” said veteran volunteer Lori Pogarian. “Our favorite is the village “discotec” – a simple auditorium with a boom box where around 20 local kids go dancing every night.” In addition to experiencing village life, the volunteers go on excursions of Armenian historical sites.

For over 38 years, LCO/OTC has been one of the earliest volunteer groups in Armenia and Karabakh working to restore, renovate, and rejuvenate the historical monuments and sites of our nation. It has performed this mission through its summer campaigns, by volunteers of every age from the Diaspora and Armenia. To learn more about LCO or join in our summer volunteer program, you may reach us at www.lcousa.org.

Bako Sahakyan

Continued from page 1

misses the opportunity to turn to provocations, must also realize it.

Joining hands with our sisters and brothers from Armenia and the Diaspora we will do our best to further strengthen the Artsakh statehood, safeguard our people’s security and ensuring their well-being, increase the de-

fense potential, develop economy and improve living standards of the citizens. Artsakh must become a developed and modern country and take its deserved place in the international community.

Dear fellow citizens,

I once again congratulate all of you on this memorable holiday and wish peace, robust health and all the best”.

Ս.Դ.Յ.Կ. ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՔՍԱՆՆԵՐՈՒ ՆԱՐԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ 100-ՐԴ ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԻԹՈՎ ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄ ՅԱԼԵՊԻ ՄԵՋ

Հայոց Յեղասպանութեան 100-ամեակի Կեղրոնական Մարմինի հսկողութեամբ, Ս.Դ.Յ.Կ. Հիւսիսային Սուրիոյ վարիչ մարմնի հովանաւորութեամբ, Բերիոյ Հայոց Թեմի Բարեջան Առաջնորդ Գերշ. Տ. Շահան Սրբ. Արք. Սարգիսեանի նախագահութեամբ եւ Տիրուհի Ուսանողական Երիտասարդական Միութեան կազմակերպութեամբ, Կիրակի, 29 Նոյեմբեր 2015-ի երեկոյեան ժամը 6:00-ին, Կրթասիրաց Մշկթ. Միութեան «Ձ. Գաբրիէլեան» հանդիսասրահը դարձաւ այն հաւաքավայրը, ուր հալչպահալութիւնը ոգեկոչական հանդիսութեամբ նշեց «Քսան կախաղաններ»-ու հաւաքական նահատակութեան 100-ամեակը: Հանդիսութեան ներկայ էին Բերիոյ Հայոց Թեմի Բարեջան Առաջնորդ Գերշ. Տ. Շահան Ս. Արք. Սարգիսեան, Հայ Աւետարանական Նահա-

տակաց եկեղեցւոյ հովիւ Պատուելի Սիմոն Տէր Սահակեան, Հայաստանի Հանրապետութեան Հալչպի Գլխաւոր Հիւպատոս Տիգրան Գէորգեան, Կիլիկեան Շրջանակի ինստակալութիւնը, Բերիոյ Հայոց Թեմի Ազգ. վարչութեան, հալչպահալ կազմակերպութիւններու, բարեսիրական, մարզական եւ մշակութային միութիւններու ներկայացուցիչներ եւ հոծ բազմութիւն: Հանդիսութիւնը սկսաւ Սուրիոյ եւ Հայաստանի, ինչպէս նաեւ Հնչակեան Կուսակցութեան քայլերգներով՝ Հ.Մ.Մ.-ի փողերախումբին կատարողութեամբ: Ապա ներկաները հրաւիրուեցան մէկ վայրկեան յոտնկայս յարգելու մեր բիւրաւոր նահատակներուն յիշատակը: Արաբերէն բացման խօսքով հանդէս եկաւ Տ.ՈՒ.Յ. Միութեան վարչական ընկեր Գրիգոր Աղայեան, որ վեր առաւ նահատակու-

թեան վսեմ եւ առաքինի գաղափարը, յանուն հարենիքի պաշտպանութեան մղուած պայքարի ուղիին մէջ, իսկ հայերէնով Տ.ՈՒ.Յ. Միութեան վարչութեան անունով իր խօսքը փոխանցեց Նալիրի Սրապոնեան: Ան ներկաները ողջունելէ ետք, պատմական ակնարկ մը ներկայացուց 15 Յուլիս 1915-ի դէպքերուն շուրջ, որոնց ընթացքին Օսմանեան կայսրութեան արդարադատութեան ատեանի որոշումով, իբրեւ խռովարարներ, կախաղան բարձրացան քսան տիտաններ՝ Փարամազի գլխաւորութեամբ: Անդրադարձաւ Պերլինի վեհաժողովին 61 յօդուածին, ինչպէս նաեւ Մալիսեան բարեկարգութեան խոստումներուն անգործնականութեան, եւ այս պատճառով Հնչակեան Կուսակցութեան մղած պայքարը, սկիզբը Սուլթանի եւ յետոյ Իթթիհատին դէմ: Իր խօսքին մէջ անդրա-

դարձաւ Իթթիհատ կուսակցութեան հայաջինջ քաղաքականութեան, օրինակներ տալով անոնց դեկավարներու յայտարարութիւններէն: Մանրամասնօրէն խօսեցաւ Քէօսթէնճէի եօթներորդ համազումարին առնուած որոշումներուն (կուսակցութեան սկզբունքներէն բխող ոչ օրինաւոր գործելաձեւի վերադարձ, Իթթիհատի դէմ անողոք պայքար մղել, տերորի ենթարկել անոր պարագլուխները): Անդրադարձաւ լրտես Կասեանի մատնութեան, եւ ասոր հետեւանք Հնչակեաններու զանգուածային ձերբակալութեան, դատավարութեան եւ վերջապէս կախաղանով գործադրուած մահապատիւին, որ շատ յուզիչ պատկերով մը ներկայացուեցաւ: Խօսքի աւարտին, Տիրուհիական երիտասարդութեան անունով,

Շաբ.բ էջ 18

ԹՈՐՈՆԹՕ ԱՐՄԵՆ ՔԻՒՐՔԵԱՆԻ «ԻՍԼԱՄԱՑ(ՈՒ)ԱԾ ՅԱՅԵՐ» ՆՈՐԱՏԻՊ ԳԻՐՔԻՆ ՇՆՈՐՀԱՅԱՆԴԵԱԸ

ՄԱՍԱԹ Բ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

Նախաձեռնութեամբ Թորոնթոյի «Նոր Սերունդ» Մշակութային Միութեան եւ մասնակցութեամբ Պոլսահայ Մշակութային Միութեան, Թորոնթոյի ծանօթ ազգայիններէն, ազգային-եկեղեցական գիտելիքներու եւ Հայոց պատմութեան լայնածաւալ ծանօթութիւն ունեցող: Պրն. Արմէն Քիւրքեանի «Իսլամաց(ու)ած Հայեր» նորատիպ հատորին շնորհահանդէսը տեղի ունեցաւ Ուրբաթ, 27 Նոյեմբեր 2015, երեկոյեան ժամը 8:00-ին, «Նոր Սերունդ» Մշակութային Միութեան կեդրոնէն ներս, ներ-

կայութեամբ մշակութասէր ու գրասէր ընտրանի հասարակութեան մը: Հեղինակը՝ Արմէն Քիւրքեան ծնած է Պոլսոյ ասիական ափի արուարձաններէն Քաղկեդոն գիւղաքաղաքը (այժմ Գատըգիւղ), յաճախած է Գատըգիւղի Արամեան-Ունճեան վարժարանը եւ «Նոր Դպրոց» վարժարանը, աշակերտելով մեծանուն դաստիարակ, վարժարանի հիմնադիր-տնօրէն Յովհաննէս Թ. Հինդլեանի: Միջնակարգ եւ երկրորդական ուսումը ստացած է Վիեննական Միխիթրեաններու Պոլսոյ վարժարանէն ներս: 1960-ին ամուսնացած է Սիլվա Դաւիթեանի հետ եւ բախտաւոր-

ուած են երկու զաւակներով՝ Արիս եւ Արփի: 1968-ին ընտանեօք գաղթած է Գանատա ու հաստատուած Թորոնթօ: Ս. Երրորդութիւն Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ ծխական խորհուրդի անդամ ընտրուած է, ուր ստանձնած է տարբեր պաշտօններ (ատենադպիր, փոխատենապետ եւ ատենապետ): Հայոց պատմութիւնը դասաւանդած է Ս. Սահակ եւ Ս. Մեսրոպ Ազգ. Շաբաթօրեայ վարժարանէն ներս: Գործօն մասնակցութիւնը բերած է Ս. Խաչ Ազգ. Ամենօրեայ վարժարանի հիմնադրութեան աշխատանքներուն ու շրջան մըն ալ եղած է վարժարանի հոգաբարձութեան ատենապետ: Չորս տարիներ գլխաւորած է գանատական կառավարութեան մօտ հայկական հարցեր հետապնդող Հայ Համաշխարհային Ընկերակցութեան (Armenian World Alliance) Թորոնթոյի մասնաճիւղը: Հրատարակած է երկու գիրքեր. 2004-ին՝ «Հայոց Մեծ Հայքի Պատմական Մայրաքաղաքները» եւ 2012-ին՝ «Համառօտ Պատմութիւն Հայ Հնատիպ Տպագրութեան», որ հրատարակուած էր հայ գիրքի տպագրութեան 500-ամեակին առթիւ: Պատմական ու քաղաքական դէպքերու կապակցութեամբ իր յօդուածները հրատարակուած են սփիւռքահայ թերթերու, նաեւ համացանցային կայքէջերու մէջ: Հանդիսավարուհի Տիկ. Նուրիճա Ռոքճեան յանուն կազմակերպիչ մարմնին բարի պալուստ մաղթեց ներկաներուն, ապա հրաւիրեց գաղութի ծանօթ մտաւորական դէմքերէն ու կրթական մշակ Պրն. Անդրանիկ Զիլինկիրեանը՝ ներկայացնելու համար հատորը:

Պրն. Զիլինկիրեան իր խօսքը սկսաւ հետեւալ մէջբերումով. «Հեղինակը իր մտածումները մեղրահամ հայերէնով կը փոխանցէ թուղթին, արժանանալով ընթերցողին գնահատանքին: Գիրքը ձեռք բռնող անձ մը առաջին իսկ ակնարկով ուշադրութիւնը պիտի կեդրոնացնէ վերնագրին առաջին բառին մէջ «ո» եւ «ւ» տառերուն փակագիծով մը պաշտպանուած ըլլալու հանգամանքին: Արդարեւ, հեղինակը արդէն իսկ իմաստուն մէկ կարգադրութեամբ կը յաջողի ընթերցողին ուշադրութիւնը գրաւել, մտածել տալով թէ այդ մէկ բառ երեւցողը իրականութեան մէջ երկու բառերու՝ իսլամացած եւ իսլամացուած, այս հատորին լոյս աշխարհ գալուն բուն իսկ մղիչ ուժն է»:

Պրն. Զիլինկիրեան ըսաւ թէ «Ինձի սահմանուած կարճ ժամանակին մէջ պիտի ջանամ հպանցիկ ակնարկով մը անդրադառնալ իսլամացած հայեր, որբահաւաք, հայանպաստ գործունէութիւններ, Համշէն եւ ո՞վ կարելի է հայնկատել նիւթերուն: 284 էջերով ծաւալուն այս գիրքը հեղինակին երրորդ հրատարակած աշխատութիւնն է, որուն համար ան օգտագործած է երեսնեակ մը հայ եւ օտար աղբիւրներ»:

Պրն. Անդրանիկ Զիլինկիրեանի գրախօսական ելոյթը ծափողոյններով գնահատուեցաւ ներկաներուն կողմէ: Գեղեցիկ սովորութիւն էր երբ մեր հաւատացեալ ժողովուրդը, մանաւանդ գիւղացի-

Շաբ.բ էջ 19

ՀՆՉԱԿԵԱՆ ՀԱՅ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆՆ ՈՒ ԹՈՒՐԲ ԸՆԿԵՐԿԱՐԱԿԱՆԻ ԳԻՐՔԸ

ԳՐԻԳՈՐ ԶԱՆԻԿԵԱՆ

Այժմ, հարիւր տարի անց, դժուար է հաւատալ, երեւակայել անգամ, որ 1915 թուականի Մեծ Եղեռնը չէ՛ր լինելու, միլիոնաւոր մեր հայրենակիցները չէ՛ր նահատակուելու, Արեւմտահայաստանը չէ՛ր հայաթափուելու, եթէ...

1913 թուականի Սեպտեմբերի 7-ին, ռուսական կոստանցա քաղաքում տեղի ունեցաւ Հնչակեան կուսակցութեան պատգամաւորական ժողովը, որի պատուիրակները, կանխագալով համազգային նախճիրի վերահաս օրհասը, որոշեցին բռնասպանութեամբ վերացնել յղացողներին ու իրագործել ձգտողներին՝ Թալէաթին, Էնվերին, ձեռնալին: Այդ վճռականութեամբ համակուած համագումարի պատգամաւորները Պոլիս վերադարձան, գէնք-գլխամթերք հայթայթեցին, անգամ կովկասից դիպուկահարներ հրաւիրեցին: Վերջին պահին, սակայն, երբ նուիրական նպատակի իրականացումը այնքան մօտ էր թուում, մատնուեցին: Թուրքիայի ռազմական ատեանը քսան ամենակարկառուն հնչակեաններին մահուան դատապարտեց, 1915 թուականի Յունիսի 15-ին Պոլսի Պայագիտ հրապարակում կախաղանահանեց...

Թուրք ժողովրդավար ընկերվարական Քատիր Աքընը, որը Ստամպուլից Երեւան էր ժամանել Հնչակեան քսան յեղափոխականների նահատակութեան 100-րդ տարելիցին նուիրուած միջազգային գիտաժողովին մասնակցելու, զեկուցմամբ հանդէս գալու համար, ասում էր.

«Մանկութեան տարիներին ես ֆուլթպոլ եմ խաղացել Պայագիտ հրապարակում ու մտքովս էլ չեմ անցկացրել, որ այդ նոյն վայրում կախաղանի չուաններից ճօճուել են Փարամազն ու նրա 19-ը համախոհները: Երբ հասակ առա, աններելի ուշացումով հասու եղայ մե՛ր իսկ անցեալի իրադարձութիւններին, մեղաւորութեան զգացումով համակուեցի Քսանների՝ յատկապէս Փարամազի նկատմամբ, որը դեռեւս Օսմանեան կայսրութիւնում արմատաւորել, տարածել է ժողովրդավարական գաղափարաստութիւնը, պաշարել ինչպէս հայ, այնպէս էլ թուրք, քիւրտ, յոյն, ասորի՝ բռնաճնշուած ժողովուրդների ազատագրութեան համար:

Փարամազը, նոյնիքը՝ Մաթէոս Սարգիսեանը, յեղափոխական գաղտնանուամբ ռոտոստոցի Համբարձում Գրիգորեանը, ծնուել էր 1863-ին, Գողթան գաւառի,

Տաթևի վիճակի Մեղրի գիւղում, սովորել ծննդավայրի ծխականում, ուսանել էլձմիրածնի Գէորգեան ճեմարանում:

1883-ին ըմբոստ նկրտումներին համար արտաքսուել էր ճեմարանից, 1897-ին ասպատախումբ էր կազմաւորել, տասներեք մեծ ու փոքր ճակատամարտերով մտել էր Վան, ձերբակալուել, մահուան էր դատապարտուել, Վանի ռուսական փոխ հիւպատոս Մանուքու միջնորդութեամբ փոխադրուել էր կովկաս, որտեղ երեք տարուայ բանտարկուելութիւնից յետոյ ազատ էր արձակուել ու կազմակերպել էր փոխարքայ Գոլիցինի մահափորձը: 1905-ին, իր ասպատախմբով մասնակցել էր հայ-թաթարական բախումներին, 1908-ին, Սահմանադրութեան հռչակումից յետոյ վերադարձել էր Օսմանեան կայսրութիւն, քարոզարշաւ էր նախաձեռնել երկրի ղեկավարութիւնն ստանձնած, Միութիւն եւ Առաջադիմութիւն կուսակցութեան դէմ, հակակառավարական ելոյթներով հանդէս էր եկել Վանում, Ատապազարում, Տիարպեքիւրում, Հայնիում, Արդնի-Մատենում, Մալաթիայում, Խարբերդում, ամէնուր երիտթուրքերին անուանել էր, «հայերի դահիճներ», 1914-ի Յուլիսին, Թալէաթի, Էնվերի, ձեռնալի դէմ մահափորձ կազմակերպելու, անկախ, ինքնավար Հայաստան ստեղծելու նպատակով վերադարձել էր Պոլիս: Զերբակալուել, նպատակները չէր հասցրել իրագործել: Փարամազը նաեւ գրող, հրապարակագիր էր, հեղինակել էր «Պաքու», «Քամու բերածը քամին կը տանի», «Զեռքերը վեր կամ ճուղուպրիտները» թատերգութիւնները, «Իմ դատավարութիւնը Տաճկաստանում» պաշտպանաճառը, «Հայի պահանջը», «Բարենորոգումները Հայաստանում» խոհագրութիւնները:

«Մենք՝ թուրք մտաւորականներս անգամ, մեր ոչ վաղ անցեալի, յատկապէս հայերին առնչուող իրադարձութիւնները վատ գիտենք: Թուրքական հանրապետութիւնը հիմնադրել էին յանցագործներ, որոնք սանձագերծել էին հայերի, յոյների, ասորիների, այլ, ոչ իսլամ ժողովուրդների ցեղասպանութիւնը, այդ պատճառով էլ սերունդներից հետեւողականօրէն քողարկում էին իրենց ոճիրները, աւելին՝ խռովարարութեան, դաւաճանութեան, անշատողականութեան մէջ մեղադրում էին իրենց գոհերին: Պատմական ճշմարտութիւնը բացայայտելու, իմ ժողովրդին իր իսկ անցեա-

լի հետ առերեսուելու հնարաւորութիւն ընձեռնելու համար ես, իմ համեստ կարողութեամբ, ձեռնամուխ եղայ Փարամազին նուիրուած գրքի հեղինակմանը, որը գրելիս, յատկապէս մեր երկրի կարծրատիպերը յաղթահարելու առումով, ահռելի ջանքեր ներդրեցի ու վերջնական նպատակաիրականացրի: «Հայ յեղափոխական Փարամազ» գիրքը լոյս տեսաւ Հայոց ցեղասպանութեան 100-րդ տարեդարձի սգահանդէսի օրերին:

Քատիր Աքընը միայն Փարամազի գաղափարախօսական ու մարտական գործունէութիւնը նկարագրելով, նրան, նրա մարտնչկերներին, նաեւ մեր՝ այսինքն թուրք ժողովրդի հերոսները ներկայացնելով չի գոհացել, անդրադարձել է Ապտուլ Համիտի հայահալած քաղաքականութեանը, որպէս անմիջական հակադարձութիւն՝ Սասունի, Զէյթունի, Վանի ապտամբուցութիւններին, Օսմանեան դրամատան բռնագրաւմանը, Ատանայի 1909-ի կոտորածին: Յատուկ, ծաւալուն բաժիններ են նուիրուած Հնչակեան կուսակցութեան պատմութեանն ու գաղափարաբանութեանը, 1915-ի ցեղասպանութեանը:

Հեղինակն իր դրոյթները հիմնաւորելու համար լայն տեղ է յատկացրել լուսանկարներին, վաւերագրերի պատճէններին, փաստական այլ, բազմաբնոյթ նիւթերի: «Հայ յեղափոխական Փարամազ» գիրքն այս տարուայ Ապրիլին, 1350 օրինակով լոյս է ընծայել Անգարայի հեղինակաւոր «Դիփնոթ» հրատարակչութիւնը: Տպաքանակը քսան օրում սպառուել է:

Երկրորդ խմբաքանակը, դարձեալ 1350 օրինակ, սպառուել է մի ամսում: Շուտով հրատարակիչը եր-

րորդ անգամ լոյս կ'ընծայի գիրքը:

«Հայ յեղափոխական Փարամազը» գրքի մասին դրուատական գրախօսականներ են տպագրել թուրքական «Թարաֆ», «Ռատիֆալ», «Էվրասիա», «Պիր կիւն» օրաթերթերը, հեղինակի հետ մտերմիկ հանդիպումներ են ունեցել Անգարայի, Ստամպուլի, Իզմիրի, Նիւրնբերգի, Բեռնի, Փարիզի առաջադէմ թուրք ընթերցասէրները: Այնուամենայնիւ նա իր ամենաբարձր գնահատականը համարում է Քոպանիում իսլամ ծայրայեղականների դէմ մարտնչող Սուպհի Նեթաթի՝ Փարամազ յեղափոխական անուամբ վերամկրտուելը: Այն բանի համար մանաւանդ, որ Սուպհիի գոհուելուց յետոյ իշխանութիւնները որոշել են Փարամազ վերանուանել Միշթենուր լեռնապարը, որտեղ նա իր վերջին մարտն է մղել: Մենք Քատիր Աքընի հետ զբօսում ենք աղջամուղջում ընկղմուող Երեւանում, եւ նա նրբանկատօրէն չի հարցնում, թէ Հայաստանի Հանրապետութեան մայրաքաղաքում որտե՞ղ է գտնուում Փարամազի յուշարձանը, նրա անունը կրող փողոցը, դպրոցը, թանգարանը: Փոխարէնը ես ուզում եմ իմանալ՝ ինչպէ՞ս է նա պատկերացնում հայ, թուրք ժողովուրդների ապագան: Ժողովրդավար ընկերվարականը ոգեւորում, համոզուած պնդում է, որ արդարութիւնն ի վերջոյ յաղթանակելու է, թուրք, հայ, քիւրտ ժողովուրդները այսօրուայ թուրքիայի տարածքում իրենց անկախ պետականութիւններն են ստեղծելու, հաշտ ու համերաշխ համադաշնութիւնում են ապրելու:

Թէ ինչպէ՞ս է կոչուելու այդ նոր պետութիւնը, Քատիրը չի ասում: Գուցէ չի ուզում:

Remember SARF this Holiday season

For a donation of \$100 or more, you will receive this unique and limited edition ornament* and proudly display it on your family's Christmas Tree!.

i helped save a life

SYRIAN ARMENIAN RELIEF FUND TELETHON

MAKE YOUR DONATION BY VISITING www.SARFtelethon.org

save a life FEBRUARY 21, 2016

#helpSARF

ՄԱՅՐԸ ՍԻՐՈՅ ԱԿՈՒՆՔ ՅԱՐԱՏԵՒՈՒԹԵԱՆ

Ռ. ԿՈՐԻԻՆ

Կեանքի յարատեւութեան, սեռունդների յաջորդականութեան մայր հակը իր նուիրուածութեամբ եւ սիրոյ անսպառ ներաշխարհով միշտ ու հանապազ արժանացել եւ արժանանում է խոր յարգանքի եւ մեծարանքի մարդկանց կողմից իրեն ձօնուած սրտահաստոր ներբողականներով եւ գովասանագրերով:

Միքայել եւ Թուքի Ղադիմեաններ տասնհինգ զաւակներով

Մեր հայ մայրերը իրենց սրբազան առաքելութեամբ զաւակներ աշխարհ բերելով նեցուկ են կանգնում հայ ազգի գոյութեանը եւ շարունականութեանը:

Մեր մայրերը կեանքի ամենադժնդակ պայմաններում իսկ երբեք ու երբեք չեն զլացել ու չեն ընկրկել իրենց հայադրոշմ պարտականութիւնները խիզախութեամբ կատարելու համար, ահա այս անձնապարգեւ ծառայութեան համար մեր հայութիւնը յանուն երախտագիտութեան Հայաստանի

մանակները փոխուել են, կեանքի ծալքերն ու մտայնութիւնները գիտական դարու կերպ են ստացել, սակայն պէտք չէ մեր հայկական ընտանեկան մշակոյթը, աւանդութիւններն ու սովորութիւնները մոռացութեան հովին տալ՝ լինի դա հայրենիքում եւ կամ Սփիւռքում: Հայութիւնը գոյատեւում է իւրաքանչիւր անհատի հայրենասիրութեամբ, մեր չքնաղ լեզուով,

մեր եկեղեցիով, մեր մշակոյթով, մայրերի շատ զաւակների ծննդաբերութեամբ եւ հայօրէն դաստիարակութեամբ:

Մեզ մի մասնատուած երկիր է ժառանգ հասել գտնուելով թշնամի դրացիների արանքում, նրանց տնտեսական շրջափակումի եւ պատերազմական վիճակի պատճառով, օրըստօրէ հայրենիքի բնակչութիւնը նուազում է, նորամայրերը բազում զաւակների մտքով չեն նպատակադրում, եթէ այսպէս շարունակուի հայապահպանութեան

Դաւիթ եւ Գոյընագ Ղադիմեաններ-զաւակներով եւ թոռներով

Չրաւատ գետն անուանել է՝ Մայր Արաքս, երկիր Հայաստանը՝ Մայր Հայաստան կամ Մայր Հայրենիք եւ մեր ոսկեղնիկ լեզուն՝ Մայրենի լեզու, սրանից էլ աւելի բարձր տիրոջու եւ ոսկեայ շքանշան չի կարելի մարդ երեւակայել, որ մեր հայ մայրերն են արժանացել, դժուար թէ այլ ազգերի մօտ գտնել այսպիսի պաշտամունք:

Սրտագին գովասանքները մեր մայրերի նկատմամբ աւանդուել է անցեալներից նոյն ոգին առկայ մեր օրերում, ճիշտ է ժա-

առումով դժուարութեան կը մատնուենք մեր աշխարհագրական տարածաշրջանում, պէտք է մեր երիտասարդ մայրերը ներկայ հայրենիքի վիճակը եւ սփիւռքեան պայմանները նկատի առնելով իրենց մէջքերը ամրապնդեն շատ զաւակներ նուիրաբերելու հայութեան: Հասկանում ենք շատ զաւակների մտուցումը եւ դաստիարակութիւնը ծանր է, սակայն ըստ ժողովրդական առածի՝ ով ատամ է տուել հայ

Շաբ.ը էջ 19

ՊԱՅՔԱՐ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԲՈՆՈՒԹԵԱՆ ԴԵՍ

Ընտանեկան բռնութեան հարցերով զբաղուող ամերիկացի փորձագէտ-ոստիկաններն այսօր Երեւանում պետական պաշտօնեաների եւ հասարակական կազմակերպութիւնների ներկայացուցիչների հետ անցկացրել են քննարկում: Այն ընտանեկան բռնութեան դէմ պայքարում Հայաստանին օժանդակելու հերթական քայլերից է: Հայաստանում ԱՄՆ փոխդեսպան Քլարկ Փրայսը լրագրողների հետ գրոցում շեշտել է, որ բռնութիւնը թոյլ չի տալիս, որ քաղաքացիները լիարժէք մասնակցութիւն ու ներդրում ունենան իրենց ընտանիքի, համայնքի, երկրի եւ պետութեան տնտեսական, քաղաքական եւ սոցիալական կեանքում: Փոխդեսպանի խօսքով, ինչպէս ԱՄՆ-ում այսպէս էլ Հայաստանում իրենք ընտանեկան բռնութիւնը դիտարկում են ազգային անվտանգութեան տեսանկիւնից:

ԵԱՀԿ-ի կողմից վերջերս անցկացուած ուսումնասիրութեան տուեալներով Հայաստանում հարցուածների 60 տոկոսը, հիմնականում՝ կանայք, նշել են, որ կեանքի ընթացքում իրենց նկատմամբ ընտանեկան բռնութեան առնուազն մէկ ձեւ կիրառուել է: Աշխատաժողովի մասնակիցները քննարկումների ընթացքում դիտարկում են այն ուղիները, թէ ինչպէս հասարակութեան բոլոր օղակները կարող են աշխատել միասին՝ այդ թիւը կրճատելու նպատակով:

Լաս Վեկասի ոստիկանութեան սպա Քելլի Մքմահիլն ասաց, որ իր կարծիքով, Հայաստանում խնդիրը օրէնսդրութեան մէջ է, քանի որ չկայ որոշակիօրէն յստակ օրէնք, որի հիման վրայ ոստիկանները կարող են արձագանքել եւ քրէական հետապնդում իրականացնել՝ ընտանեկան բռնութիւնների համար, բացառութեամբ, իհարկէ, մարմնական վնասուածք պատճառելու յօդուածով հետապնդում իրականացնելու: Ամերիկացի փորձագէտի գնահատմամբ՝ Հայաստա-

նում նաեւ կայ բաւարար չափով նման յանցագործութիւնների մասին հաղորդագրութիւն չներկայացնելու խնդիրը:

Օրէնսդրութեան պակասը որպէս ամենակարեւոր խնդիր ներկայացրեց նաեւ ՀՀ քննչական կոմիտէի նախագահի տեղակալ Արթուր Ղամբարեանը: Նրա տեղեկացմամբ՝ կայ ընտանեկան բռնութեան դէմ պայքարի մասին օրէնքի նախագիծ, սակայն, երկար տարիներ է, ինչ այն տրամաբանական աւարտին չի հասցւում:

Հայաստանում ԱՄՆ փոխդեսպան Քլարկ Փրայսի խօսքով՝ ընտանեկան բռնութիւնների դէմ պայքարը լրջագոյն առաջնայնութիւն է:

«Մենք կարծում ենք, որ ընտանեկան բռնութեան դէմ պայքարը նպատակ է ազգային անվտանգութեան մակարդակի բարձրացմանը թէ՛ ԱՄՆ-ում, թէ՛ Հայաստանում: Շատ կարեւոր է, որ այդ ուղղութեամբ միասին աշխատեն քաղաքացիական հասարակութիւնը, տուժողները, ոստիկանութիւնն ու իրաւապաշտպանները»:

Հայաստանի մէջ բողոքների հիման վրայ յարուցուած գործեր լինում են, սակայն, Արթուր Ղամբարեանի փոխանցմամբ, դրանք շատ յաճախ կարճուում են, քանի որ բողոքող կողմը հաշտուում է: Սակայն կրկնող երեւոյթ է՝ Քննչական կոմիտէն ունի տուեալներ, որ բռնութիւնները պարբերական բնոյթ են կրում: Հաշուի առնելով այդ հանգամանքը՝ տրուել է յանձնարարական, որ անգամ հաշտութեան դէպքում, կոմիտէն կարող է շարունակել նախաքննութիւնը՝ յետագայում աւելի ծանր յանցագործութիւնները կանխելու համար:

Ընտանիքի ներսում կատարուած բռնութիւնները, որոնք պատշաճ արձագանք չեն ստանում պետութեան կողմից, հետագայում վերածուում են աւելի ծանր յանցագործութիւնների՝ առայժմ այսպիսին է Քննչական կոմիտէի ներկայացուցչի դիտարկումը:

MEHER BABIAN, D.D.S.
General Dentistry

1111 S. Glendale Avenue
Suite 206
Glendale, CA 91205

Tel: (818) 547-0884
Tel: (818) 547-0476

ՀԱՅ ԲՈՆՑՔԱՄԱՐՏԻԿՆԵՐԸ ԿՐ ՄԱՍՆԱԿՑԵՆ ՊԱՔՌՈՒՄ ԿԱՅԱՆԱԼԻՔ ՕԼԻՄՊԻԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՆԻՇԱՅԻՆ ՄՐՑԱՇԱՐԻՆ

Մենք կը մասնակցենք Պաքուում կայանալիք օլիմպիական վարկանիշային մրցաշարին: Այս երկու վարկանիշային մրցաշարերը մեր միակ հնարաւորութիւններն են, չենք կարող չօգտուել օլիմպիական ուղեգիր նուաճելու հնարաւորութիւնից:

Այս մասին լրագրողների հետ հանդիպմանն ասաց Հայաստանի բռնցքամարտի ֆեդերացիայի նախագահ Արթուր Գէորգեանը:

«2015 թուականին ունեցանք մի քանի յաջողութիւններ, տարին վատը չէր: Ուղղակի մեր սպասելիքներն աւելի շատ էին, ամէն զնով ցանկանում էինք օլիմպիական ուղեգիր ունենալ եւ դա մեզ մի փոքր տիրեցրեց: Բայց Աստուած մեզ տուել է շնորհք եւ մենք պէտք է օգտուենք դրանից: Այս տարի Եւրոպայի առաջնութիւնից ունեցանք մէկ պրոնզէ մետալ, որը նուաճեց Արամ Աւագեանը: Կարէն Աղամալեանի համար գրեթէ պարզ է, թէ ովքեր են մասնակցելու Պաքուի վարկանիշային մրցմանն ու Ստամպուլի մրցաշարին: Պաքուում կայանալիք օլիմպիական վարկանիշային մրցաշարին մենք կը մասնակցենք: Քանի դեռ չենք որոշել չգնալ, ուրեմն կը գնանք: Այս երկու վարկանիշային մրցաշարերը մեր միակ հնարաւորութիւններն են, չենք կարող չօգտուել օլիմպիական ուղեգիր նուաճելու հնարաւորութիւնից», - ասաց Արթուր Գէորգեանը:

ԱՐԹՈՒՐ ԱԼԵՔՍԱՆԵԱՆԸ ԼԱԻԱԳՈՅՆ Է ԱՇԽԱՐՀՈՒՄ

Արթուր Ալեքսանեանը կրկին լաւագոյնն է աշխարհում: Աշխարհի կրկնակի, Եւրոպայի եռակի ախոյեանն եւ Օլիմպիական խաղերի պրոնզէ մետալակիր Արթուր Ալեքսանեանը երկրորդ տարին անընդմէջ շարունակում է գլխաւորել 98 կգ քաշային ըմբիշների վարկանիշային դասակարգման աղիւսակը: Հայ ըմբիշը այս տարի էլ անպարտելի էր եւ բոլորովին պատահական չէ, որ նա կրկին առաջինն է դասակարգման աղիւսակում: Իրենց քաշային կարգերում տասնեակում են յայտնուել նաեւ Եւրոպայի խաղերի արծաթէ մետալակիր 66 կգ քաշային Միհրան Յարութիւնեանը եւ 75 կգ քաշային Արսէն Զուլֆարակեանը:

ՄՈՎՍԻՍԵԱՆՆ ՈՒ ՕԶԲԻԼԻՍԸ՝ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹԵԱՆ ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒՂ ՖՈՒՏՊՈԼԻՍՏՆԵՐԻ ԹԻՈՒՄ

Մոսկուայի «Սպարտակի» եւ Հայաստանի հաւաքականի յարձակուող Յուրա Մովսիսեանը տարեկան 2.5 միլիոն եւրո աշխատավարձով Ռուսաստանի առաջնութեան ամենաբարձր վարձատրուող խաղացողների ցուցակում բաժանում է 16-21-րդ տեղերը: «Սպարտակի» եւ Հայաստանի հաւաքականի կիսապաշտպան Արաս Օզբիլիսը տարեկան 2 միլիոն եւրո աշխատավարձով բաժանում է 30-43-րդ տեղերը:

Առաջին տեղում է Սանկո Պետերբուրգի «Զենիթի» եւ Բրազիլիայի հաւաքականի յարձակուող Հակոբն է, որը ստանում է տարեկան 7 միլիոն եւրո:

ՎԱՐՈՒԺԱՆ ՍՈՒՔԻԱՍԵԱՆԸ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱԻԱՔԱԿԱՆԻ ԳԼԽԱԴՈՐ ՄԱՐԶԻՉ

ՀՖՖ նախագահ Ռուբէն Հայրապետեանի նախագահութեամբ ընթացող Հայաստանի ֆուտպոլի ֆեդերացիայի Գործադիր կոմիտէի նիստի օրակարգում էր Հայաստանի ազգային հաւաքականի գլխաւոր մարզչի նշանակման հարցը: ՀՖՖ նախագահը Գործադիր կոմիտէին ներկայացրել է Երեւանի «Արարատի» գլխաւոր մարզիչ Վարուժան Սուքիասեանի թեկնածութիւնը: Վարուժան Սուքիասեանը հանդէս է եկել Հայաստանի ազգային հաւաքականի գլխաւոր մարզչի պաշտօնում իր ծրագրային մօտեցումներով, ինչպէս նաեւ հանգամանօրէն պատասխանել է Գործադիր կոմիտէի անդամների հարցերին: Գործադիր կոմիտէի միաձայն որոշմամբ Վարուժան Սուքիասեանը նշանակուել է Հայաստանի ազգային հաւաքականի գլխաւոր մարզչի պաշտօնում:

Վարուժան Սուքիասեանը ծնուել է 1956 թ. Օգոստոսին, Երեւանում: Որպէս ֆուտպոլիստ՝ 1978-1987 թուականներին հանդէս է եկել Աբովեանի «Կոտայքում»:

ԵՒՐՈ-2016. ԵԶՐԱՓՈՎԿԻՉ ՄՐՑԱՇԱՐԻ ՎԻՃԱԿԱՅԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐԸ

Փարիզում անցկացուեց Ֆրանսայում կայանալիք ֆուտպոլի Եւրոպայի 2016թ. առաջնութեան եզրափակիչ մրցաշարի վիճակահանութիւնը, որի արդիւնքում 24 հաւաքականներ բաժանուեցին 6 խմբերի: Եւրոպայի գործող ախոյեան Սպանիայի հաւաքականին խմբային փուլում բաժին հասան Չեխիայի, Խորվաթիայի եւ Թուրքիայի թիմերը:

- A խումբ. Ֆրանսա, Ռումինիա, Շվեյցարիա, Ալբանիա:
  - B խումբ. Անգլիա, Սլովակիա, Ռուսաստան, Ուէլս:
  - C խումբ. Գերմանիա, Լեհաստան, Ուկրաինա, Հիւսիսային Իռլանդիա:
  - D խումբ. Սպանիա, Չեխիա, Խորվաթիա, Թուրքիա:
  - E խումբ. Բելգիա, Շուեդիա, Իտալիա, Իռլանդիա:
  - F խումբ. Պորտուգալիա, Հունգարիա, Աւստրիա, Իսլանդիա:
- Յիշեցնենք, որ 1984 թուականից յետոյ առաջին անգամ Եւրոպայի առաջնութիւնը կ'անցնի առանց հոլանտացիների, որոնք չորրորդ տեղն էին զբաղեցրել ընտրական A խմբում (Չեխիա, Իսլանդիա, Թուրքիա, Հոլանտա, Ղազախստան, Լատուիա):
- Եւրո-2016-ն անցկացուելու է 2016-ի Յունիսի 10-ից Յուլիսի 10ը եւ պատմութեան մէջ առաջին անգամ Եւրոպայի ախոյեանի կոչման համար պայքարելու են 24 հաւաքականներ:

«ԲՈՐՈՒՄԻԱՆ» ՅԱՂԹԵՑ ԽՈՇՈՐ ՀԱՇՈՒՈՎ ՄՆԻԹԱՐԵԱՆԻ ԿՈԼՆ ՈՒ ԱՆՀԱԲԱՆԱԿԱՆ ՎՐԻՊՈՒՄՆԵՐԸ

Ֆուտպոլի Գերմանիայի առաջնութեան 16-րդ տուրում «Բորուսիան» Դորտմունդում 4:1 հաշուով կամային յաղթանակ տարաւ Ֆրանկֆուրտի «Այնտրախտի» նկատմամբ:

Խաղի հաշիւը 6-րդ րոպէին բացեց «Այնտրախտի» գերմանացի յարձակուող Ալեքս Մէյքերը, բայց մինչեւ ընդմիջում գնալը տանտէրերը խփեցին պատասխան գոլը: 24-րդ րոպէին հաշիւը 1:1 դարձրեց Հայաստանի հաւաքականի կիսապաշտպան Հենրիխ Մխիթարեանը, որն առաջին խաղակէսի վերջնամասում նաեւ կորցրեց 100 տոկոսանոց կոլային պահ:

44-րդ րոպէին հիւրերի կիսապաշտպան Սլոբոդան Մեդուեւիչը հեռացուեց խաղադաշտից, իսկ «Բորուսիայի» գաբոնցի յարձակուող Պլեյ-Էմերիկ Օբամէկեանը չկարողացաւ անվրէպ իրացնել 11 մետրանոց հարուածը:

Քանակական առաւելութիւն ստացած դորտմունդցիները երկրորդ խաղակէսում ունէին մեծ առաւելութիւն եւ խփեցին եւս 3 գոլ: Ընդմիջումից քիչ անց աչքի ընկաւ Օբամէկեանը, իսկ 62-րդ րոպէին «Բորուսիայի» աւագ Մատս Հոլմեյսը հաշիւը դարձրեց 3:1: Երկրորդ խաղակէսում Հենրիխ Մխիթարեանը կորցրեց եւս մէկ իրական կոլային պահ՝ չկարողանալով զբաղել դատարկ դարպասը: Նա փոխարինուեց 82-րդ րոպէին՝ 15-րդ խաղի անցկացնելով Գերմանիայի ընթացիկ առաջնութիւնում, որում դարձել է 6 գոլի եւ 7 գոլային փոխանցման հեղինակ: Խաղի վերջակէտը դրեց Մխիթարեանին փոխարինած Ադրիան Ռամոսը, որն աչքի ընկաւ 86-րդ րոպէին:

Թոմաս Տուխելի թիմը 38 միաւորով ամրապնդուեց երկրորդ տեղում եւ շարունակում է 5 միաւոր գիջել Միւնխենի «Բաւարիային»:

ՄՈՒՐԻՆԻՕ. ԴԵՌ 3.5 ՏԱՐԻ ՈՒՆԵՄ «ՉԵԼՍԻՈՒՄ» ԵՒ ՉԵՄ ԶԵՌԱՆԱՅ

Լոնտոնի «Չելսի» պորտուգալացի գլխաւոր մարզիչ Ժոզէ Մուրինեոն բացառել է ժամանակից շուտ անգլիական թիմից սեփական կամքով հեռանալու տարբերակը:

«Ես կատարում եմ «Չելսի» հետ իմ պայմանագիրը: Դեր 3.5 տարի ունեմ եւ չեմ պատրաստուում հեռանալ: Ես տեսնում եմ աշխարհի ցանկացած ակումբ մարզելու հնարաւորութիւն, թէեւ կան մի քանի ակումբներ, որոնք երբեք չեմ գլխաւորի:

Մրցաշրջանի սկզբում մենք մղուններով հեռու էինք մեր իրական խաղամակարդակից: Նախորդ ամիս զգալիօրէն լաւացրել ենք մեր խաղն ու արդիւնքը: Դա յատկապէս երեւաց «Տոտենհեմի» եւ «Պորտուի» հետ հանդիպումներում: Սա դեռ սկիզբն է»:

Պրէմիեր լիգայի 16-րդ տուրի հանդիպումը «Չելսին» կանցկացնի Դեկտեմբերի 14-ին՝ հիւրընկալուելով ընթացիկ առաջատար «Լեսթեր Սիթիին» (32 միաւոր): «Չելսին» 15 միաւորով 14-րդ տեղում է:

ՍԵՐԸ ԱՐՏԱՅԱՅՏՏԵԼՈՒ 5 «ԼԵԶՈՒ»

Հոգեբանները կը պնդեն, որ սիրոյ պահանջը մարդու հիմնական յուզական պահանջն է: Մենք ուղղակի պէտք ունինք, որ մեր կողքին ըլլա՞յ մտերիմ, սիրելի մէկը:

Սակայն կը պատահի նաեւ այնպէս, որ նոյնիսկ մեր կեանքին մէջ սիրելի անձնաւորութեան առկայութեան պարագային մեզի բաւարար չափով սիրելի չենք զգար:

Եթէ մենք կ'ուզենք սիրել գիրար, ուրեմն պէտք է գիտնանք, թէ ինչ կ'ուզէ դիմացինը: Մենք պէտք է ցուցադրենք, արտայայտենք անոր մեր սէրը այնպէս, որ ան հասկնայ մեզ այնպէս, կարծես կը խօսինք նոյն լեզուով: Մէկը կրնայ տեսնել սէրը այնտեղ, ուր ուրիշ մը ոչինչ կը նկատէ, եւ՝ հակառակը:

Լեզուներու տարբերութիւնը կը կազմէ մարդկութեան մշակոյթի անբաժանելի մասը: Եթէ մենք կ'ուզենք շփման մէջ ըլլալ արդիւնաւէտ եւ յաղթահարել մշակութային պատմէշները, ուրեմն պէտք է ուսումնասիրենք անոնց լեզուն, որոնց հետ կը փոփոխենք շփուիլ:

Նոյնը յոգեբու պարագային: Լեզուն, որով դուք կ'արտայայտէք ձեր սէրը, կրնայ տարբերիլ ձեր գուզակերտը լեզունէն, ինչպէս հայերէնը չի նարէնէն: Եւ շատ հազուադէպ կը պատահի, որ գուզակերտները, սիրելիները խօսին սիրոյ միեւնոյն լեզուով: Իւրաքանչիւրը կ'օգտագործէ իր լեզուն եւ կը գարմանայ, թէ ինչու դիմացինը կարծես զինք չի լսեր: Անօգուտ է սէր խոստովանիլ հայերէն, եթէ դիմացինը կը հասկնայ միայն չիւնարէն: Սէր պէտք է խոստովանիլ, արտայայտել այն մարդու լեզուով, որուն կը սիրես: Ըստ հոգեբաններու՝ գոյութիւն ունի սիրոյ 5 հիմնական լեզու՝ 5 միջոց, որոնց օգնութեամբ մարդիկ կ'արտայայտեն եւ կ'ընկալեն սէրը:

1. Զերմ խօսքեր: Որոշ մարդոց համար իբրեւ սիրոյ յատուկ ցուցանիշ հանդէս կու գան գովասանքը, հաճոյախօսութիւնները, բարի խօսքերը: Գովեցէ՛ք սղամարդը, ըսէ՛ք, թէ ան ինչ լաւ է, խելացի, ինչ հրաշալի կերպով ամրացուցած է դարակը, օգնած է

ձեզի լուծել խնդիրը եւայլն: Ըսէ՛ք կնոջ, թէ ինչ նուրբ է ան, մեղմ, հմայիչ, որ միակն է ձեզի համար, ինչ հրաշալի ճաշակ ունի եւայլն: Խոստովանեցէ՛ք մէկգմէկու, որ շնորհակալ էք, որ սիրելին ներկայ է ձեր կեանքին մէջ:

2. Համատեղ գործեր/ժամանակ: Իսկ միւսներու համար ալ սիրոյ ցուցանիշ են համատեղ գործերը: Խանութներով շրջիլը, մեքենան նորոգելը, բնակարանի յարդարումը, նոյնիսկ գրոյցը ընթրիքի ժամանակ եւ անոր յաջորդող ֆիլմի դիտումը լիովին կարելի է համատեղ գործեր անուանել: Եթէ ասիկա է ձեր գուզակերտը լեզուն, աշխատեցէ՛ք աւելի շատ ժամանակ միասին անցնել, կարեւոր չէ տան մէջ, թատրոն երթալով, թէ՛ զբօսանքի:

3. Նուէրներ: Ոմանք կը կարծեն, որ սիրոյ բարձրագոյն արտայայտչաձեւերն են նուէրները: Ի դէպ, նուէրի գինը կապ չունի, կարեւորը ինքնին փաստն է: Եթէ ասիկա ձեր տարբերակն է, ուստի ձեր սիրելիին նուէրներ առէ՛ք: Ան կը գնահատէ ատիկա: Մի՛ մոռնաք ժամանակ առ ժամանակ անակնկալներ մատուցել՝ փոքր եւ մեծ:

4. Ծառայել/օգնութիւն: Ծառայել ըսելով կը հասկնան, թէ դուք ինչ կ'ընէք ձեր սիրելիի համար, այսինքն՝ կը կատարէ՞ք արդեօք այն գործողութիւնները, որոնք կ'ակնկալէ ձեր սիրելին ձեզմէ եւ որոնք կարեւոր են անոր համար: Օրինակ, կինը կ'արդուկէ սղամարդու հագուստը, կը պատրաստէ անոր սիրելի ուտելիքները եւայլն:

5. Մարմնական շփում: Գիրկընդառնումները, համբույրները, հպումները յարաբերութիւններու հիմնարար բաղադրիչներն են: Եթէ ձեր սիրելին կը նախընտրէ այս լեզուն, ուրեմն մի՛ անտեսէք մարմնական շփումը՝ գրկեցէ՛ք, համբուրեցէ՛ք, շոյեցէ՛ք, ձեռքը բռնեցէ՛ք: Յիշենք, որ սիրոյ լեզու ըսելով կը հասկնանք հիմնական, առաջատար լեզուն, մնացած 4 լեզուները երկրորդական են: Առաջնութիւնը տուէ՛ք հիմնական լեզուին, սակայն երբեւէ մոռացութեան մի՛ մատնէք մնացածները:

ՍԻՐՈՅ ՀՈՐՄՈՆԸ ԿՐՆԱՅ ԿԻՆԵՐՈՒՆ ՄՕՏ ԸՆԿՈՒՄՆԵՑ ՅԱՌԱՋԱՅՆԵԼ

Սիրոյ հորմոնը կրնայ կիներուն մօտ ընկճախտ յառաջացնել: Նման եզրակացութեան եկած են գիտնականները: Անոնց իրականացուցած հետազոտութեան իբրեւ արդիւնք պարզուած է, որ օքսիտոցինը, որ կ'անուանեն նաեւ սիրոյ հորմոն, տարբեր ազդեցութիւն կ'ունենայ սղամարդոց եւ կիներու օրկանիզմներուն վրայ:

Գիտնականները պարզած են, որ այդ հորմոնը կրնայ ոչ միայն ուրարիտութեան, այլեւ ընկճախ-

տի պատճառ դառնալ: Հետազօտութեան արդիւնքները ցոյց տուած են, որ ընկճախտի մէջ գտնուող աղջիկները ունին օքսիտոցինի բարձր մակարդակ: Հետեւաբար, ըստ գիտնականներու, այդ հորմոնը կրնայ բացասաբար ազդել անոնց ինքնագագացողութեան վրայ, այսինքն ընկճախտի վիճակի մէջ գտնուելու պարագային անոր օգտագործումը կրնայ բացասական հետեւանքներ ունենալ:

ԻՆՉ ԿԸ ՆՇԱՆԱԿԷ ՍԻՐԵԼ ԻՆՔՆ ԻՐ ԱՆՁԸ. ԵՍԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ, ԹԵ...

Ենթադրութիւն կայ, որ մարդորքան շատ սիրէ ինքզինք, այնքան քիչ կը սիրէ ուրիշները, որ սէրը սեփական անձի նկատմամբ «եսասիրութիւն» է: Երբ մարդը կը սիրէ իր ընտանիքի անդամները, բայց ոչինչ կը զգայ «օտար»ներուն նկատմամբ, ատիկա կը դիտուի իբրեւ սիրելու անկարողութեան նշան:

Սեփական կեանքին մէջ հաստատուելը, սեփական երջանկութիւն հաստատելը, զարգացումը հիմնուած են սիրելու ընդունակութեան վրայ: Եթէ անհատը ընդունակ է արդիւնաւէտ սիրոյ, ան կը սիրէ նաեւ ինքզինք, եթէ ընդունակ է սիրել միայն ուրիշները, ան ընդունակ չէ սիրել ընդհանրապէս:

Եթէ մարդը կը սիրէ զինք շրջապատողները եւ հոգ կը տանի անոնց, ուստի անոր սէրը ինքն իր հանդէպ ոչ մէկ կապ ունի եսասիրութեան հետ. Անոր համար շատ դիւրին է ու բնական սիրել ինչպէս ինքզինք, այնպէս ալ ուրիշները: Սիրոյ զգացումները քեզի եւ ու-

րիշներու հանդէպ փոխկապակցուած են: Ուրիշներու հանդէպ սէրը կը հարստանայ եւ լիարժէք կը դառնայ, եթէ մարդը ինքզինքն սիրելու փորձ ունի, եւ հակառակը: Եսասիրութիւնը եւ սէրը սեփական անձի հանդէպ ոչ միայն նոյնական են, այլեւ աւելին՝ հակադիր: Եսասէրը ինքզինք չափազանց քիչ կը սիրէ, քան չափազանց շատ, իրականութեան մէջ ան կ'ատէ ինքզինք: Ան դժբախտ է եւ տենդագին կերպով կը ձգտի քաղել կեանքն այն բարիքները, որոնց մուտքը ինքը փակած է: Կը թուի, թէ ան ինքն իրեն չափազանց շատ կը հոգայ, բայց իրականութեան մէջ ան ընդամէնը անյաջող փորձեր կ'ընէ լրացնելու իր «ես»-ի հոգատարութեան պակասը: Ճիշդ է, որ եսասէրը ընդունակ չէ ուրիշները սիրել, բայց ան ընդունակ չէ նաեւ ինքզինք սիրել: Յիշեցէ՛ք, երբ դուք կը սիրէք դուք ձեզ, ձեր ներքին աշխարհը կը լուսաւորուի, արտաքին աշխարհն ալ՝ վարակուելով ձեր հոգիի լոյսէն, կը դառնայ աւելի պայծառ ու հրաշալի:

ԻՆՉՈՒՒԵՐԲԵՄՆ ԱՌԱՒԵԼԱԳՈՅՆ ԱՐԴԻՒՆՔԻ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԶԳՏՈՒՄԸ ՎՆԱՍԱԿԱՐ Է

Հետազօտողները կատարելապաշտները բաժնած են 3 տեսակի եւ բնութագրած են անոնցմէ իւրաքանչիւրը: Պարզուած է, որ ամէն ինչի մէջ լաւագոյնը ըլլալու ձգտումը կրնայ բացասաբար անդրադառնալ ինչպէս մարդու, այնպէս ալ զայն շրջապատող մարդոց վրայ:

Իոյր կատարելապաշտները կարելի է բաժնել 3 տեսակի. ինքնակեդրոնացած՝ մարդիկ, որոնք իրենք իրենց հանդէպ բարձր պահանջներ կը ներկայացնեն եւ կը ձգտին ամէն ինչի մէջ լաւագոյնը ըլլալ բացառապէս ինքնակատարելագործման համար:

Շրջապատի վրայ կեդրոնացած կատարելապաշտներ՝ մարդիկ, որոնք կը փորձեն կատարեալ ըլլալ իրենց շրջապատին համար եւ վերջապէս՝ կատարելապաշտ-

ներ, որոնք բարձր պահանջներ կը ներկայացնեն դիմացինին այլ ոչ թէ իրենք իրենց:

Գիտնականները պարզած են, որ առաջին տեսակի կատարելապաշտները շփման մէջ ամենահաճելի մարդիկ են. անոնք կը մտածեն դիմացինի մասին, ուշադիր են քաղաքավարութեան կանոններուն, միշտ պատրաստ են օգնելու, լսելու գրուցակիցը: Իսկ անոնք, որոնք կը ձգտին կատարեալ ըլլալ շրջապատին համար, սովորաբար ցած ինքնագնահատականով ինքնամիտի մարդիկ են: Իսկ 3-րդ տիպի կատարելապաշտները աւելի շատ բացասական յոգեբ կը յառաջացնեն մարդոց մօտ: Անոնք կը տառապին ինքնասիրահարուածութեամբ ու գոռոզութեամբ:

ՈՍԿԷ ՄԻՏՔԵՐ, ՈՐՈՆՔ ԿՕԳՆԵՆ ԱՒԵԼԻ ԼԱԻ ՅԱՐԱԲԵՐԵԼՈՒ ՄԱՐԴՈՅ ՀԵՏ

1. Ժամանակի ընթացքին դուրս պիտի հասկնաս, որ կեանքի մէջ իւրաքանչիւր հանդիպում ունի իր նպատակը: Որոշ մարդիկ պիտի փորձեն քեզ, միւսները պիտի օգտագործեն, իսկ ոմանք ալ պիտի սորվեցնեն: Եւ որ ամենակարեւորն է՝ պիտի ըլլան մարդիկ, որ մէջդ պիտի արթնցնեն լաւագոյնը:

2. Կողքիդ պահէ այն մարդիկը, որոնք իսկապէս կը սիրեն քեզ, կը քաջալերեն, կը բարձրացնեն ու կ'երջանակացնեն: Եթէ գիտես այնպիսի մարդիկ, որ նշուածներէն ոչ մէկը կ'ընեն, ուրեմն հեռացէ՛ք անոնցմէ:

3. Սէրը կապ չունի ոչ սեռային յարաբերութիւններու, ոչ ճոխ ժամադրութիւններու եւ ոչ ալ դուրս քեզ ցոյց տալու հետ: Սէրը՝ ըլլալն է այն մարդու հետ, որ քեզ կ'երջանակացնէ այնպէս, ինչպէս ուրիշ ոչ ոք:

4. Յաճախ մենք կը թերագնահատենք հպումներու, ժպիտներու, բարի խօսքերու, լսելու, անկեղծ հաճոյախօսութիւններու եւ մտահոգութեան փոքրիկ քայլերու նշանակութիւնը, որոնցմէ իւրաքան-

չիւրը կեանքը գլխիվայր շրջելու կարողութիւն ունի:

5. Ամենագեղեցիկ բանը տեսնելն է, թէ ինչպէս կը ժպտայ ան, գոր կը սիրես եւ որ աւելի գեղեցիկ է, երբ գիտես, որ դուն ես այդ ժպիտին պատճառը:

6. Յարաբերութիւններդ մտածուած ընտրէ: Աւելի լաւ է միայնակ ըլլալ, քան վատ ընկերակցութիւն ունենալ:

7. Սիրահարուիր, երբ պատրաստ ես, ոչ թէ երբ միմեկն ես:

8. Իրական երջանկութիւնը ներսին կու գայ եւ ոչ թէ ուրիշէն: Երբեք չսխալիս՝ սպասելով որեւէ մէկուն կամ որեւէ բանի, որ պիտի երջանկացնէ քեզ:

9. Մի՛ ընտրել մէկը, որ գեղեցիկ է աշխարհի համար, ընտրէ՛ մէկը, որ գեղեցիկ կը դարձնէ աշխարհը քեզի համար:

10. Լաւ յարաբերութիւնները պարզապէս չեն պատահիր, անոնք ժամանակ կը պահանջեն, համբերութիւն եւ ջանք երկու մարդու, որոնք իսկապէս կը փոփոխեն միմեկին աշխատիլ:

Պատրաստեց՝ ՆԱՐԻՆԷ Ն.

ՎԱՐՁՈՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐ
1060 North Allen Ave Pasadena, CA 91104
Գրասենեակները վերանորոգուած եւ յարմար վարձքերով հեռաձայնել՝ (626) 398-0506

ԱՍՏՂԵՐԸ Ի՞ՆՉ Կ'ԸՍԵՆ

ԽՈՅ Մարտ 21-Ապրիլ 19
Քեզի տրուած ցուցմունքները յաճախ կ'անտեսես, որովհետեւ միշտ քու կամքդ կ'ուզես բանեցնել: Յիշողութիւնդ քեզ պիտի խաբէ՝ որու հետեւանքով սխալ մարդոց հետ պիտի շփուիս: Խօսքերուդ ուշադիր եղիր:
Բախտաւոր թիւերդ են: 2,5,12,21,26

ՅՈՒԼ Ապրիլ 20-Մայիս 20
Յաճախ հրահանգներով կը խօսիս շուրջիցներուդ հետ եւ քեզմէ կը հեռացնես ընկերներդ: Այս շաբթուայ ընթացքին պատահելիք դէպք մը, մեծ արձագանք պիտի արձանագրէ: Օգնութիւն մը պիտի ստանաս:
Բախտաւոր թիւերդ են: 3,10,24,29,36

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ Մայիս 21-Յունիս 20
Ուրիշներու տկարութիւններուն վրայ խօսիլը, քեզի գուարճութեան եւ լաւ զգալու միջոց մը կը նկատես: Օգտակար ըլլալու ես բարեկամներուդ իրենց ներութիւններուն մէջ: Ուտելիքներուդ լաւ ուշադրութիւն ըրէ:
Բախտաւոր թիւերդ են: 1,5,14,24,33

ԽԵՑՊԵՏԻՆ Յունիս 21-Յուլիս 22
Ամէնօրեայ կեանքդ շատ զբաղ ըլլալուն՝ շատ մը առիթներ կը փախցնես ըլլալու զաւակներուդ հետ: Գործընկերոջդ ծրագրին արգելք մի հանդիսանար, որքան որ ալ անոր չհամաձայնիս: Չարախօսութիւններէ խուսափիր:
Բախտաւոր թիւերդ են: 4,11,25,30,36

ԱՌԻԺ Յուլիս 23-Օգոստոս 22
Քու ազդեցութիւնդ շատ մեծ է շուրջիցներուդ վրայ, անոր համար փորձէ լաւ տիպար ըլլալ անոնց, որպէսզի բարելաւես անոնց կեանքը: Գործատիրոջդ շատ հաւատարիմ ըլլալուդ, շատ սիրուած եւ յարգուած ես:
Բախտաւոր թիւերդ են: 5,9,18,27,31

ԿՈՅՍ Օգոստոս 23-Սեպտեմբեր 22
Քիչ մը բամբասանք լսելը քեզի ուրախութիւն կը պատճառէ: Պատասխանատուութիւններուդ շատ ճշգրտօրէն կը հետեւիս եւ գովեստի արժանի ես: Բարեկամներդ լաւ ընտրէ որ հաճելի ըլլան անոնք նաեւ ընտանիքիդ անդամներուն:
Բախտաւոր թիւերդ են: 2,11,26,32,33

ԿՇԻՈՔ Սեպտեմբեր 23-Յոկտեմբեր 22
Ընտիր առաքինութիւններդ լաւ բաներու գործածելով, շատերուն կեանքի իտեալը կ'ըլլաս: Դրամ հայթայթող բաներու վրայ կ'ուրախանաս, բայց վստահութիւնդ ամբողջութեամբ անոնց վրայ մի դներ որպէս երջանկութեան միջոց:
Բախտաւոր թիւերդ են: 5,14,16,24,34

ԿԱՐԻԾ Յոկտեմբեր 23-Նոյեմբեր 21
Բարոյական շատ մաքուր կեանք մը կ'ապրիս եւ մաքուր լեզու կը գործածես: Չեռքերդ միշտ կարօտեալներուն օգնութեան երկնցուր : Մրցումի մը պիտի մասնակցիս եւ լաւ կերպով պիտի իրագործես զայն:
Բախտաւոր թիւերդ են: 8,19,20,31,35

ԱՂԵՂՆԱԲՈՐ Նոյեմբեր 22-Դեկտեմբեր 21
Խոնարհ եւ ազնիւ անձնաւորութիւն մըն ես եւ գործերդ յարատեւութեամբ կը շարունակես: Ներդրութեան պարագային յաճախ կը դիմես սխալ անձներու, ծախողութիւն յառաջացնելով: Համբերատար եղիր:
Բախտաւոր թիւերդ են: 2,22,31,35,36

ԱՅԾԵՂՋԻԻՐ Դեկտեմբեր 22-Յունուար 19
Սիրով եւ միաբանութեամբ ուրախ մթնոլորտ կը ստեղծես ընտանեկան յարկէդ ներս: Չար խորհուրդներ տխուր կացութիւններու առջեւ պիտի ձգէ քեզ: Ընտանիքիդ հետ ժամանակ պիտի անցընես:
Բախտաւոր թիւերդ են: 10,12,24,29,33

ԾՈՎԱՆՈՅՇ Յունուար 20-Փետրուար 18
Չաւակներուդ ամէնօրեայ գործերով յաճախ հետաքրքրուելով՝ տաքուկ հարազատութիւն մը կը ստեղծես տանդ մթնոլորտին մէջ: Ուշադրութեամբ նկատի առ եւ լաւ արժեւորէ կեանքիդ ճամբու ընթացքը:
Բախտաւոր թիւերդ են: 2,5,8,22,34

ՉՈՒԿ Փետրուար 19-Մարտ 20
Ընտանեկան պարտաւորութիւններդ տպաւորիչ կերպով կը կատարես: Բարեսիրական գործերու մէջ մասնակցութիւնդ չափազանց անհրաժեշտ է, հոգեկան գոհունակութիւն ստանալու համար:
Բախտաւոր թիւերդ են: 3,17,22,33,34

ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ ՊԼԱՆՆԵՐԸ

Շարունակուած էջ 7-էն

մրցակից դարձողների համար:

Նպատակ չորրորդ
Չի բացառուում, որ անկախ ամէն ինչից՝ Սերժ Սարգսեանն իսկապէս ուզում է մնալ իշխանութեան «կնքահօր» կարգավիճակում՝ արդէն վարչապետի պաշտօնն զբաղեցնելով: Նա, իհարկէ յայտարարել է, թէ չի պատրաստուում իր պաշտօնավարման ժամկէտից անգամ մէկ օր պակաս աշխատել: Սա անուղղակի հաւաստիացում էր թիմին առ այն, որ չի պատրաստուում խորհրդարանական ընտրութիւններից առաջ հրաժարական տալ նախագահի պաշտօնից եւ ՀՀԿ-ի ցուցակը գլխաւորելով՝ մեծամասնութիւն ձեւաւորելու պարագայում միանգամից վարչապետ դառնալով լուծել իշխանութեան ամբողջական «վերաթողարկման» հարցը: Բայց անցկացուած Սահմանադրութիւնը նրա համար ապահովում է այլընտրանքային «թաքնուած» մի մեխանիզմ: Դրա 212-րդ յօդուածով յստակ սահմանուում է, որ հանրապետութեան նորընտիր նախագահի կողմից իր պաշտօնը ստանձնելու օրը կառավարութիւնը հրաժարական է ներկայացնում, որը նախագահն ընդունում է անյապաղ: Այսինքն՝ իր պաշտօնավարման ժամկէտը սպառելուց յետոյ, երբ ԱԺ-ն կ'ընտրի ՀՀ նոր նախագահին, կառավարութիւնը ստիպուած է լինելու հրաժարական տալ: ԱԺ մեծամասնութիւնն այդ դէպքում լիարժէք հնարաւորութիւն է ստանում Սերժ Սարգսեանին «թախանձելու»՝ մի կողմ դնել հպարտութիւնը եւ իշխանութիւնից հեռանալու խոստումները եւ յանուն «երկրի փրկութեան»՝ ընդունել վարչապետի պաշտօնը զբաղեցնելու իրենց առաջարկը: Եւ իբրեւ իսկական հանրապետական՝ Սերժ Սարգսեանը, բնականաբար, չի կարող անտեսել իր

գործընկերների խնդրանքը եւ «դժկամութեամբ կարող է ստանձնել վարչապետի պաշտօնը: Արդիւնքում կը ստացուի, որ մի կողմից Սերժ Սարգսեանը կատարեց ինքնակամ պետութեան ղեկավարի պաշտօնը չզբաղեցնելու՝ ժողովրդին տուած խոստումը, իսկ միւս կողմից կատարեց պարտքը իր կուսակիցների առջեւ: Նման սցենարը նշանակում է, որ 2017թ. խորհրդարանական ընտրութիւններից յետոյ ձեւաւորուելիք կառավարութիւնը լինելու է ժամանակաւոր՝ անկախ նրանից՝ ով է լինելու վարչապետը:

Սա, իհարկէ, չի նշանակում, որ Սերժ Սարգսեանը գործընթացները պարտադիր այս նպատակակէտին է տանում: Ոչ ոք չի կարող ասել՝ ի վերջոյ ի՞նչ կայ նրա մտքին, մինչեւ այդ մասին բազմաթիւ նոր հարցականներ առաջարկելով՝ չիսօսի անձամբ ինքը: Սերժ Սարգսեանը շարժմանտես է, իսկ շարժմանտեսները միշտ ունենում են պահեստային քայլեր ցանկացած իրավիճակի համար՝ կամ պարտուողի դերում չչայտնուելու կամ էլ ստեղծուած անցանկալի իրավիճակից նուազագոյն կորուստներով դուրս գալու համար: Այնպէս որ, սպասենք 2017-ի խորհրդարանական ընտրութիւններին, որոնք փաստացի սկսուել են դեռ 2013-ին, երբ առաջին անգամ նախագահը յայտարարեց սահմանադրական փոփոխութիւններ նախաձեռնելու եւ իշխանութեան անցնելու վերաբերման համար աւելի բարենպաստ պայմաններ ստեղծող խորհրդարանական կառավարման համակարգին անցնելու մասին: Չնայած միւս կողմից՝ 2017-ին սպասել չարժէ: Մինչ այդ սկսուելու են քաղաքական ուժերի վերադասաւորումները, որոնք շատ աւելի պերճախօս կը լինեն, քան Սերժ Սարգսեանի կողմից արուելիք որեւէ յայտարարութիւն կամ տրուելիք որեւէ պարզազբանում:

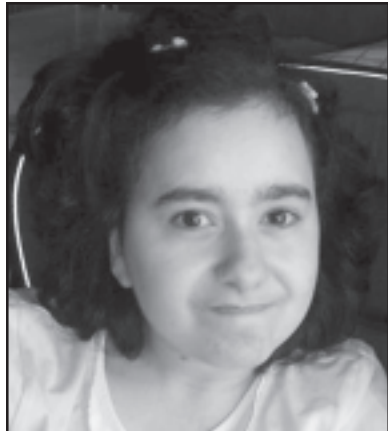
ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՅ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄ ՀԱԼԵՊԻ ՄԷՋ

Շարունակուած էջ 13-էն

ուխտեց հաւատարիմ մնալ Քսաններու կտակին եւ ընթանալ անոնց ուղիէն:
Այնուհետեւ ցուցադրուեցաւ Փարամագեան սերունդի պատմական դէպքերը ներկայացնող տեսաերկը մը:
Ապա միութեան վեթերան անդամներէն, նախկին Կեդրոնական վարչութեան անդամ Սարգիս Գուգուեան պարզեւատրուեցաւ Կուսակցութեան բարձր կարգի «Փարամագ» շքանշանով:
Աւարտին, Բերիոյ Հայոց Թեմի Առաջնորդը իր պատգամը փոխանցեց նշելով, թէ «Քսան կախաղաններ»-ու փարամագեան սերունդի հրաշալի փաղանգը մեր ազգին ու հայրենիքին նուիրուեցաւ: Մրբազան հայրը ըսաւ. «Նահատակները ժողովուրդներու կեանքին մէջ պատմական փորձառութեամբ շարախուած սրբութիւններ են: Ժողովուրդներ կ'ապրին իրենց նահատակներու արիւնով: Անոնք ինկան, որպէսզի մենք ապրինք, կախաղան բարձրացան, որպէսզի հորիզոնին վրայ իրենց երազած հայրենիքը վեր բարձրանայ զաղթական, իսկ համայն հայութիւնը հայրենիքով առաւել եւս գտնուան»:

ուած շարունակ է իր պատմական երթը»: Տէր Շահան նշեց, թէ հարիւր տարի ետք զուգադիպող այս հանդիսութիւնը, պատմական այս անկիւնադարձային յիշատակութիւնը մեզ կը գտնուանք եւ մեզի կու տայ այն յոյան ու վստահութիւնը, որ մեր ժողովուրդը, ազգն ու հայրենիքը անմահ են: Ապա ան մեր պատմութեան ընթացքին հաւաքական նահատակութիւններէ օրինակներ մէջբերեց: Եզրափակելով սրբազան հայրը ըսաւ, թէ Փարամագ եւ իր ընկերները գաղափարի ընդմէջէն անմահութեան հաւատքով իրենք գիրենք ընծայեցին պատմական այն բազինին, որ Հայաստան կը կոչուի: Անոնք ինքնընծայմամբ դարձան մեր կեանքի տաղանապալից բոլոր շրջանները լուսաւորող փարոսներ: Հանդիսութիւնը փակուեցաւ «Պահպանիչ» աղօթքով:
Ծանօթ: Հայլէպի ոչ ապահով ու դժուարին պայմաններու մէջ այսպիսի որակեալ միջոցառում ի գործ դնելը հրաշքի համազօր է: Հակառակ մարդուժի հետեւողական կորուստին, Հայլէպ մնացող Հնչակեանները փաստեցին ոչ միայն իրենց գոյութիւնը, այլ իրենց կարողութիւնը նման որակեալ ձեռնարկներ կազմակերպելու:

ՀՈԳԵՅԱԼԳԻՍ

ՅԱԿՈՒԲ ԵՒ ՆԱՅԻՐԻ ՊԷՔԱՐԵԱՆՆԵՐՈՒ (հայր եւ դուստր) մահուան քառասունքին առիթով յաւարտ Ս. Պատարագի տեղի պիտի ունենայ հոգեհանգստեան պաշտօն Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ մէջ Փասատինա 2215 E. Colorado Blvd, Pasadena 91107, Կիրակի, Դեկտեմբեր 20, 2015ին:

- Խնդրողներ՝ Այրին Տիկ. Նարկիզ Պէքարեան եւ զաւակները Մայրը Այրի Տիկ. Վարդուհի Պէքարեան Տէր եւ Տիկ. Սթիւ եւ Մարալ էլ Եոսըֆ (Լոնտոն) Տէր եւ Տիկ. Ռաֆֆի եւ Վարդուհի Նալպանտեան եւ զաւակները (Կիպրոս)
- Փաթրիք եւ Վերգինէ Տօնիկեան եւ զաւակը (Կիպրոս) Տէր եւ Տիկ. Գօգօ եւ Մարօ Պէքարեան եւ զաւակները (Յունաստան)
- Տէր եւ Տիկ. Յովհաննէս եւ Սիլվա Քարաօղլանեան եւ զաւակները (Պէյրութ)
- Տէր եւ Տիկ. Կարօ եւ Անի Պէքարեան եւ զաւակները (Լոս Անձելոս) Տէր եւ Տիկ. Խաչիկ եւ Սոֆիա Պէքարեան եւ զաւակները (Պէյրութ)

Հոգեհանգստեան պաշտօնէն ետք հոգեճաշ պիտի մատուցուի Հ.Մ.Մ.ի «Կարօ Սողանալեան» սրահին մէջ 1060 North Allen Avenue Pasadena CA 91104.

ԹԱՐԳՄԱՆԱԿԱՆ ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ

Շարունակուած էջ 8-էն

(discourse) յառաջընթացին սատարելու համար:

Այս նախաձեռնութիւնը նաեւ պիտի նպաստէ հայերէնի արդիականացման՝ նոր բառապաշարի ընդգրկումով, եւ պիտի ընդլայնէ հայերէնի եւ հայերէնէ թարգմանիչներու թիւը: Նպատակ ունինք գործիքներ եւ պաշարներ զարգացնելու եւ տարածելու, ինչպէս եւ թարգմանիչներու վարժընթացներու մեր աջակցութիւնը բերելու:

Թարգմանիչ բնագիւղներ յանձնարարելու համար ստեղծուած է մասնագէտներու միջազգային յանձնախումբ մը, որուն անդամներն են.

-Վարդան Ազատեան՝ Երեւանի գեղարուեստի պետական ակադեմիա. Աշոտ Յովհաննիսեանի անուան ռումանիտար հետազոտութիւններու ինստիտուտ. դասախօս, Երեւանի ժամանակակից արուեստի ինստիտուտ (Հայաստան):

-Շուշան Աւագեան՝ գրական թարգմանիչ եւ դասախօս, Վկայեալ թարգմանութեան ծրագիր, Մարդկային եւ ընկերային գիտութիւններու գոլէճ, Հայաստանի Ամերիկեան համալսարան (Հայաստան):

-Ռէմոն Գէորգեան՝ հետազոտութեան վաստակաւոր տնօրէն, Աշխարհաքաղաքականութեան ֆրանսական հիմնարկ, Փարիզ-VIII համալսարան, Սէն-Տընի (Ֆրանսա):

-Արմինէ Իշխանեան՝ դասախօս եւ ընկերային քաղաքագիտութեան ու զարգացման մագիստրոսներու ծրագրի տնօրէն, Լոնտոնի տնտեսագիտութեան եւ քաղաքագիտութեան համալսարան (Մեծն Բրիտանիա):

-Յակոբ Կիւլլիւճեան՝ հայագիտութեան դասախօս, Մերձաւոր Արեւելքի լեզուներու եւ մշակոյթներու բաժանմունք, Գալիֆօրնիոյ համալսարան, Լոս Անձելոս (ԱՄՆ):

մալսարան, Լոս Անձելոս (ԱՄՆ):

-Արտաշէս Մարկոսեան՝ «Արասէ» հրատարակչատան նախկին խմբագիր (Թուրքիա):

-Սմբատ Յովհաննիսեան՝ դասախօս, Համաշխարհային պատմութեան ամպլոն, պատմութեան բաժին, Երեւանի պետական համալսարան (Հայաստան):

-Արա Սանճեան՝ հայոց եւ միջին արեւելեան պատմութեան դասախօս, Հայագիտական Հետազոտութեանց Կեդրոնի վարիչ, Միջին Արեւելքի համալսարան, Տիրպոլ (ԱՄՆ):

«Գալուստ Կիւլլիւճեանի թարգմանական մատենաշար»ը յատուկ կայքէջ մը պիտի հաստատէ, ուր պիտի հրատարակուին թարգմանութիւններու էլեկտրոնային տարբերակներ (ըստ կարելիութեան), նոր եզրոյթներու թարգմանութիւններ, թարգմանական հարցերու քննարկումներ, պաշարներ եւ առիթներ՝ թարգմանիչներու եւ հրատարակիչներու համար, ինչպէս եւ լուրեր՝ նախաձեռնութեան զարգացման մասին:

«Գալուստ Կիւլլիւճեանի թարգմանական մատենաշար»ի պաշտօնական բացումը տեղի պիտի ունենայ Փետրուար 2016ին, երբ թարգմանութիւնը ու հրատարակութիւնը բնագիւղներու սկզբնական ցանկը յայտարարենք: 2016ի առաջին ամիսներուն նաեւ պիտի սկսինք ընտրել թարգմանիչներ եւ հրատարակիչներ, որոնց հետ գործակցութիւնը պիտի կայանայ մրցոյթի եւ ուղղակի պատուէրի խառն գործընթացով:

Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար, հաճեցէք կապ հաստատել «Գալուստ Կիւլլիւճեանի» Հիմնարկութեան Հայկական Համայնքներու բաժանմունքին հետ, գրելով carmenias@gulbenkian.pt հասցէին կամ հեռաձայնելով 351 21 782 3347 թիւին:

ՄԱՅՐԸ ՍԻՐՈՅ ԱՎՈՒՆՔ

Շարունակուած էջ 15-էն

էլ կը տայ, ամէն մէկ երեխայ սիւն է թէ՛ հայրենիքի համար թէ՛ ծնողի համար: Հայրենի Պետութիւնը լաւապէս ըմբռնել է վիճակը եւ բաւական լայն առաւելութիւններ է նկատի առնուած բազմազաւակ ընտանիքների համար: Քաջ գիտակցում ենք, որ որակին պիտի հետեւել ոչ թէ քանակին, սակայն մեր երկրի դիրքը պահանջուած է քանակով եւս աճել, բազմաանալ եւ հզօրանալ, շատ թանկագին տարածքներ ենք կորցրել, բազմամիլիոն ժողովուրդ են մեզանից կոտորել, հետեւաբար՝ բազմաանալով կարիքն ունենք մեր ժողովրդի թշնամիներից պաշտպանուել, եթէ ոչ տիրուր ապագայ ենք ունենալու:

Հայութիւնը սոսկալի աղէտների հետեւանքով հետզհետէ պակասել է, իսկ մեր հարեւանները թւով բազմացել, որովհետեւ ոչ ջարդ են տեսել ոչ կոտորած, այլ իրենք են այդ կոտորածը կազմակերպել հայերի նկատմամբ եւ երկիրը բռնագրաւել, քանի որ նրանք իշխող դերումն են եղել եւ շարունակ հայերին նեղել, կեղեքել ու հալածել են իրենք մնալով անփորձանք ու բարեկեցիկ, այդու ճանկութիւնը նրանց մօտ շատ աւելին է եղել քան մեր մօտ: Թող մեր երիտասարդ մայրերը հայրենասիրական ոգով քաջալերուած օրինակ են իրենց տատիկներին եւ մեծերին եւ իրենց ճիգ ու ջանքը չհանայնեայ այս ազգանուէր գործում, թող նկատի առնեն որ բազմազաւակ մայրերը շատ առաւելութիւնների են արժանի դառնում:

Համաձայն մեր ստացած տեղեկութեան իրանի Քեամարա գաւառի յանձնախմբից այդ գաւառում բազմազաւակ ընտանիքները մեծ թիւ են կազմել, որոնցից երկուսն ենք ներկայացնում առձեռն ունենալով իրենց նկարները: Նոյն

նահապետական գերդաստանից երկու եղբայրներ՝

Միքայէլ եւ Թուրի Ղազիմեաններ տասնհինգ զաւակներ, Դաւիթ եւ Գոլբնազ Ղազիմեաններ տասներկու զաւակներ, շնորհալի մարդիկ իրենց ընտանիքներով:

Ըստ առածի՝ մէկ ընտանիքը նմուշն է հարիւրաւոր ընտանիքների: Այդ բազմազաւակ ընտանիքների լուսահոգի ծնողները չկան, սակայն նրանց յետնորդ՝ զաւակները, թողնեն ու ծոռները... կան եւ ապրում են կենդանի պահելով իրենց պապիկի եւ տատիկի պայծառ յիշատակը: Նրանց զաւակներից Հրանդը իրանի Ալֆայալալ կաթնամթերքի նշանաւոր ընկերութեան երկար տարիների պատասխանատու ճարտարագէտն է եղել: Վագրիկը մասնակցում է Իրան-Իրաք պատերազմում եւ վիրաւորուած է: Միհրանը ազգ. հասարակական գործիչ, Թեհրանի Հայոց թեմի պատգամաւոր եւ այլ յանձնառութիւններով: Աբրահամը այժմ Քեամարա-Լիլեան յանձնախմբի պատուոյ անդամ է:

Յուսով ենք մեր երիտասարդ ամուսնացողները ըմբռնելով մեր ժամանակների պահանջները կ'անեն պարտն ու պատշաճը, որպէսզի մեր գլուխները բարձր փառք ու պատուով մեծարենք մեր պաշտելի մայրերին:

Հայ մայրերը ազգի յարատեւ ակունքն են կեանքի,

Մէկ-մէկ փայլուն աստղ են հայոց աստղազարդ երկնքում,

Նրանցով է գիտնական ծնունդ եւ դառնում պարծանքը հայի,

Նրանցով է հերոսը գէնքը ձեռքին հայրենիք պաշտպանում:

Մայրութիւնը երջանկութիւն է, բայց առաւել երջանկութիւն, երբ մայրիկը բազում զաւակների ծնունդ է տալիս, քանզի ամէն մի զաւակը մայրիկի կեանքի սիւնն է, քաղցր ու անխորտակ յենարանը եւ հայրենիքի հերոս պաշտպանը:

ԱՐՄԵՆ ՔԻՐՔՃԵԱՆԻ «ԻՍԼԱՄԱՑ(ՈՒ)ԱԾ ԶԱՅԵՐ»Ը

Շարունակուած էջ 13-էն

ները, իրենց այգիին, պարտէզին, դաշտին հունձքին երախայրիքը կը նուիրաբերէին եկեղեցւոյ, եւ անոր կենդանի մէկ օրինակն է որ բարեբախտաբար մինչեւ այսօր կը շարունակուի Աստուածածնայ տօնին օրը՝ խաղողի նուիրաբերումով: Խաղողէն գինին կը պատրաստուի, իսկ գինին կը ներկայացնէ Քրիստոսի արիւնը եւ նաեւ առաջին հրաշագործութիւնը Յիսուսի, երբ Կանայի հարսնիքին ջուրը գինիի փոխեց: Գինեձօնը հայկական սիրուն եւ իմաստալից արարողութիւն մըն է, ուր հեղինակի մը հրատարակած գիրքին օրինակը կ'օժուի գինիով՝ հոգեւորականի մը կողմէ: Ս. Երրորդութիւն Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ հովիւ Արժ. Տ. Զարեհ Աւագ Քհնյ. Զարգարեան օրհնեց հեղինակն ու իր տիկինը եւ ապա հայկական գինիով կատարեց գինեձօնի արարողութիւնը: Հեղինակը՝ Արմէն Քիւրքճեան իր խօսքին մէջ ըսաւ. «...եւ այլ մեր Յեղասպանութեան 100-ամեակին առթիւ, որպէս իր ընտանիքին անդամները ջարդուած, տարագրուած, չարչարուած անձի մը գաւառի, փափաքեցայ մեր յիշողութիւնները թարմացնել: Անցեալը պիտի յիշենք իր դառնութիւններով ու ցաւերով, բայց ոչ թէ

վրէժխնդրութեան ու վրիժառութեան զգացումները սրելու մտօք, այլ անցեալի սխալները չկրկնելու իմաստութեամբ»:

Պրն. Քիւրքճեան իր խորին շնորհակալութիւնները յայտնեց «Նոր Սերունդ» Մշակութային Միութեան ու կարգադիր յանձնախումբին, նաեւ Պոլսահայ Մշակութային Միութեան, որ ընդառաջեց լով իր թելադրանքին՝ մասնակից եղաւ գինեձօնին, ինչպէս նաեւ Տ. Զարեհ Աւագ Քահանային, որ բարեհաճեցաւ կատարել գինեձօնի արարողութիւնը: Շնորհակալութիւն յայտնեց «Նոր Սերունդ»-ի տիկիններուն, որոնք այս երեկոյթի հիւրասիրութիւնը պատրաստած էին, նաեւ Պրն. Պետրոս Գոգորեանին, որ տրամադրած էր հայկական գինին: Յատուկ շնորհակալութեան խօսք ուղղեց Պրն. Անդրանիկ Զիլինկիրեանին, որ կարճ ժամանակի մէջ գիրքը կարգալէ յետոյ, բծախնդիր ու խնամեալ աշխատանք մը տարած էր:

Ձեռնարկի աւարտին ներկայները հիւրասիրուեցան սուրճով եւ անուշեղէններով, ապա հեղինակը գիրքէն օրինակներ մակագրեց ներկայներուն: Հեղինակին փափաքին համաձայն, գիրքի վաճառքէն գոյացած գումարը յատկացուեցաւ «Նոր Սերունդ» Մշակութային Միութեան:

Unsung Heroes

Կազմակերպությամբ՝

Հ.Մ.Մ.-ի Տիկնաց Միություն

Հինգշաբթի, Դեկտեմբեր 31, 2015
 երեկոյան ժամը 8:30-էն սկսեալ
 Հ.Մ.Մ.-ի «Կարօ Սողանալեան» սրահին մէջ
 1060 N. Allen Ave. • Pasadena, CA 91104

ՀԱՄԱԴԱՄ ԾԱՇՇԵՐ • ՀԱԾԵԼԻ ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ • ՔՕԹԻՅՕՆ
 ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԶԵՐՄ ՄԹՆՈԼՈՐՏ • ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ D.J.

Մուտքի նուէր / Admission: \$50.00 • Children 6-12: \$25.00 • 5 & Under Free
 Տոմսերու համար դիմել (626) 398-0506